



**Голландия: раҳмат
сизга, чехлар...**

Португалия яшил майдонларида ўтаётган футбол бўйича Европа – 2004 баҳсларининг "В", "С", "Д" гуруҳларида сўнгги 3-тур баҳслари ўтказилиб, барча чорак финалчилар аниқланди.

14-бет.



**Нишонга
тегмаган. ўқ**

Пушкин отган ўқ Дантеснинг сюртуғидаги тугмага тегди, сакраб унги қўлини жароҳатлади...

15-бет.



**НАТО ва Буюк
ипак йўли**

Бизнинг Фарғонадан Нукусгача илмий алоқаларимиз бор, деди НАТОнинг илмий дастури директори доктор Вальтер Каффенбергер биз билан суҳбатда.

2-бет.

2004 YIL 25 IYUN, JUMA

QISHLOQ HAYOTI

O'zbekiston
Respublikasi
ijtimoiy-iqtisodiy
gazetasi

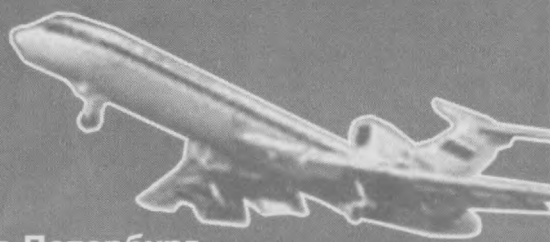
1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 81 (6.762). Sotuvda erkin narxda

Беҳаловат касб қувончлари

*27 июн - Матбуот ва оммавий
ахборот воситалари ходимлари
куни*

8-9



Санкт-Петербург



Самарқанд



9

Пиллачининг ҳақиқа кўз олайтиргандар



11

Умр заволи



3



УЗРТСБ Биржевые котировки сумиқ

БЕНЗИН (76) 370,3 ▲+6,9

БЕНЗИН (91) 425,0 ▲+12,0

ДИЗ.ТОПЛИВО 204,7 ▲+1,7

МАЗУТ 48,1 ▼-1,6

СЖ. ГАЗ 100,0 ▲+0,2

Истанбул саммитига пешвоз

Бизнинг Фарғонадан Нукусгача илмий алоқаларимиз бор, — деди НАТОнинг илмий дастури директори доктор Вальтер Каффенбергер биз билан суҳбатда



НАТО ҳозир ўзининг Истанбул саммитига тайёргарлик кўрмоқда. Олий даражадаги бу саммит июн ойининг охирида бўлиб ўтади. Унинг ишида НАТОга аъзо 26 та давлат, шунингдек бу ташкилот билан "Тинчлик йўлида ҳамкорлик" дастури бўйича муносабат ўрнатган 20 та давлат ҳамда "Урта ер денгизи мулкоти" дастурида қатнашаётган 7 та давлат раҳбарлари иштирок этади. Шу жумладан, Ўзбекистон ҳам "Тинчлик йўлида ҳамкорлик" дастурининг фаол аъзоси сифатида ана шу анжуман ишида қатнашади.

Анжунан биз НАТОнинг Брюсселдаги Бош қароргоҳида бўлганимизда "Истанбулда қандай масалалар кўрилади", деган саволга жавоб излаб, бир қанча мутахассислар, масъул лавозимлардаги хизматчилар ҳамда ҳарбийлар билан суҳбатлашдик. Олган жавобларимиз натижа-сида анжунанда муҳима этила-диган масалалар тўғрисида маълум тасаввурга эга бўлдик. Биз уларни умумлаштириб баён қилмоқчимиз.

Кун тартибидagi масалаларни таъминан урта йўналишга бўлиш мумкин, деди туркиялик мутахассис. Бу НАТОнинг ҳарбий амалиётлари, тинч-лик йўлида шериклик қилаётганлар ҳамда мудоффа кучлари ва восита-лари билан боғлиқ йўналишлардир. Суҳбатдошларимиз, Марказий Осиё бўйича координатор экан. Унинг фик-рича, асосий эътибор Афғонистон-даги ҳарбий амалиётларга қарати-лади. Гап АҚШнинг ҳарбий амали-ётлари ҳақида бораётгани йўл. НА-ТОнинг ҳарбий бўлиминлари ҳозир Кундузда тинчлик ўрнатиш куч бўлиб турибди. Бу бўлиминлар мамлакат ҳудудига ўтган йилнинг август ойи-да киритилган эди. Ҳанда Жорж Робертсон: "Биз Афғонистонга бор-масак, Афғонистон бизга келади", деган эди ва Буюк Британия, Тур-кия, Германия ва Голландиянинг му-рожаатига жавобан қўшин киритган-ди.

Умуман, Афғонистондаги вазият Истанбул саммитидаги энг асосий масалалардан бири сифатида кўри-лади. Ҳатто бу масалада махсус ма-руза ҳам бўлади. НАТОнинг Кундуз-даги гуруҳи тинчлик ва барқарор-лиқни таъминлаш билан бирга, бу-нёрдорлик ишларида ҳамда инсон-парварлик ёрдамларини ташкил этишда ҳам қатнашмоқда. Истан-

бул учрашувдан кейин Афғонистон-да НАТОнинг бешта гуруҳи ишлай-ди, деб тахмин қилинмоқда. Ҳозир шунга тайёргарлик кўришмоқда.

Болконда юз бериб турган турли инқирозларни бартараф этишда НАТО фаол иштирок этиб келмоқ-да. Жумладан, қонли моҳирлар пай-тида Босния ўз ҳолига ташлаб қўйил-мади, Македонияда фуқаролар уру-шининг олди олинди, Косовода ва-зият назорат остида турибди. Мак-садга эришишда НАТОнинг Европа Иттифоқи билан ҳамкорлиги яхши самара бермоқда. Афтидан, Косо-водаги вазият НАТО кучларининг бу-ндан кейин ҳам бу ерда туришини тақозо этмоқда. Бу масала ҳам Ис-танбул саммитида кўрилиши мум-кин.

Анжунан кун тартибда, шубҳа-сиз, ҳалқаро терроризмга қарши ку-раш масаласи ҳам бўлади. Бу ҳа-раён ҳарбий амалиётлар билан бо-глик ҳолат. Урта ер денгизи ҳаваси ва Гибралтар бўғозида НАТОнинг ҳарбий кучлари навбатчилик қи-ладилар. Истанбулдаги саммитда бошқа тақлифлар ҳам бўлиши ва улар кўриб чиқиши мумкин.

Бу йил "Тинчлик йўлида ҳамкор-лик" дастури ишлай бошлаганига ўн йил бўлди. Ҳарбий мутахассислар ва хизматчилар билан суҳбатда бу дастури НАТО фаолиятидаги ин-қилоб деб аташди. Айниқса, 2002 йилдаги Прага саммитидан кейин бу дастурининг аҳамияти ошди. Ана шу дастурда қатнашаётган 7 та дав-лат бу йил НАТОнинг тўлақонли аъзолигига қабул қилинди. Шунинг-дек, дастур доирасида фаолият кўрсатаётган Россия билан Укра-инага муносабатларда алоҳида ма-қом берилди. Мутахассисларнинг фикрича, НАТОнинг Кавказдаги ҳамда Марказий Осиёдаги мамла-катлар билан муносабатлари йил-

дан-йилга яхшиланиб, янги мазмун билан бойиб борапти. Шу жумла-дан, Ўзбекистон билан ҳам. Буни на-фақат биргаликда ҳарбий машқлар ўтказишда, балки илмий-техникавий ҳамкорликда ҳам кўриш мумкин. Ўзбекистон НАТОнинг бир қанча дастурларида қатнашмоқда. Жумла-дан, Прага саммитида қабул қилин-ган "Харакатнинг индивидуал режа-си"га Грузия, Озарбайжон ва Ўзе-бекистон қўшилди. Истанбулдаги уч-рашувда Марказий Осиёдаги мам-лакатлар билан муносабатларга ало-ҳида аҳамият берилди.

Ҳозир НАТО янги режалар усти-да ишляпти. Шулардан бири Урта ер денгизи ҳавасидаги давлатлар



билан ҳамкорлиқни кенгайтириш ва ривожлантириш масаласидир. Бу масала муҳимама этиляпти. Яъни, БМТ, Европа Иттифоқи, Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкило-ти билан маслаҳатлашувлар олиб бориляпти. Шунингдек, бунинг учун Урта ер денгизи ҳавасидаги дав-латларнинг розилиги ҳам зарур. Эҳтимол бу ҳаракат Истанбул Ҳам-дустлиги ташаббуси номини олар. Бирок асосий ташаббускор НАТО эмас, ҳавзадаги давлатларнинг ўза-ри бўлиши керак. НАТО лойиҳани иш-лаб чиқишда қатнашади. Агар бу лойиҳа амалга оширилса, Урта ер денгизи минтақасида терроризмга қарши курашда ҳамда демократик жараёнларни жорий этишда муҳим қадам қўйилган бўлади.

Ҳарбий мутахассислар НАТОнинг Хитой Халқ Республикаси билан му-носабатлари ривожланиб бораётган-лигини алоҳида таъкидлашди. Ваҳ-оланки, бундан бир неча йил олдин НАТОнинг Болкондаги моҳиррога ара-

лашуви натижа-сида Хитойнинг Бел-граддаги элчихонасига зарар ет-казилган ва одам ўлган эди. Дипло-матия гиналарни унутишга ёрдам берди.

Оператив масалалар билан шу-гулланадиган бир полковник бизга НАТОнинг ҳарбий фаолиятига доир айрим маълумотларни ошкор қил-ди. Ташкилотнинг мунтазам қўшин-лари жуда кам, биз вазият тақозо-сига кўра ва сиёсий қарор қабул қилинишига қараб, НАТОга аъзо ва аъзо бўлмаган давлатлар қуроли-ли кўчлари ҳисобидан қўшин йиғиб, уни тинчлик ўрнатиш учун тегишли мин-тақага юборамиз, деди полковник. Жумладан, ҳозир Афғонистонда 6250 нафар ҳарбий хизматчи бор. Улар 26 давлатдан йиғилган. Бу ҳалқаро ҳарбий кучларнинг ваколати ҳар олти ойда кўриб чиқилади. Ўтган мунд-латларда бу кўчларга Буюк Британия, Туркия, Голландия, Германия раҳ-барлик қилди. Ҳозир раҳбарлиқни Канада амалга оширмоқда. Ҳалқаро кучлар жанговар ҳарбий ҳара-катлар олиб бормайди, асосан мам-лакатнинг Шимолий қисмида тинч-лик, хавфсизлик ва барқарорлиқни таъминлайди.

НАТО ваколатига эга бўлган энг катта ҳарбий куч - 19 минг нафар жангчилар гуруҳи Косовода қойла-шган. Бу кучлар 25 та НАТО аъзоси бўлган ва 11 та аъзо бўлмаган дав-латлардан йиғилган. Косовода ҳозир ҳам вазият оғир. Серблар билан ал-банлар ўртасидаги муносабат ҳамон кескин. Ҳар қақчада ўқун аланга олиши мумкин. Шунинг учун НА-ТОнинг ҳарбий кучлари бу ерда са-кланиб қолади.

Биз ўзимиз суҳбатлашган ҳарбий-ларнинг номларини тилга олмадик. Аввало, буни ўзлари илтимос қилишди. Қолаверса, уларнинг ҳар-бийлигини эътиборга олдик. Бирок

доктор Вальтер Каффенбергер ўзи ҳақида очик ёзишимиз мумкинлиги-ни айтиди. Чунки, у НАТОнинг илмий дастури билан шуғулланар экан. Аниқроғи, доктор Каффенбергер Ижтимоий дипломатия бўлимининг дастур директори. Кўп йиллик таж-рибага эга бўлган мутахассис, ҳам дипломат.

— Ўзбекистонда бўлганмисиз? — сўрайман ундан.

— Марказий Осиё мамлакатлари-да ҳам йигирма марта бўлганман, — дейди у. — Жумладан, Тошкентда бир неча марта бўлдим.

— НАТО билан боғлиқ фаоли-ятингиз юзасидан бўлганмисиз?

— Албатта. Ўзбекистонда илмий дастури изчил амалга оши-ряпмиз. Бизнинг Фарғонадан Нукус-гача илмий алоқаларимиз мавжуд, — деди доктор Каффенбергер.

Шундан кейин у "Ипак йўли" лойиҳаси устида ишляётгани ҳақида гапириб берди. Менда яна савол туғилди:

— Европа Иттифоқининг ҳам "Буюк ипак йўли" лойиҳаси мав-жуд. Балки битта лойиҳа усти-да биргаликда ишляётгандир-мислар?

— Йўқ, — деди доктор Вальтер Каффенбергер, — мен мустакил ишляпман. Европа Иттифоқининг лойиҳасидан хабарим бор. Фарқи шундаки, улар Буюк Ипак йўлини тик-ляпти, биз эса Марказий Осиё билан илмий ҳамкорлиқни йўлга қўямиз.

Биз ким билан суҳбатлашмадик, НАТОнинг ҳарбий ва илмий мутахас-сислари, дипломатлари ва зобитла-ри Ўзбекистон ҳақида яхши маълу-мотга эга эканликларига ишонч ҳосил қилдик. Брюсселдан ватанимиз ҳақида фахр-ифтихорга тўлиб қолдик.

Иброҳим НОРМАТОВ,
снэйс шарҳловчи.

Одатда, халқимизда "ёв қочғач, ботир кўпая-ди", деган мақол бор. Лекин гап бу ҳақда эмас. Боиси, Сурхондарё вилоятининг собиқ ҳокими икки йил ишлаган бўлса, ўша даврда "Қишлоқ ҳаёти" газетасида вилоятдаги мавжуд аҳвол ҳақида ўнлаб таҳлилий, танқидий мақолалар ёзганман. Замонасозлик қилиб ҳамду саного дўст тутинмадим. Айни пайтда бирмунча муло-ҳазалар борки, айтмасам бўлмас. Бу фикрлар кўнглимни тобора безовта қилмоқда. Ахир ҳаёт бутун масъулият ва оғирлиги билан давом эт-моқда. Қолаверса, Президентимизнинг сессия-да айтган гаплари ҳар биримизга маълум бир ҳулосалар чиқаришга имкон беради.



Менгнор ОЛМУРОДОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Кўрқув салтанати, деган гап бор. Эҳтимол бу Ста-лин давридан қолган, гоҳ кўриниб, гоҳ кўринмайдиган меросдир. Т.Қодиров даврида вилоятда кўрқи-тиш ва кўрқув туйғуси би-роз кучайди. "Бюрократи-яни қандай енгиш мумкин?" деган мақола ёзганимда бир туман ҳокими шундай вазоҳат билан ўшқирдики, ҳайрон қолдим. Дарров кўзга ташланди. Ҳанда вилоят бош раҳбаридан улги олаётганлар пайдо бўлаётган экан. Каматиш ва кўпол сўқиниш билан кўл остидагиларни кўрқитиш икки йил давомида бирин-чи "план"га чиқди. Хали-хали эсимдан чиқмайдиган, вилоят қишлоқ ва сув ҳўжа-лиги бошқармасидаги ёрдамчилардан бири, "Қо-диров раҳбардан бери 38 нафар қалъан қамалди ёки тергов қилинмоқда" деган эди. Кўплаб йиғилишлар-да битта кўрқитиш, таҳ-қирми, лоплаб турарди: "Мен сенга... у ёқда қийи-ладиган "поласатий" кўйлак заказ қилганман..."

Бора-бора бу оддий гап бўлиб қолди. У катта йи-

Янгилашни эҳтиёжи

гинларда, юзлаб кишилар олдида айрим раҳбарлар-ни ва уларнинг онасини шундай ҳақоратладикки, оз-гина виждони бор одам бунга чидаб туролмасди. Лекин улар чидади. Балки уларнинг айримлари шун-га лойиқмиди? Айби бўлма-са нега ўз вақтида жаво-бини бермади? Ёки ўтир-ган кресло-си онасидан азими? Ё гап қайтарсам, қамалиб кетаман, деб кўрқадиларми? Ва ёки улар кўнглиларидан бундай ма-даниятсиз раҳбар узоққа бормайди, шу билан тенг бўлиб ётамани, дейишар-микан?

Президентимизнинг "Очик айтадиган бўлсак, бундай вазиятнинг юзга келишига, аввало, вилоят-нинг юқори раҳбарлик ла-возимларида ўтирган одам-

ларнинг, шахсан Тошмир-зо Қодировнинг охиригич-ка вақт мобайнида ўзи-ни бутунлай йўқотиб қўй-ган асосий сабаб бўлмоқ-да", деган гаплари гоҳ ч-қур ва аччиқ моҳиятга эга эканлигини бутун сурхон-дарёликлар яхши тушуниб турибди.

Бизни бир нарсга оғир ўйга толдиради. Катор йил-лардан бери шу нарса кўзга ташланаяптики, Сур-хондарёда вилоят бош раҳ-бари гўж-гўж хатларга йўл қўйганлиги учун ишдан кет-моқда. Негашундай? Нима учун вилоят ҳокими ўзидан олдинги аччиқ воқеадан ҳулоса чиқармади? Наф-си енгиш шунчалар қий-инми? Назаримизда, улар-нинг кўпчида тафаккур кен-глиги, маънавият салмоқ-дорлиги етишмади. Собиқ

раҳбар вилоятдаги анча зар-бадас кадрларни пурутди. Уларнинг ишляшига йўл қўймади. Вилоятнинг оғирини кўтарган бир қатор тажрибали кишилар тазйик остига олинди. Пре-зидентимиз маърузалари-да тўғри таъкидлангандек, қанчалаб ташкилотларга ўзининг дўсту огайинлари-ни олиб келиб, жойлаш-тирди. Буни бутун халқ кўриб турди. Давраларда,

аввало, матбуот ходимла-рига нописанд қараш эди. Иккинчидан, ошқоралик-дан кўришдан бошқа на-рса эмас эди. Бошқача қилиб айтганда, ўзининг хатти-ҳаракати, сўзлари, фикрлаш тарзи ва феъл-атворининг қутилмаганда оммага чиқиб кетишдан ҳадиксирарди. Балки жур-налистларнинг қалтис ва ноқулай саволларидан қўчигандир?!

суҳбатларда булар такор-такор айтиларди.

Натижада халқ ўртасида унинг обрўи тушиб бор-ди. Ахир, ал орасида бе-обру бўлган кишининг қаердан эртаси бўлсин? Ҳатто қадимги шохлар ҳам гоҳо дарвеш кийимига қўриб, ўз ҳақида халқ нима деяётгани, асл об-рўси қандайлиги билан қизиққанлар. Атрофдаги тўртта-бешта хўломадгўй-нинг мактови ичида қолиш раҳбарини ҳароб этади. Буни ҳаёт такор-такор и-сботланмоқда. Зеро, худ-ди шундай пайтда, ошқо-раликнинг ва матбуотнинг ўрни майдонга чиқди. Ва-ҳоланки, вилоятнинг собиқ бош раҳбари икки йил да-вомида журналистлар би-лан учрашув ўтказмади. Бу

Яна бир ҳолга кўп ту-шунолмайман. У кишининг оддий одамлар билан суҳ-батлашгани, уларнинг ҳўз-рига боргани, қўйналаёт-ган одамларнинг дардига қулоқ тутгани ҳақида на га-зеталарда ўқидик, на теле-видениеда эшитдик. Бу одат вилоятдаги бошқа раҳбар-ларга ҳам юқди. Йиғилиш-лар, семинарлар, оператив гуруҳ ҳисобот мажлислари жуда кўп эди. Оддий меҳ-наткаш халқ билан учра-шувга дуч келмайсиз. Пре-зидентимиз вилоятларга борганда, ишчилар, фер-мерлар, аскарлар ва хатто болалар, ўқувчилар билан суҳбатлашадиганми? Негашурхондарёда вилоят раҳбари халқдан узоқлашиб кетди? Сабабини англай олма-ман.

МУЛОҲАЗА

Шу ўринда яна бир га-пни айтиш керак. Собиқ ҳокимнинг йўл қўйган кам-чиликларни Ўртбошимиз томонидан очик, ошқора, асосли тарзда кўрсатиб бе-рилди. Газета, телевиде-ние ва радио ёритди. Омма хабардор қилинди. Аммо, вилоятда бирон ту-ман ҳокими хатолари боис ишдан олинса, бу матбу-отда қарийб мутлақо ёри-тилмайди. Одамлар ўрта-сида бу тўғрида ойлаб миш-миш, гўйбат айлана-ди. Вилоят матбуоти ўша туманда рўй берган воқе-аларнинг барча томонла-рини очикчасига ёритса, яхши эмасми? Бунга жур-налистлар сабабчимас, балки ўша ишдан олинган туман ҳокими билан бо-глиқ ахборотларни олиб бўлмаслик оқибатидир. Булар иложи борича мат-буотга берилмайди. Негашуни учун?!

Сурхондарёда янги ҳоким иш бошлади. Вило-ятнинг бош раҳбари дас-тавал республика ва вило-ят журналистлари билан учрашди. Бу яхшилик ало-мати, эзгулик нишонаси. Зеро, Президентимиз сес-сияда "...жамият ҳаётида ошқоралик тамойилини ўрнатишга алоҳида эъти-бор қаратганлари бежиз эмас.

Бир сўз билан айтган-да, бугун Сурхондарё қонун ва адолат устувор-лиги йўлида улкан ўзга-ришларни, янгилашнилар-ни кўтмоқда.

Оққа тушган доғни яшириб бўлмайдди. Фаргона вилояти "Пилла" ҳиссасдорлиги бирлашмаси ва унинг қўши шохбчаларидаги уюшган жиноий тўда аъзолари оққа доғ чапلاшиб, ўз қилмишларини эл кўзидан яширмакчи бўлишди. Оққа айтидиган бўлса, пиллани қинғир йўллар билан "тилла"га айлантириб, чўнтақларига уриб келишган 13 нафар фуқародан иборат бу қонунбузарлар қилмиши фош этилди...

"Алекс" хусусий фирмаси Миллий Банк Фаргона бўлимидан олган 5.724.090 сўм кредитини вақтида қайтарма олмади. Корхона бошлиғи кўп жойга қуёқ ваъдалар билан босқинчи бўлиб кўрди, лекин ҳеч нарса умиди. Фақатгина на вилоят "Пилла" ҳиссасдорлиги бирлашмаси раҳбарлари уни "тушунди". Бирлашма раиси Ж.Фофуров бор ҳисобини қайтартириди. Учовлон 2000 йил 24 ноябр санаси билан 3-сонли сохта шартнома тузишиб, имзолашди. Орадан тўрт кун ўтказиб, олдидан 30 фоиз тўлов тарикасида фирма ҳисобига 5900 минг сўм "ташланди". Раис ҳам, бош ҳисобчи ҳам бу иш тутуми билан жиноят содир этиб, бирлашма иқтисодидаги зиён етказиб қўйишларини билишар эди. Яхшиямки, қороз бор, керакли рақамни ёзиб,

Пиллаҳонадаги жиноят қалқаси

имзо қўйиб, муҳр урилса, бас, ўғирликни ким билиб ўтирибди.

Улар шундай ўйлашган эди. Бунинг учун омбор мудирини ҳам шерик қилиш керак. Бу вазифа эгаси бўлган А. Ғаниев раис юзидан ўтмай, қинғир ишга бош қўйишга кўнди. Бу билан худди фирма маҳсулотини бирлашма омборига "қабул қилиб олинди". Шу "қабул қилиб олиш" эвазига бирлашма 5900 минг сўмлик маблағини ўндириш имкониятидан маҳрум бўлди.

Бирлашмадаги ишлар илдири инток илдиридайдй чуқур кетган экан. Жиноятнинг бир уч 2001 йил 28 май кунидан чиқди. Шу кун раис, бирлашма етакчи мутахассиси С. Ҳалимов ва Оқунбобоев туманидаги "Фирдавс" фирмаси бошлиғи, шунинг барбарада "Саноатчи" ишлаб чиқариш корхонаси таъсисчиси А. Абдуҳалимов. "Ўйлаб қўйилган иш"ни амалга оширишди. Бирлашма билан "Йигирув" корхонаси ўртасида 227-сонли сохта шартнома имзоланди. 9 июл санаси билан ёзилган 90-сонли сохта ишонч қорози билан 9316,4 килограмм пилла "Йигирув", 27-сонли сохта ишонч қорози билан 16880,8 килограмм пилла эса "Саноатчи"

тўғридан-тўғри "Йигирув" ва "Турон шойиси" жамиятларига бериб юборилди. Бу



қуруқ пилла аслида корхоналарга қирим қилиниши керак эди.

-Энди бу ишни "ёпиш" керак, - деди раис ҳамтовокларига. - Иси чиқса, ёмон бўлади.

-Ташвиш тортманг, бу ёғини ҳам ўйлаб қўйганимиз, - деб унинг кўнглини тинчитди А. Абдуҳалимов. "Ўйлаб қўйилган иш"ни амалга оширишди. Бирлашма билан "Йигирув" корхонаси ўртасида 227-сонли сохта шартнома имзоланди. 9 июл санаси билан ёзилган 90-сонли сохта ишонч қорози билан 9316,4 килограмм пилла "Йигирув", 27-сонли сохта ишонч қорози билан 16880,8 килограмм пилла эса "Саноатчи"

ишлаб чиқариш корхонасига "қирим" қилинди.

Бирлашма ҳисобхонасида қалбаки қирим-чиқим ҳужжатлари болаб бораверди. Омборчи А. Ғаниев "мустақил" иш ҳам қилиб кўрди. У Учқўприк тумани бош пиллаҳонасидан ҳатто санаси ҳам кўрсатилмаган фактура орқали 2571403 сўмлик ҳам ипак, 7 та чемо-дан, лента ва қоғозларни олиб, бирлашма омборига қилиб келмаёқ йўлда "сув қилиб ичиб" юборди. Унга бу борада яна А. Абдуҳалимов ёрдам қўлини чўзди.

Уша йили август ойининг бошларида Фаргона шаҳар Давлат таъминоти омборхонасига яшириб қўйилган қатта миқдордаги пилла топилди. Бу ўғирлик пилланинг

"иси" ҳам бирлашма раиси кабинетидан чиқди. Маълум бўлишича, бу ердаги икки минг килограмм пилла Риштон тумани бош пиллаҳонасидан, ўз минг килограмми эса Бешарип туман бош пиллаҳонасидан сохта ҳужжатлар билан олиб келиниб, келгусида сотиб ўзлаштириш мақсадида яширилган экан. Олиғри харидорлар ҳам топилган.

Бирлашма раиси Жума-

бой Фофуров бошчилигидаги жиноий гуруҳ бора-бора қўшни вилоятлардан ҳам ўзларига шерик топишганди ҳам. Наманган вилоятидаги "Маҳмудхон" кичик корхонасидан эллик етти миллион сўмлик маҳсулотлар олинди, деб қалбаки ҳужжатлар қилинганлигини келтириш мумкин.

Бу ҳам етмагандек, раис Миллий Банк Фаргона бўлимидан 150 миллион сўмлик кредит маблағи учун қўйилган 95 тонна пилла маҳсулотларини тўлов қобилиятларини ўрганимасдан туриб "Турон шойиси" ва "Буюк ипак йўли" ҳиссасдорлик жамиятларига бердириб юборган.

Бирлашмадаги талон-таъриқ шутинга эмас, биз бир-иккитасини мисол келтирдик, холос.

Энг ёмони, қилмишларига яраша жазога тортилган бу жиноий гуруҳ аъзолари хатти-ҳаракатлари боис вилоятда пилла етиштириш ҳажми ўтган йилларда озайиб, чуқолидаги тиним билмай меҳнатчан боши чиқмаган пиллачилар манфаатига путур етди.

Н. АСКАРОВ,
Фаргона вилоят
прокуратураси бўлими
прокурори.

26 июн - Халқаро наркотик моддаларини сунис-теъмол қилиш ва уларнинг ноқонуний савдосига қарши кураш кун

Қора ўпқон домида

Бугунги кунда дунёда 190 миллиондан ошмиқ гивҳанд бор. Бутун дунё бўйича гивҳанд моддаларга "ошно" тутиниш, руҳу қўйниш доираси ёшлар ҳисобида тобора кенгайиб бормоқда.

Бу табиий, албатта. Чунки бошқаларга қараганда, ёшларда бир нарсаси мойиллик ва қизиқиш кўпроқ бўлади. Бунга мана бу маълумот ҳам далил бўлиши мумкин. Гивҳанд моддалар истеъмол қилиш тасирига аёллардан кўра, эркеклар ёш уйланганлар ёхуд турмушга чиққанлардан кўра сўраб-сўраш, қишлоқда яшовчилардан кўра, шаҳарликлар ва ёши улуглардан кўра ёшлар кўпроқ тушиб қўлишар экан. Гивҳандларнинг қўлчиллиги ўттиз ёшга бормасдан одамларда қўлчиллиқ бўлади. Кўпчиси эллик ёшга кўра, нафақа ўсимлиги энг ома-бош гивҳанд моддалар сира-сига кириб, уни 141 миллион киши (ер юзи аҳолисининг 2,4 фоизи) истеъмол қилади. Биргина ноқонуний гивҳанд моддалар етиштириш йилга 400 миллиард доллар билан баҳорланади.

Гивҳандлик фожиа. Фожиялиги шундаки, унга қарши кураш олиб борилаётган бўлса-да, гивҳандлик моддаларини истеъмол қилиш, сотиш ҳамон давом этмоқда. Инсониятни ўз домида тортмоқда.

Сиз ёшсиз. Эс-хушингиз жойида. Шундай бўлса-да, қизиқиш устун келиб, биринчи бор гивҳанд моддалардан "татиб" кўрингиз. Лекин энди қизиқиш қилиб, унинг "мазаси" яна сизни қўрқайди, иккинчи, учинчи... мартада қабул қилишга. Хавас халокатга етказмоқда. Бунинг сиз сезмайсизми. Мингизда бир фикр, қандай бўлмасин доридан топиш. Энди баъзан-баъзан, ахир-ахир, ўқин-ўқин, дамба-дамба айланай улгурди. Ана шу дамба-дамнинг охири эса тубсиз қоронғилик...

Гивҳанд моддаларини қилмиш, гивҳандчининг умри ана шу билан тутаниш шубҳасиз.

Дилшод УЛУҒМУРОВОД

Карим Тўраев жиноят ишлари бўйича Бухоро шаҳар суди мажлисидан шумшайибгина уйига қайтди. Суд ҳукмига кўра, унга энг кам ойлик ёш ҳақининг йигирма баравари миқдориде жарима жазоси тайинланди. Бу 108 минг 800 сўм деганидир. Каримга энг оғир ботгани 1000 АҚШ долларининг давлат ҳисобига мусодара этилигани бўлди.

Сўнгги пушаймон ўзининг душман, дейдилар. Ҳамма айб ўзиди. Қилмишига яраша жазо олди. Аммо бир лаҳзада минг доллардан айрилиш алам қиларкан кишига. Начо-ра, кўза ҳам кундада синида. Энди бирор иш эгалидан тутмас бўлмайди. Акс ҳолда рўзгорда қорон қайнамай қолиши тайин.

Бухоро шаҳрида яшовчи Рустам



Истам ИБРОХИМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

сиди тафовут ҳам деярли йўқ. Қолаверса, банк орқали олинган валюта маблағи ишончлидир. Аммо баъзи фуқароларимиз бу ҳақда маълумотга эга эмас. Эҳтиомол, банклар томонидан бу борадаги тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириш ке-

Ўғирликнинг пайи қирқилди

Жиззах вилоятининг Мирзачўл туманида қимбўй ўғитларни талон-торож қилиш қабил ноҳуш воқеалар учраб турибди...

-Маъжур иш бўйича тўпланган ҳужжатлар шу йилнинг 5 апрелида туман судида қўриб қичқилди, - дейди Мирзачўл туман прокурори ёрдамчиси Нодир Юлдашев. - 3032 килограмм аммиакли селитра, "Қишлоқхўжаликкимё" акцио-

нерлик жамиятининг Мирзачўл тумани филиалига қарашли "Ўзбеккистон" шохбонасида заҳарли ва минерал ўғитлар бўйича омбор мудирини вазифасида ишлаётган Мусакул Абдиев томонидан ўзлаштирилган. Суд М.Абдиевнинг айбдор эканлигини аниқлаб, 21734 сўмлик зарарни ўндириб олиш тўғрисида ҳукм чиқарди.

ТОЛИБЖОН ЭРҒАШЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Косонлик Маҳбуба Қосимова ҳали ўттиз ёшга ҳам кириб улгурмаган. Айни жамиятда ҳалол меҳнат билан ўз ўрнини топадиган ёшда. Лекин... нафсининг измига осонгина бўйин эгган бу аёл фирибгарлик йўли билан мол-мулкни бўлишни хоҳлаб қолди.

Кимни алдаш мумкин? Ҳозирги пайтда содда одамларни топиш қийин. Мана шу ҳаёлда Маҳбуба ёлғиз яшайдиган ҳоласининг мулкига чанг солишнинг мўлжаллари.

-Мен сизга қараб тураман. Шу ердаги мактабда ишлайман... Мени вақтинчалик бўлса ҳам уйингизга рўйхатга қўйинг...

Қашқадарё вилоят руҳий асаб касаллиқлари шифохонасида мунтазам даволаниб келаётган ҳоласи Жумагул Шодиёева жиянининг самимийлигига ишонди-қўйди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди.

Шу ердаги мактабда ишлайман... Мени вақтинчалик бўлса ҳам уйингизга рўйхатга қўйинг... Қашқадарё вилоят руҳий асаб касаллиқлари шифохонасида мунтазам даволаниб келаётган ҳоласи Жумагул Шодиёева жиянининг самимийлигига ишонди-қўйди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда ўзини доимий яшайдигандек қилиб кўрсата бошлади. Айни пайтда ҳоласи навбатдаги даволаниш учун руҳий касаллиқлар шифохонасида ётганлигини билдириб қолди. Шундай қилиб, Маҳбуба Косон шаҳридаги Дўстлик маҳалласида яшай бошлади. Қўни-қўшилар, маҳалла-қўй назарида шу ерда

Наманган вилоятидаги иккинчи содий ислотларда филиалнинг ўзи ўрни бор. Банкнинг ресурслари базисини қўйиб, аҳолининг бўш пул маблағларини жалб қилиш, филиаллар тармоғини, миқозлар сонини ўстириш ва омонатлар манфаатини ҳимоя қилиш туғайли жорий йилнинг 5 ойи якунига қўра жами омонатлар қолдиғи 1413,1 миллион сўмга өтди.



ИНТИЛИШ

ринг ташкил қилинган.

Вилот кредит қўмитаси томонидан миқозларга қара беришда, уларнинг молиявий барқарорлиги атрофлича ўрганиб чиқилиб, банкдаги бўш ресурслар доирасида маблағ ажратилишда. Берилган кредитлар ваззига вилотда қўллаб янги ишчи ўринлари яратилди.

Ўзбекистон Республикасининг Президентининг 1994 йил 24 августдаги "Қам таъминлашнинг оилага иқтисодий қўллаб-қувватлашни қўлайлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 10 декабрдаги "Болали оилаларни иқтисодий қўллаб-қувватлашни қўлайлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ва бошқа ҳужжатлар ижросини таъминлаш мақсадида ҳар ойда ўртача 136000 оилага 1200,0 миллион сўмдан ортқ нафақа тарқатилмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг "Нақд пул муомаласини мустаҳкамлаш ва тижорат банклариининг масъулиятини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори талабларини амалда бажара бориб, филиалимиз бўйича ўтган 5 ой давомида 6,4 миллион сўм өкн ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 31,4 фоизга ортқ нақд пул қирим қилинди. Бу натижага асосан савдо ва коммунал тўловлар тушумини яхшилаш ваззига эришилди. Нақд

Фойдаю зарар кундай равшан

Мулқдор бўлиш осонми? Йўқ, албатта. Бунга шунчаки орау өки ҳавас билан эришиб бўлмайди. Унинг замирида тинимсиз меҳнату изланишлар ётибди. Қўлни қўрган дөкнолар билан сўхбатлашсангиз, бугунги кунда яратиб берилаётган кенг имкониятлар ҳақида гапиришди. Дарҳақиқат, юртдошларимиз орасида мулқдорга айланаётганлар сони ортиб бораётти.

Қам қаражат қилиб, қўп фойда олиш, тежамкорлигу ишбилармонлик. Бу — фермерларга хос фазилат. Ҳукуматимиз томонидан кейинги йилларда фермерлик қаражатида алоҳида эътибор қаратилаётгани ҳам бежизга эмас. Чунки фермерлик ўзини оқлапти-да. Президентимизнинг ўтган йил 27 октябрдаги "2004-2006 йилларда фермер ҳўжалиқларини ривожлантириш концепцияси тўғрисида"ги Фармони қишлоқ ҳўжалиғи тизимидаги мулкчилик муносабатларини янги босқичга қўтарди.

Ҳозир сурункасига зарар қўриб ишлаётган ва истикболсиз деб топишга ширкат ҳўжалиқлари тугатилмоқда. Уларнинг ерлари фермерларга бериляпти. Мақсад, қишлоқ аҳолининг манфаатдорлигини оширишдан иборат.

Ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган қарорлар асосида 1999-2003 йилларда 543 та нөчор жамоа ва ширкат ҳўжалиқлари тугатилиб, 9449 та фермер ҳўжалиқлари фаолият юрғута бошлади. Қоракалпоғистон Республикасида 77 та зарар билан ишлаётган ҳўжалиқлар тугатилиб ва уларнинг ерларида 1040 та фермер ҳўжалиқлари ташкил этилди. Шу жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 январдаги 8-сонли қарори билан Амударё туманидаги 9 та ҳўжалиқ тақрибта тариқасида фермер ҳўжалиқларига айлантирилганди. Ҳўш, ўтказилган мана шу мулкчи ислотлар қандай натижа берди?

Бу жараён одамлар орасида мулкка бўлган эгаллик ҳиссини йўғотди.

Шу билан бирга, моддий-техник ресурслар сарфини қисқартириш имкониятини ҳам яратди. Ҳосилдорлик қўрсаткичи юқорилди. Шу ўринда бир мисолга мурожаат қилсак: 2001 йили "Туркменистон" ҳўжалиғи пахтачиликдан 104,7 миллион сўм зарар қўрганди. 2002 йил мақзур ҳўжалиқ тугатилиб, унинг ўрнида 19 та фермер ҳўжалиқлари иш бошлади. Эътиборли жиҳати шундаки, фермер ҳўжалиқларининг ўн иккитаси йилини 20,7 миллион сўм фойда билан яқунлади. "Март өвүл" фермер ҳўжалиғи эса пахта ҳосилдорлиғини бир йил ичида 12 центнердан 22 центнерга қўтарди. Манфаатдорлиқнинг ишлаб чиқарилаётган мақсулот сифати билан боғланлигини тушуниб өтган фермер ҳўжалиғи эртаки уруқлик ҳосили етиштириб сотганилиги натижада

бир тонна пахта хом ашёсидан 196,8 минг сўм даромад өлди. Худуддаги бошқа фермер ҳўжалиқлари тизимидаги мулкчилик 128 минг сўм атрофида бўлди.

Қишлоқ ҳўжалиғи қорхоналарини фермер ҳўжалиқларига айлантириш тармоқ моддий-техника базисини мустаҳкамлаш борасидаги фойдаланилмай келинаётган ички имкониятларни юзага чиқарди. Масалан, ўтган икки йил мобайнида Амударё тумани бўйича фермерлар 182 та қишлоқ ҳўжалиғи техникаларини, шу жумладан, 8 та ҳайдов тракторларини лизинг асосида сотиб олишга эришилди. Натижада бу агротехник тадбирларни сифатли ҳамда, энг муҳими, ўз вақтида ўтказилишига имкон яралди. Бу эса мақсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ошишига ҳам олиб келяпти.

Фермерлар фаолиятидаги бундай мисоллар меҳнатга, мулкка бўлган муносабат тубдан ўзгариб, манфаатдорлик эса олиб бораётганини кўрсатади. Ислотлардан қўланган асосий мақсад ҳам айнан шу!

Отабек ДАВЛЕТОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Давлат ва жамят қурилиш
Академияси тинловчиси.

ИСЛОХОТ

Халқ банки — халқ хизматида

"Аҳолининг омонатлардаги ва давлат сўғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига асосан очилган "Индексация" мақсус ҳисобларидан 2004 йилнинг ўтган 5 ойи давомида 7,1 миллион сўм пул маблағлари ўз эгаларига тарқатилди. Вазирлар Маҳкамасининг "Аҳолига коммунал хизмат қўрсатишни такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида 2004 йилнинг 5 ойи давомида аҳолидан 1551,0 миллион сўмлик коммунал тўловлар қабул қилинди, 2003 йилнинг 5 ойига нисбатан 2 баробарга қўйлатиришга эришилди.

Халқ банки Наманган вилот филиали тасарруфида 2004 йилнинг 1 июн ҳолатига 182 та банк шохобчаси, 7 та мини-банк, жумладан, Қосонсой туманида "Тергачи", Чуст туманида "Олмос", "Бахт", "Ишон", Поп туманида "Санг", Тошбулоқда "Соҳиб", Янгиқўрган туманида "Нур" мини-банклари фаолият қўрсатиб келмоқда.

Банкнинг иқтисодий қўрсаткичи 2003 йилнинг 1 июн ҳолатига 54,5 миллион сўм зарар билан яқунлаган бўлса, жорий йилнинг шу даврида ҳодимларнинг савй-ҳаракатлари туғайли 25,7 миллион сўм фойда билан яқунлашишига эришилди. Олинган жамаи даромад ўтган йилнинг шу давридаги қўрсаткичга нисбатан 273,3 миллион сўмга қўйлади. Унинг 92,5 миллион сўми фоизли, 380,3 миллион сўми фоизсиз даромадлардир.

Жамоамиз Президент Фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорлари ижросини таъминлаш мақсадида ички молия бозорининг турли йўналишлари бўйича фаолият қўрсатиб келмоқда.

Давлат-тижорат Халқ банки бошқаруви томонидан 2004 йил 23 январда тасдиқланган "Халқ банки Кредит сисъатининг 2004 йил учун асосий йўналишлари тўғрисида"ги қарорига амал қилинган ҳолда иш олиб боришмоқда.

2004 йилнинг 1 июн ҳолатига жамаи кредит қўйилма 790,6 миллион сўмни ташкил этиди. Бу қўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан анча қўйди.

Жамаи кредит қўйилманинг 536,6 миллион сўми ҳўжалиқ субъектларига берилган бўлиб, шундан санатда 56,8 миллион, қишлоқ ҳўжалиғида 239,6 миллион ҳамда савдо қорхоналарига берилган кредит қўлдиғи эса 236,3 миллион сўмни ташкил этиди. Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 30 октябрдаги "2004-2006 йилларда фермер ҳўжалиқларини ривожлантириш концепциясини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида пахта ва галла етиштирувчи фермер ҳўжалиқларига фонд маблағлари ҳисобидан 243,9 миллион сўм кредитлар ажратилди. Жумладан, пахта учун 230,4 миллион сўм, галла учун 13,5 миллион сўм маблағ кредит қўйилмалари сифатида молиялаштирилди. Ажратилган маблағнинг фермер ҳўжалиқлари ариза-сига асосан мақсадли ишлатилиши таъминланди. Халқ банки туман филиаллари томонидан ажратилган имтиёзли кредит ресурсларининг сарфланиши бўйича монито-

пул тушумига эга бўлган миқозларни жалб этишга жиддий эътибор берилиши натижадаги уларнинг сони жорий йилнинг 1 июн ҳолатига 200 тага өтган өки бир йил давомида 80 тага қўйилган.

Республика Халқ банки бошқарувининг "Халқ банки муассасаларида инкессация хизматини ташкил этиш ҳамда ҳўжалиқ субъектларига инкессация хизматини қўрсатиш тўғрисида"ги қарорини бажара бориб, Янгиқўрган туманида 28 та савдо шохобчаларига инкессация хизмати қўрсатилмоқда. Шу йилнинг якунига қадар яна Поп, Чуст, Ўйи филиаллари ва вилотнинг амалиёт бўлимида инкессация ишларини йўлга қўйиш режалаштирилмоқда.

Ўнта валюта айирбошлаш шохобчалари орқали миқозлардан нақд чет эл валюталарини харид қилиш, уларни омонатларга жалб қилиш, четга олиб чиқиш учун рухсатномалар бериш каби амалиётлар бўйича ҳам миқозларга хизмат қўрсатилмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг Президентининг "Жисмоний шахсларнинг ҳоржий валюталарда қўйилмавларини рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонини бажара бориб, 2004 йил беш ойида 31 жисмоний шахсга валюта омонат ҳисоб варақлари очилди ва 46 кишига ҳоржий давлатларга валюта олиб чиқишга рухсатномалар берилди. Вазирлар Маҳкамасининг "Валюта бозорини янада эркинлаштириш ва валюта алмаштириш операцияларини кенгайтиришга доир чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорининг ижроси орасидан 2004 йил беш ойининг ўзида 2464 АҚШ доллари қабул қилинди. Банк амалиётлари бўлимида "Western Union" миқозларга пул қўчириш тизими жорий этилган бўлиб, у орқали жорий йилнинг 5 ойида 209 нафар фуқароларга 157328,0 АҚШ доллари өтказиб берилди.

Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган "Қадрлар тайёрлаш Миллий Дастури" ижроси бўйича бир қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, тизим өш иқтидорли ҳодимлар билан тўлдириб боришмоқда ҳамда иқтисодиёт банк соҳасига тўғри келмайдиганларнинг ўрта мақсус ва олий ўқув юрталарига қўйишга киришлари таъминланди. Халқ банки филиалларининг заҳира таркиби қайтадан ишлаб чиқилди ва улар маълумотга эга бўлган ҳодимлар билан бутланди. Шунингдек, ҳодимлар малакасини ошириш мақсадида улар регионал ўқув марказига йўлланди.

2003 йили мавжуд бўлган бўш ўринлар, ҳозирга келиб олий иқтисодий маълумотга эга бўлган өш малакали қадрлар билан тўлдирилди. Барча муҳтаасссларининг малакаларини янада ошириш мақсадида вилот ва туман филиалларида меъёрий ҳўжатларни ўрганиш ва уларнинг ижросини таъминлаш учун режалли ўқувлар мунтазам олиб боришмоқда.

Дилмурод ЖўРАЕВ,
Давлат-тижорат Халқ банки
Наманган вилот филиали бошқарувчиси.

Ташқи алоқа - нозик масала

Мустақилликка эришганимиздан сўнг мамлакатимиз жаҳон ҳамжамяти олдига ўз өбур-эътиборига, мавқеига эга бўлди. Бугун Ўзбекистон ҳақида гап бора экан, дунё мамлакатлари унинг халқаро сисъат майдонига ҳам, ташқи иқтисодий алоқалар борасида ҳам анча салмоқли ютуқларни қўлга киритаётганини эътироф этишмоқда.

Республикамизнинг қўпгина қорхоналари билан жаҳоннинг тароққий өтган мамлакатларининг өтачки компаниялари ўртасидаги ўзаро иқтисодий алоқалар ҳам ривожланиб бормоқда. Улар икки тарафига ўзаро манфаатли шартномалар асосида йўлга қўйилмоқда. Бироқ, ана шу келишувга асосан тузилган шартнома шартларини бажаришда айрим ҳилларда томонлар ўртасида келишмовчиликлар ҳам юзага келмоқда. Бунга сабаб қилиб айташ мумкинки, ташқи алоқалардаги шартнома шартларини тўғридан бажаришда бизда ҳали бироз тажриба етишмаётгани ҳам рост. Фирмиканнинг тасдиғи ўлароқ, биргина мисол келтириб ўтсак:

Бундан бир неча йил муқаддам

"Ўзмарказимплекс" Давлат ташқи савдо бирлашмаси билан Буюк Британиянинг "Каргилл Коммодитиз Лимитед" компанияси ўртасида пахта толаси экспорт бериш бўйича юзта шартнома имзоланганди. Шартнома шартларига асосан томонлар ўртасида қандайдир

РОБИТА

келишмовчилик юзага келса, уни қўриб чиқиш учун Ливерпул Пахтачилик Ассоциацияси танланганди.

Ўйиб шартнома шартларини бажаришда юзага келган келишмовчиликни Ливерпул Пахтачилик Ассоциациясининг Төвөк Комитети қўриб чиқиб, якуний арбитраж қарорини қабул қилди. Ўйига мувофиқ "Ўзмарказимплекс"дан "Каргилл Коммодитиз Лимитед" компаниясини фойдасига ўйдирилгани керак бўлган маблағ қўрсатилиди. Чет эл арбитраж қарорларини тан олиш ва ижросини таъминлаш тўғрисидаги Халқаро Конвенцияга асосланган ҳолда "Каргилл Коммодитиз Лимитед" компаниясининг вазили Тошкент шаҳар Ҳўжалиқ судига юқоридан

қўрсатилган арбитражнинг қарорларини тан олиш ва ижросини таъминлашни сураб мурожаат қилди. Суд Халқаро Конвенция 3-бандига асосланган ҳолда ва ўйиб Халқаро Конвенциянинг 1995 йил 12 декабрда Ўзбекистон Республикасини Олий Мақлиси томонидан ратификация қилинганини инобатга олиб, ишчи қўриб чиқди.

Халқаро ҳуқуқ нормалари, Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси ҳамда Фуқаролик процессуал кодексида амал қилган ҳолда томонларнинг фикрларига асосланиб, Тошкент шаҳар ҳўжалиқ суди ишчи қўриб чиқди, "Каргилл Коммодитиз Лимитед" компаниясининг "Ўзмарказимплекс" ДТСБга нисбатан қўзғатган даъвосини асосли деб топди.

Келтирилган мисолдан тегишли ҳулоса чиқариш талаб этилади. Албатта, ўтатиш билан ишлаб чиқариш ва ташқи савдо алоқаларимиз борасидаги тажрибалир ҳам ортиб бораверди. Шунинг умумлашқиб қарақчи, ташқи сисъат, иқтисодий алоқалар нозикда нозик масала. Оқдид бир келишмовчилик ортидан ишончли ҳажмори бои бериб қўйиш ҳам ҳеч гап эмас. Йқки томонлама манфаатли шартномаларда ҳар бир банданинг маъносига етиш зарур.

Фарход МАҚСУМУЖАЕВ,
Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети
халқаро ҳуқуқ факультети 2-курс магистрини.

ИҚТИСОДИЁТНИНГ МУҲИМ ВОСИТАСИ

Мамлакатимизда олиб борилаётган туб ислотларнинг асосий йўналишлари қаторига солиқ тизимини шакллантириш ва такомиллаштириш боришини ҳам киритиш мумкин. Мураккаб ўтиш шартотида бозор меҳанизмларининг тўла ва бөнүксон ишлатишда давлат бош ислотчилик сифатида бошқа масалалар қаторида солиқ тизимини ривожлантиришга эътиборни қўйлатилади. Бозор иқтисодиёти шартотида субъектлар фаолиятининг умумжамят устувор мақсадлар сари йўналтириб боришда солиқларнинг иқтисодиётни тартибга солиш меҳанизмининг такомиллаштириш муҳим аҳамиятга эгадир.

Ана шу мақсад йўлидаги дастлабки кадам сифатида республикамизда марказлашган маълумий-бўйрўқбозликка асосланган иқтисодиётдан бозор муносабатларига ўтишнинг стратегик йўналишлари белгилаб олинди. Бунда мулкчиликнинг турли шаклларига асосланган эркин иқтисодиётни вужудга келтириш ҳамда мавжуд моддий, вийи ресурслардан санишини таъминлайдиги тизимини яратиш, уларни босқичма-босқич амалга ошириш қўзда тутилгандир.

Айтиш мумкинки, мустақилликнинг ўтган давр мобайнида иқтисодий ислотларнинг қўзда тутилган мақсад ва вазифаларига эришиб боришмоқда. Маълум даврда ҳуқуқроник қилган иқтисодий бекардорлик бартараф этилди, бозор муносабатларининг реал ҳайтда қарор топиши учун ҳуқуқий ва меъёрий асослар яратилди, мулкдорлар синфи юзага келди. Шундан келиб чиқиб ҳўжалиқ юритувчи субъектлар фаолиятининг иқтисодий воситалар, жумладан, солиқ воситасида тартибга солишни такомиллаштиришга зарурият қўйилмоқда.

Жаҳон тажрибасидан маълумки, солиқлар давлатнинг иқтисодий асоси бўлиши билан биргаликда унинг барқарор ривожланишини таъмин өтувчи ва қадролатловчи дастлақлардан берибдир. Муҳими, солиқ тизимини такомиллаштириш ҳисобига иқтисодий танглик ҳўлатларини бартараф этишга эришилади. Демак, бу тизимни узлуқсиз такомиллаштириш, бу жараёнда биринчи галда фуқароларда солиқ фаровонлиқ қалити эканлиғи ва бу борадаги қонунчиликка өйишайириёя этиш зарурлиғи ҳусусида тушунча ва қўнималарни шакллантириш мақсадга мувофиқдир.

Нарғиза БОБОБЕКОВА,
ТДИУ ўқитувчиси.

МОЛИЯ

Демократик тамойиллар қозғалмас, амалда қарор топмоғи учун интилаётган давлатларда аёл ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш билан унинг камситилишига қарши курашиш, аёлнинг ижтимоий бандлигини таъминлаш, унинг саломатлигини асраб-авайлаш, оналик ва болаликнинг алоҳида муҳофазасини ўзлаштириб кўчадаги бориш қайсидир маънода юқори поғонага чиққанини кўриб, билиб турибмиз. Қизики, бу жараёнда ана шу давлатларда фуқаролик институтлари, хусусан, турли хотин-қизлар ташкилотлари жонбозлик қилиб келаётганининг гувоҳи бўламиз... Беихтиёр солиштира бошлаймиз.

Негадир бизнинг жамиятда аёллар ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш, хотин-қизлар билан боғлиқ муаммоларни ҳал этиш масъулияти билан фаолият

кўшмоқдалар. Аммо биз бу ўринда бундай ташкилотлар ҳақида эмас, балки мамлакат миқёсида ўз маконида эга Хотин-қизлар кўмитаси ва унинг таркибиде вилот ва туманларда

фаолият кўрсатаётган тузилмаларини назарда тутаямиз. Республикамининг ҳар бир шаҳар ва туманида хотин-қизлар кўмитаси мавжуд ва уларнинг фаолияти қонун билан қабулланган, айтиш мумкинки, имтиёз ҳамда ваколатлар бе-

яна турли байрам ва бошқа кўнгилчолар тадбирлар...

Уйлаб қолсан киши, наҳотки кўмита вакиллари фақат аёллар дардини тинглаш билан чегараланишадими? Бўлмаса дадил айтишмайди, аёлларнинг қайсидир муаммосининг ечимини топдик, ҳал қилдик, энди туманимизда бу муаммага бошқа дуч келинмайди, деб.

Мабодо, бугун давлат миқёсида энг муҳим аҳамият касб этаётган оналик ва болаликни муҳофаза қилиш хусусида сўраб қолсангиз, яна ўша - умумий гаплар:

-Туманимиз касалхонасига оналик ва болаликни муҳофаза қилиш мақсадида фалон суммада дори-дармон келтириш, фалон қишлоқда врачлик пунктини қуриш юзасидан масъул шахсларга учрашмоқдамиз...

Амалда эса... муболага эмас-у, қишлоқда эртаю кеч далаю уй юмушларидан ортмайдиған айрим аёллардан: "Туманимиздаги хотин-қизлар кўмитаси раисасини танийсизми?", деб сўраб кўринг-чи... Ёки шаҳар ша-роитида нисбатан кўпроқ имкониятга эга бўлиб тур-

хос эмас.

Дўстлик туманида яшовчи 6 нафар фарзанднинг онаси, олий ўқув юртини тугатган-у, аммо тикувчилик ортидан кўн қўраётган Гулнора опанинг бу борадаги фикрига қўлоқ тутинг-а.

-Қишлоғимизда туман хотин-қизлар кўмитаси раисаси билан бир марта учрашув бўлган. Қишлоқдаги кўп аёллар юмушидан вақт ажратолмай, бу учрашувга келмади. Келганлар ҳам менга ўхшаб уч соат вақти елга со-вурилганидан пушаймон бўлилар. Чўки учрашувда тўйларни, дафн маросимларини камхарж ўтказиш ҳақида гапирилди, холис. Очиги, бусиз ҳам ҳозир аёлларимиз "кўрпасига қараб оёқ узатишяпти". Айтмоқчи-манки, бунинг ҳолати ҳам йўқ эди.

Аёллар билан боғлиқ муаммолар кўп-ку... Масалан, ишсизлик туфайли аёлларимиз мардикорлар бозорига чиқаяпти, ноқонуний тижорат билан пул топаёпти. Ҳатто фахшдек нопок йўлга кириб бўлса ҳам, болаларини боқиб турган аёлларни биламан. Хотин-қизлар кўмитаси мана шу муаммоларга чек қўйиш учун излансин, аёллар билан учрашувларда куруқ гаплардан қўра аёлларнинг дарди билан қизиқсин. Тезроқ амалий ишга ўтишсин...

Гулнора опанинг бу эътирозлари ҳақиқат эканлигини тан олмай иложимиз йўқ. Албатта, бу билан ҳамма жойда ахвол ш, дея ҳулоса ясаш ҳам ноҳилислик бўлади. Юртимизнинг қайсидир гушасида фаолиятдан би-роз бўлса-да, қониқимиз

СЎЗ - ҲАМКАСБЛАРИМИЗГА

Сўзнинг сўроғи бор

Шухрат ЖАББОРОВ, "Халқ сўзи" газетаси бош муҳаррири ўринбосари, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист:



-Журналистлик - илоҳий касб. Бугун Оллоҳ дилимизга солган сўзлар эртага қанот қоққан газета саҳифалари орқали минглаб, юз минглаб қалбларга етиб боради. Энг муҳими, эзгу фикр, эзгу ният бир кўнгилдан кўпга кўнгилларга юқади, эзгу медалар беради.

Баъзан ана шу ноёб имкониятни елга совурмаймизми, деган хавотир, истихолола мени уйга толдиради. Ахир каломнинг илоҳийлиги, қаламнинг муқаддаслиги неча асрлар нарида нозил бўлган Қуръони Каримда ҳам битилганлиги бизга энди маълум бўлгачи-ку!

Яхшидан боғ қолади, дейишди. Бу ўринда боғ фақат мева-чева берувчи дархатзоргина эмас. Инсонларнинг фаровон ҳаёти учун хизмат қилувчи бино ва иншоотлар ҳам, бунёдкорлик ва савоб ишларга ўндовчи эзгу калом ҳам ўша боғ мазмунини беради. Оташнафас шоиримиз Миртемирнинг "Қўшиқларим, сизлардан хижолатда эмасман", деган пурҳикмат сатрлари ёдимда муҳрланб қолган. Биз ҳам эртанги кунда журналист-када қолдирган намуналаримиз ҳақида шундай дея олар-миканмиз?! Ўз ишимизга ана шундай кенг қамровда, сўз масъулиятини хис қилиб ёндошсак, янада яхшироқ бўларди. Касб байрамимиз бизни тантанаворликка эмас, бурчимиз ижроси бўйича ҳисоботга ундайди. Шу аснода ҳар биримиз ишлаётган жой, нашр мазмунан бойиб борса, айни муддаодир.

Эркин фикр шодиёнаси

Абдусамат РАХИМОВ, "Маърифат" газетаси бош муҳаррири ўринбосари, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист:

-Журналист учун айнан бегуборлик ва ҳақиқатгўйлик бир умрлик зийнат бўлмоғи керак. Шундагина унинг жамиятга, одамларга фойдаси тегади. Қўлда қораланиб, бир неча жараёнлардан ўтган, газетани юзидан қўрган ижод маҳсулининг салмоғини белгилайдиган мезонлар ҳам айнан шулар. Бежизга халқ ҳаммадан ҳам кўпроқ биз-журналистлардан ҳақиқатни талаб қилмайди. Бу уларнинг ишончи нишониси. Уни оқлаш эса беш вазифамиз.

Ҳар йили 27 июннинг Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кўни сифатида оммавий тарзда нишонланиши замирида ҳам ана шу ҳақиқат муҳассам-дир. Зеро, атрофимизда содир бўлаётган воқеа-ҳодисаларга нисбатан ўз фикрига эга бўлиш, уни баралла айтишга бўлган эҳтиёж нафақат журналистларда, балки ҳар бир соғлом инсонда мавжуд. Шу боис бу байрамни хурфидорлик, эркин сўз шодиёнаси сифатида таърифлаш ҳам мумкин.

Фурсатдан фойдаланиб, барча ҳамкасбларимни байрамлари билан табриклаб, уларнинг сермашақат фаолияти ҳаммаша салмоқли бўлишини тилаб қолам.

Қалам адолатли бўлсин

Тоҳир ОЛИМБОВЕВ, "Овози тожик" газетаси бўлим муҳаррири, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист:



- "Журналистни қалами боқад" маъносига тўғри ёндашган ҳолда ҳақиқатни ёзиш ҳаммаша ўзини оқлаганининг шохиди бўлганман.

Журналист кези келганда адвокат, ҳакам, ҳамкор бўла олиши керак. Шундагина кишилар журналистга ўз дардини, оруз-умидини тўкиб солади. Адолатли мақола, журналист текширувнинг ҳаққонийлиги адошларнинг тўғри йўлга солганлигини кўп бор кўрдим.

Биз-қаламқашлар, айниқса, истиқлол йиллари озод фикр юритадиган бўлдик. Ҳаёт ўзи ҳақиқат ва кўзгу бўлганлиги сабабли "цензура" деган атама олиб ташланди. Ҳақиқатни бўяб кўрсатиб бўлмаганидек, ёмонни ҳам яхши деб бўлмайди. Бу иккиси орасидаги фарқни журналист кўра билиши керак. Унинг қалами махсулдан ҳақиқат, адолат ва, энг муҳими, унга ишониб дардини айтган ҳар бир фуқаро дардида малҳам топгандай бўлиши керак.

Ҳар вақт қалам, қоғознинг муқаддаслигини кўз олди-мизга келтириб, уни қорласак, шубҳасиз, ўқувчи дилидан жой оламиз.

Мен ушбу эзгу ниятда ҳамкасбларимга қаламингиз ўтқир ва адолатли бўлсин, дейман.



қўрсатиши лозим бўлган ташкилотлар хусусида яқ-

ланиб, айтиш мумкинки, имтиёз ҳамда ваколатлар бе-

Раисани танийсизми?

дил, жўяли фикр айтолма-ямиз. Кўпроқ бу ташкилотларнинг ходимларини теле-экранларда, кўркем, салқин мажлислар залида дилбар ва ораста кийинган аёллар (шунда кўз олдимизда қўллар қаварган, офтобдан юзи куйган, сочиға эрта оқ ора-лаган, ўзига оро беришни унутиб юборган, меҳнатдан қадди букилган қишлоқ аёлининг қиёфаси жонлана-ди...) иштирокида ўтаётган тадбирда ёки аёллар билан боғлиқ "доп-лар" бир маса-ла"га бағишланган йиғилиш-да куйиниб-ёниб муаммо-ларни санаётган ҳолида кўрамиз.



Тўғри, мамлакатимизда аёллар муаммолари билан шугулланувчи бир қанча дав-лат ва нодавлат ташкилот-лари фаолиятига кенг йўл очилган. Асосан нодавлат-нотижорат ташкилотлар энди-энди оёққа туриб, жой-ларда хотин-қизларнинг жамиятдаги мавқеи ва ҳақ-хуқуқлари бўйича тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боришмоқда, инсонпарвар-лик ёрдамларининг кўрсати-лишига ҳиссаларини

риланган. Зеро, кўмитанинг раиси ҳоким ўринбосари си-фатида фаолият юритиб, бе-рилган ваколатлардан фа-катгина аёллар манфаати йўлида фойдаланиши зарур. Жорий йилнинг 21 июнида Оқсаройда бўлиб ўтган юр-тимизда Хотин-қизлар кўми-таси фаолиятини қўллаб-қув-ватлаш борасидаги чора-тадбирларга доир вазифа-лар муҳокамасига бағишлан-ган мажлисда Президентим-из таъкидлаганидек, бу ту-зилмаларга тайинланган ёки сайланган аёллар ўзларини, ваколатини намойиш қилиш-га, бошқа аёллардан ажра-либ туришга ҳаракат қилмоқ-далар.

Улар

"мансаб

курсига

ўтириши билан аёллар жа-

матчилигиндан ажралиб қола-

ди ва иш юритишда асосан

маъмурий-буйруқбозлик ус-

лубига ўтиб олишяпти.

Демак, жойларда хотин-

қизлар кўмиталари, аниқ-

роғи, уларни бошқарадиган

раисалар мажбурият ва

масъулиятни курсига ўти-

ришлари билан унутишяпти

чоғи.

"Ошириб юбормадингиз-

ми?" дерсиз.

Исталган туманга бориб,

хотин-қизлар кўмитаси раи-

саси билан сўхбатлашинг.

Аминимизки, раиса сизни ту-

манда аёллар муаммолари-

ни ҳал этишга доир амалий

ишлар қизқитиётганини бил-

гач, қўлингизга бир даста

ўтказилган ва бўлиши қу-

тилаётган тадбирларнинг ре-

жаларини тутқазаси. Сўнг

одатий эшитиб келадигани-

ми - хисобот келтиради:

-Жорий йилда фалон

қишлоқда фалон масалага

бағишлаб аёллар билан уч-

рашув ўтказдик. Бечора қиш-

лоқ аёллари... Шунча дар-

дларини чиқиб айтишдики...

Яна фалон кўни "Энг яхши

келин" таловини ўтказдик.

муш кечираётган аёллар-чи? Қачон қайнона-келин ўрта-

сида можа-ро туғилса, хо-тин-қизлар кўмитаси э-шигини қокмасе, бо-шқа ҳолларда бу кўмита қандай иш билан шугу-ланаётганини ҳам билмай-дилар.

Шу ўринда бир мисол келтирсак.

Шароф Рашидов тумани-да бўлганимизда бир қанча аёллар билан сўхбат-

лашгандик. Уларнинг ак-

сарияти иш-

сиз, бир-икки нафари мак-

табда ўқитувчи, қолганлари

эса майда тижорат билан

банд эканлар.

-Ишсизлик масаласида

туманимиздаги хотин-қиз-

лар кўмитасига мурожаат

қилганимизми? Раиса билан

сўхбатлашганимизми? - каби

саволларимизга бу аёллар

хижолат тортгандай "йўқ"

жавобини бердилар. Фақат

бир аёл "Бориб мурожаат

қилганимиздан нима наф?

Шу пайтгача унинг эшигини

қокмаганман, раисани ҳам

танимайман... Лекин, Худо-

га шўр, рўзгордаги камчи-

ликларни ўз кўчимиз билан

енаяпмиз. Деҳқончилик, ти-

жорат дегандай... Хотин-қиз-

лар кўмитаси нима қилиб

берарди?" деди.

Ўнда ва таассуфланар-

ли жавоб. Аёлларнинг бун-

дай тушунада ва лоқайд му-

носабатда яшаётганликлари

ҳам хотин-қизлар кўмитала-

ри фаолиятининг "самараси"

эмасми? Бу аёллар ҳатто

бошлангич хотин-қизлар

кўмитаси раисаларини ҳам

танишмас экан.Қолаверса,

бу манзара бир тумангагина



МУНОСАБАТ

СЎЗ - ҲАМКАСБЛАРИМИЗГА

Ҳаёт тегирмони

Қосимжон СЎПИЕВ,
Ўзбекистон телерадиоком-
панияси "Ёшлар" телеканали
«Умид» студиясининг бўлим
бошлиғи.



Журналистнинг бошқа одамлардан фарқи унинг ҳаётдаги воқеа-ҳодисаларга нисбатан синчков бўлиши ва тезкорлик билан муносабат билдиришида ётади. Хар бир журналист ҳаётнинг тегирмонидан унинг чигиринларидан ўтиб пишиши керак. Шунинг учун ҳам журналистлар бўлаётган воқеаларни юракларига тез олади. Дунё экспертларнинг хулосаларига қўра кам умр кўрувчи касб эгаларидан бири ҳам журналистлар эканлиги ҳақида аён. Инсон ўз дунёқара-шини қайси соҳада бўлмасин оши-риб боришга ҳаракат қилади. Жур-налистдан эса бу масалада кўпроқ масъулият талаб қилади. Бугун умр ўрганиш, бирор касбга ихтисосла-шиш билан биргаликда бошқа касблар ҳақида ҳам умумий тушу-нага эга бўлиш талаб этилади.

Мен бир журналист сифатида Польша, Латвия, Литва ҳудудига фашизм дахлатли хунрезликларининг шохиди сифатида сакланиб қолган крематорийларни Узоқ Шарк, Хабаровск ўлкаси Усурий ўрмонларида қатагон бўлган юрт-дошларимнинг изларини излаб кез-ганиман.

Ихлосдор сифатида Туркияда бўлиб ўтган Туркий халқлар фести-валида, Одессада телевизион фильмлар фестивалида, Минскда Ёшлар телепрограммалари фести-валларида иштирок этиб, соврин-дор бўлганиман. Журналист қанча дунё кезса, турли халқлар, милла-ту элатларнинг ҳаёти билан таниш-са, ўзи ҳақида чиқаражам хулоса-лари ҳам ўзгариб боради. Қарийб бир ой Малайзия мамлакатига бўлиб, уларнинг тарихи, мадания-ти билан танидим. «Малайзия - афсоналар юрти» номли журнал-буклет тайёрладим. Ўзбекистон-Малайзия дўстлик жамияти бу бук-лет-журнални ўзбек-инглиз тилла-рида чоп этишга тайёрлаб қўйди. Мен байрам муносабати билан бар-ча касбдошларимни табриклаб, зах-матли ижодларида муваффақиятлар тилайман.

Мустақилликдан кейин қадимий ва ҳақиқат навқирон Бухоро, вилоят, ша-ҳар, туманлари қиёфаси янада чирой оқди. Бухороликлар бу заминда ўтган азиз-авлиблар номини ардоқлаш бо-расида кўз кўрса қувонадиган ишлар-ни амалга оширдилар.

Бугунги кунга келиб Нақшбандий, Абдуҳо-лиқ Ғиждувоний ҳазратларининг ижодий ме-росини бугун дунё билади. Вилоятда пул-кре-дит сиёсатини амалга ошириш, миқозларга намунали хизмат кўрсатиш борасида ҳам бир та-лай яхши ишлар йўлга қўйилган. Айниқса, «Пахта Банк»нинг Бухоро вилояти бошқармаси ўтган давр мобайнида сифатли ва тез кўрсатиладиган турли хилдаги хиз-матлари билан миқозлар ишон-чига кирди ва ҳурмат қозонди.

Вилоят пул-кредит сиёсати комиссияси ва «Пахта Банк»нинг вилоят бошқармаси томонидан 2004 йилнинг ўтган ойлари да-вомида тўлов тизимини тако-миллаштириш, мажбурий сўбди бар-қарорлиқни таъминлаш, инфля-ция даражасини пасайтириш борасида амалга оширилган тадбирлар иқтисодиётнинг маб-лағга булган талабини қондириш имкония-тини бергани қувончли ҳолдир. Бошқача ай-ганда, кейинги пайтда пул муомаласи сези-ларли яхшиланди, касса кириш режалари ойма-ой бажарилиб келинаёпти.

Туманлардаги бўлимлар аҳоли қўлидаги беш пул маблағларини банкка жалб этиш учун омонатларнинг турлари, афзалликлари ҳақида маҳаллий газеталарда, телевидениеда рек-ламалар бериб бормоқда. Шу ва бошқа та-дбирлар ҳисобига омонатлар ҳажми ошди.

Иқтисодиёт тараққиёти кўп жиҳатдан банк тизимининг ривожига боғлиқ. Чунки банклар молиявий агентлар сифатида ресурсларни юқори даражада янги техника, технология-ларга йўналтириб, иқтисодиёт учун ҳам, ўзла-рининг фаолияти учун ҳам манфаат келтира-ди, - дейди «Пахта Банк»нинг Бухоро вилоят бошқармаси бошлиғи Раим Ғофуров. - Бун-дан ташқари, ривожланган банк тизими ҳисоб-китобларнинг самарали тизимини жо-рий этиб, маблағларнинг айланишини тез-лаштиради. Натижада иқтисодий ривожланиш учун замин яратилади. Жорий йилнинг ўтган даврида пахта ва ғалла ҳосилини етиштириш учун деҳқон ва фермер ҳўжаликларида 4 мил-

лиард 300 миллион сўмдан зиёд имтиёзли кредитлар ажратилди. Шунингдек, вилоятда-ги ширкат ҳўжаликларида техника сотиб олишлари учун 474 миллион сўм кредит бе-рилди. Шунинг таъкидлаш лозимки, кейинги пайтларда қишлоқларда деҳқон ва фермер ҳўжалигини, кичик корхона, маъшиш хизмат кўрсатиш шохобчаларини очиб ниятида биз-нес-режа тақдим қилаётганлар сони тобора ортиб бормоқда. Бу банк ва миқоз ўртаси-

ҳўжалигини қисқа муддатли кредитлаш бўлими бошлиғи Ҳасан Раҳматов. - Вазирлар Маҳкамасининг Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ ҳўжалик маҳ-сулотлари етиштиришни маблаг билан таъ-минлаш механизмининг такомиллаштириш чо-ра-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида етиштирилажак ҳосилнинг эллиқ фоизигача бўлган миқдорда йиллик 5 фоиз-лик устама билан уларга етарли миқдорда маблаг етказиб берил-ди. Мақсадли кредитларни қўлга киритган фермерлар экин парва-риши билан боғлиқ барча тад-бирларни ўз вақтида амалга оширмоқдалар. Бу ўз навбатида хар йилгидан кўп ҳосил етишти-ришга имкон яратяпти.

Хизмат кўрсатишни такомил-лаштириш, миқозлар билан олиб борилаётган ҳисоб-китобларни тўлиқ компьютерлаштириш мақ-садида жорий этилган «Банк-ми-жоз», «Иш ҳақи» дастурлари ҳам катта самара бермоқда. Бугун ви-лоятдан қўлбал жойларда «Пахта банк» та-всия этган дастур асосидаги компьютер ти-зимлари самарали ишлатилмоқда. Ҳўжалик-лар ва фермерларнинг лизинг асосида тех-ника воситалари харид қилишларида ҳам банк жамоаси қўлайлик туғдиришга интиляпти. Олот, Шофиркон, Қоравулбозор туманлари-даги бир қатор ширкат ҳўжаликлари ана шу-лар жумласидандир.

Банк экспорт-импорт билан боғлиқ ҳисоб-китобларини Марказий банк йўриқномалари асосида ташкил этмоқда. Жойлардаги валю-та айирбошлаш шохобчаларининг изчил фаолияти ҳам банкнинг нуфузи ортиб бора-ётганидан далолатдир.

Аҳоли зич яшайдиган қишлоқ ва маҳалла-ларда мини-банклар ташкил этилган. Ҳозир-да улардан 32 таси фаолият кўрсатмоқда. Айниқса, Қогон туманида жойлашган мини-банк фаолиятидан миқозлар хурсанд.

Мамлакатимизда истиқлол тўғрисида аҳоли турмуш даражасини босқичма-босқич оши-риш учун олиб борилаётган ислохотлар ўзи-нинг самарасини бермоқда. Бунда «Пахта банк» Бухоро вилояти бошқармаси жамоа-сининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Улғубек ЖУМАЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» муҳбири.

Миқоз манфаати устувор

даги муносабатнинг ижобий томонга ўзгариб бораётганидан далолат беради. Молия му-ассасамизнинг туманлардаги ўн битта бўли-ми, 32 та мини-банклари 7893 нафар миқоз-ларга намунали хизмат кўрсатиб келмоқда. Миқозларнинг 3428 нафари деҳқон ва фер-мер ҳўжаликлари ҳисобига тўғри келади.

Бухоро туманидаги «Арбоб Ғайбулло» фермер ҳўжалигининг банк билан ҳамжиҳат-лиги ғалла етиштиришни қўлайтириш билан бирга, ҳўжалиқнинг молиявий аҳолини бар-қарорлаштиришда муҳим аҳамият касб этаё-ти. Маълумки, техника сотиб олиш учун ҳам, ҳосилини етиштириш учун ҳам маблаг су-в ва ҳаводе зарур. Бу масалада фермернинг кўнгли тўқ, Чунки, икки томонлама тузилган шартнома асосида банк фермер ҳўжалигини зарур кредит билан таъминлаб турибди. Ма-салан, фермер ҳўжалиги техника сотиб олиш учун 9 миллион 600 минг сўм, пахта ва ғалла етиштириш учун эса етарли миқдорда кре-дитдан фойдаланади.

Қўлбал миқозга хизмат қилаётган банк ма-дадди билан ишлаб чиқаришни изчил йўлга қўйиб олган бундай мулкдорлар жўдаям кўп. Улар ора-сида йирик корхоналар ҳам топилади.

Банкнинг мақсадли кредитлари айниқса миқозларга қўл келмоқда, - дейди қишлоқ

Бухоронинг қирмизи хирмонлари

Қабул масканларига 125500 тоннадан зиёд дон топишган бухоролик ғаллакорлар республика-мизда биринчи бўлиб давлат шартномасини ур-далашди.

Бухорода омборлар донга тўлган йиллар кўп бўлган. Аммо бунақаси ҳали учрамаган эди. «Половчанка»,



«Купава», «Крошка» навлари юқори ҳосил берди. Урим-йиғимга пух-та ҳозирлик қўйил-ганини айтмайсиз-ми? Далаларда 103 та «Кейс» ти-ни билмади. Бухоро туманидаги «Урта Осиё», Ғи-ждувон туманидаги Ҳамид Олимжон,

Вобкент туманидаги Ином Наимов, Пешку туманидаги Ибн Сино номли ширкат ҳўжаликларида гектаридан 63-68 центнердан дон олинди. Ромитандаги «Саодат», Оло-даги Я.Жумаев номли, Қоракўлдаги «Илоҳомжон» фермер ҳўжаликларида эса бу кўрсаткич 88-95 центнерга етди.

Яна бир эътиборли ҳолат. Бухорода маҳаллий иқлимга мос, ҳосилдор, ташки таъсирга бардошли бугдой навлари яратилляпти. «Бухорои Шариф-1» ва «Бухорои Шариф-2» навлари шулар жумласидан. Ҳозир келгуси мавсум учун шу навлардан етар-ли миқдорда сўро-эпита уруғлиги тай-ёрлаб қўйилди. Мутахассислар фикри-ча, бу икки навл дон экилган майдон-ларнинг хар гектаридан 95-100 центнерга етказиб ҳосил олиш мумкин. Мақолага нукта қўяр чоғимиз ишхонага пешкулик урдалован фермер Ёқуб ака Фаттоев келиб келди. Хар доимгудек мамнун. Димоғи чоғ. «Бу йил опа-сингилларимиз тандир бошидан берига келишмайди», - дейди у. - Дастурхонимиз натири ширмойнонга сөрб бўлади. Отам раҳматли тандирдан эндигина узилган нон-да ер хиди бор. Элли, деҳқоннинг қадрини шу замин кўтараяпти, дердилар. Бу жуда топиб айтилган экан».

Чиндан ҳам нонимизда гулғин хиди, майсаларнинг бўйи бор. Нонимизда она-ернинг, жони-жонга туташ Ватан хиди бор!

Истам ИБРОҲИМОВ

ХУШХАБАР

Кузда умид ва яхши ният билан экилган уруғ бугун ўз мевасини, ҳосилини инсон-га тортиқ этаяпти. Кармана-лик ғаллакорлар бу йил дав-лат омборларига 10 минг 930 тонна сарф дон етказиб беришга аҳд қилишган эди. Ана шу мақсадда 6 минг 725 гектар ерда мўл ҳосил етиштирилди ва шартнома ортиғи билан урдаланди.

Дон мўл, нон ҳам

- 9 та «Кейс» комбайни бену-сон ишляпти. Таъмирловчилар, муҳандис ва мутахассислар дала-нини бошлади, - дейди Саттор Су-натов. - Мавсумда «Кейс» комбай-нини моҳирлик билан бошқарган Ҳайдар Ҳамроев, Барноқул Яра-шев, Шўҳрат Эргашев, Ғулмон Жа-лилов сингари механизматорлар хар кун 28-30 гектар ердаги ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олишга эри-шишди. Туманда ғалладан бўша-ган майдонларга такрорий экин, чорва учун мўл озуқа етиштириш, кечки сазбавот маҳсулотлари ун-дириб олиш чо-ра-тадбирлари қўри-ляпти.

- Бу йил ғалладан 127 миллион сўм даромад қилишни мўлжалла-ялмиз. Оилавий пудратчилик билан ички ҳўжалик шартномаси бўйича шартномалар тузилди, пух-та иш олиб борилаётганлиги ижо-бий самара бераётир, - дейди «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалигини мо-лия ҳисоб маркази бошлиғи Тўлқин Умаров.

Туманда қўзланган марра забт этилган бўлса-да, ғаллазорларда шитоб билан ишляётган комбайн-лар бир зум ҳам тўхтагани йўқ. Дон ортлган тележакар, қок автома-шиналари оқими, дон қабул қилиш пунктлари томон шошаётти. Ҳаде-май ижарачи механизматорларнинг ҳовлиси ҳам баракча тўлади. Ана шунда тўй-тўйга уланиб кетади.

Қурбон ТЎҲТАЕВ,
журналист.

Ғаллани ёнгиндан асранг

Юртимизда деҳқон меҳнати эвазига бунёд бўлган ғалла ҳосили йиғиб олина-тир. Бундай пайтда ёнгин хавфсизлиги хо-димлари зиммасига ҳам катта масъулият юкланади. Чунки, пишиб етилган ғалла-зорларда ёнгин чиқиб хавф ҳам кўпроқ бўлади. Афсуски, донийи тарғибот ва ташвиқот ишларига қарамай, республи-камизда бундай нохуш ҳолатлар ҳамон учраб турибди.

Масалан, 2003 йил ғалла ўриш мавсумида Ургут тумани Машина трактор парк акциядор-лик жамиятига қарашли «Кейс-2166» русумли, давлат рақами 0542СЗ бўлган комбайн Жиззах вилоятига ҳашарга келганди. Янгинбод тумани Ж.Усмонов номли ширкат ҳўжалигиди ишляётган вақтида комбайн генераторининг носолиғи ту-файли ёнгин содир бўлган. Бу битта мисол.

Халқимизда касални даволагандан кўра унинг олдин олган маъжул, деган нақл бор. Худди шун-дай ёнгиннинг ҳам келиб чиқишдан аввал унинг хавфсиз чораларини қўрган, мақсадга мувофиқ, Афсуски, ҳамма ҳам бунга амал қилавермайди.

Масалан, Термиз Машина трактор парк ак-циядорлик жамиятидаги хар бир борада масъ-улиятсизликка берилишгани, текширувлардан сўнг қамчиликлар берилиб аниқланди. Янги, ком-байнлар сакланувчи ёнгин гаражларга ёнгини зуд-

лик билан сезувчи ва хабар берувчи мосламалар ўрнатилмаган, ўт ўчириш бирламчи воситалари билан тўлиқ таъминланмаган, ёқилги ташувчи ав-топуовлар эса техник ва ёқилги сиғими давлат стандарти қўригидан ўтказилмаган.

Сирдарё вилояти Машина трактор паркида ҳам худди шу каби қамчиликлар учради. Маскан бирламчи ёнгин ўчириш воситалари билан тўлиқ таъминланмаган, ўт ўчиригиларнинг эса эски кимёвий янгилан-хавф со-бўлганда

ЭҲТИЁТ-ШАРТ

Текширишлар давомида Бойсун, Музработ, Бойеўт ва Миршор туманлари Машина тра-ктор паркларида ҳам худди шу каби қамчиликлар борлиғи аниқланди.

Хар йили ёнгин хавфсизлигига риоя қилиш, ғалладан бўшаган майдонларга ўт қўймаслик ҳақида тушунириш ишлари олиб борилади. «Қишлоқ ҳаёти» газетаси ҳам бу борада кўп йил-лардан бери бонг уриб келади. Шунга қарамай, айрим инсофни йўқотган кимсалар томонидан бундай нохуш ҳолатлар амалга оширилмоқда. Ўтган йили қўзатилган шундай воқеалардан би-рини мисол тариқсизда келтираймиз.

Қуйи Чирчиқ тумани «Янги ҳаёт» ширкат ҳўжа-лиги бош пудратчиси Н.Боймухамедов ғалласи ўриб олиingan майдонни тозалаш мақсадида ерга ўт қўйган. Ёнгин ғалласи ўрилмаган майдонларга ҳам ўтиб кетиши мумкин эди. Яхшики, бу муҳадд ҳолатнинг олди ўт ўчирувчиларнинг теҳкорлиғи ту-файли олинди. Афсуски, шундай бўлса-да, ёнгин натижасида 2,5 гектар ер майдони аллақачон зарарланганди.

Қўрилган чораларга қарамай, ўтган йили рес-публикамиз бўйича юзга яқин маъ шундай но-хуш ҳолатлар қўзғатилди. Айтиб ўтиш жоизки, бун-дай ҳодисалар сони Жиззах, Сирдарё, Наман-ган, Тошкент ва Хоразм вилоятларида бошқа жой-ларга нисбатан бирмунча юқори бўлди. Шундай ҳолатлар бўйича 50 нафар раҳбар ва жавабгар шахслар маъмурий жазмага тортилдилар. 31 та ҳрлат бўйича эса ҳўжатлар расмийлаштирилиб, туман прокуратураларига топширилди.

Жаримага тортиш бунга тегишли жойда жа-воб бериш билан бу иш балки ким ўчундир осонгина яқунга етар. Аммо нобуд бўлган ер-нинг, риск-рўзимизнинг уволити-ми? Бундан куту-либ бўлармикан?

Даврон ҚАМБАРОВ,
Республика Ёнгин хавфсизлиги Бош бошқармаси ходими.

Ингушетияда нима гап?

Шу йилнинг 21 июнидан 22 июнига ўтар кечаси Ингушетия Республикасининг бир неча аҳоли пунктларига кўпсонли қуролланган жангарилар ҳужум уюштирди. Ингушетия ИИБ баёнотида кўра, Назран шаҳрининг Қорабулоқ, Слепцовская ва Оржоникидзеўская қишлоқларига бостириб кирган жангарилар сонин 1500 нафарга яқин бўлган.



Маҳаллий ҳарбийлар ва Чеченистондан етиб келган федерал кучлар жангариларга бир неча соат қаршилик кўрсатишган. Тўқнашувлар оқибатида 90 киши ҳалок бўлиб, 60 нафар одам яраланган. Ҳалок бўлганларнинг 40 нафари жангарилар эканлиги айтилмоқда. Шу жумладан, Ингушетия ички ишлар вазирининг ўринбасари Абдулхалим Камилов, Абдукар Костаев, Назран шаҳри прокурори,

почта алоқаси хизмати бошлиғи ва ҳудудий миграция бошқармаси бошқаруви ҳам хизмат вазифини ўтаётган вақтда ҳалок бўлишган.

Жанубий Федерал округдаги Россия Федерацияси президентининг мухтор вакили Александр Яковлев маълумотига, жангариларнинг Ингушетияга Чеченистон ва Шимолий Осетия чегаралари орқали гуруҳларга бўлиган ҳолда, кириб келишгани тахмин қилинмоқда. Улар маҳаллий

беришган. Ҳозирча содир этилган қуроли ҳужумларни амалга оширганликда чечен айирмачилари раҳнамоси Аслан Масхадов ва Шомил Бабаевлар гумон қилинмоқда. Шу йилнинг 19 июни куни "Озодлик" радиостанцияси орқали Аслан Масхадов чиқиш қилиб, чечен ерларини бегоналар тарқ этмас экан, жанглирини давом эттиришини маълум қилган эди. Шу муносабат билан Аслан Масхадов асосий гумондор ҳисобланмоқда. Лекин чечен айирмачиларининг махсус вакили Аҳмад Закаев бўлиб ўтган ҳужумларни Масхадов эмас, балки ингуш этилик Магомед исмли (фамилияси сир тутилган) кўмондон амалга оширганини баён этди.

Яна баъзи тахминларга кўра, жангарилар маҳаллий аҳоли вакиллари билан таркиб топган бўлиши ҳам мумкин. Чунки қуроли гуруҳларнинг қаердан пайдо бўлиб, қаёққа беркинишгани номаълум бўлиб қолмоқда. Бўлиб ўтган воқеалардан сўнг Ингушетия президенти Мурот Зязиков расмий баёнот бериб, жангариларнинг бир катта қўлга олиниб, сўроқ қилинаётгани ва яқин кунлар ичида қуроли гуруҳ фаолиятига барҳам берилаётганини маълум қилди. Шунингдек, жангарилар билан кечган жангда ҳалок бўлганлар хотирасига Ингушетияда уч кунлик мотам эълон қилинди.

Террорчилар қурбони бўлди

"Ал-Жазира" телеканали хабарларига кўра, Ироқда "Ал-Қоида" террорчилари томонидан асир олинган Жанубий корейлик фуқаро қатл этилган. Телеканал вакиллари 33 ёшли Ким Сон Ирнинг ваҳшийларча ўлдирилиши манзараси акс эттирилган видеотасма террорчилар томонидан юборилишини тасдиқлашган.

Ўтган hafta террорчилар Ким Сон Ирни асир олишиб, Жанубий Корея ҳукуматидан ҳарбий контингентини олиб чиқиб кетишини талаб этишган эди. Жанубий Корея расмийлари террорчиларнинг талабларини рад этиб, фуқаро Ким Сон Ирни озод этиш борасида бор имкониятларини ишга солаётганларини айтиб ўтишган эди. Қузатувчилар фикри-



ча, Ким Сон Ир қатл этганлар америкалик Ник Беркнинг қотиллиги бўлиши мумкин. Чунки қатл этиш усуллари ва талаблари бир-бирига мос келган. Маълумотларга кўра, террорчилар яна ўндан зиёд чет эл фуқароларини асир сифатида сақлаб келишмоқда.

Навбатдаги музокара

Пекинда Шимолий Корея ядровий дастури борасидаги кўп томонлама музокараларнинг навбатдаги босқичи бошланди. Шу кунга қадар бўлиб ўтган икки босқичда қутилган натижаларга эришилмаган эди.

АҚШ делегациясини бошқараётган Жеймс Келли бу сафар ҳам бирор бир натижага эришишга кўзи етмаётганини билдирди. АҚШ ҳукумати ҳамон Шимолий Кореядан ўз ядровий дастуридан бутунлай воз кечиши талаб қилмоқда. Пхеньян томони эса бунинг эвазига ҳавфсизлик ва етарли даражада иқтисодий кўмак қарорларини сўрапти. Эслатиб ўтамиз, кўп томонлама музокаралар АҚШ, Япония, Хитой, Россия ва Жанубий Корея давлатлари вакиллари иштирокида бўлиб ўтмоқда.

Янги котиб сайланди

Европа Кенгаши учун бўлиб ўтган сайловлар натижалари эълон қилинди. Кенгашнинг бош котиби этиб Буюк Британия парламенти аъзоси Терри Дэвис сайланди.

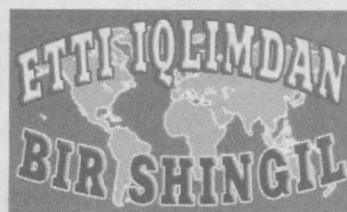
Натижаларга кўра, Европа Кенгаши аъзоларининг ярмидан кўпроги Терри Дэвис номзодини маъқул кўришган. Терри Дэвис фақат социалистлар эмас, балки бутун Европадаги бошқа сиёсий гуруҳлар ҳам уни қўллаб-қувватлаганидан мамнун. Энди у Европа Кенгаши Бош котиби лавозимини 5 йил давомида бошқаради.

Воситачиликка ҳолат йўқ

Исроил бош вазирини Ариэл Шарон Палестин мухторияти раҳбари Ёсир Арофатга яқин 45 йил ичида Рамаллоҳ шаҳридаги қароргоҳини тарқ этмаслигини айтиб ўтди.

74 ёшли Арофат ўзининг қароргоҳида мана икки йилдирки, қаттиқ назорат остида ушлаб келинмоқда.

Шароннинг сўзига кўра, Ёсир Арофатни озодликка қўйиб юбориш катта хатодир. Чунки у исроилликларга қар-



ши уюштирилган бир неча терактларда айбдор ҳисобланиб келинмоқда.



Шунингдек, Исроил бош вазирини Яқин Шарқ масалаларидаги музокарада воситачи бўлиб келаётган Мисрдан энди бу жараёнларга аралашмаслигини сўради. Унинг фикрича, бунга ҳолат қолмаган.

Сигирлар айбдорми?

Австралиялик олимлар об-ҳавонинг исби кетишида қорамолларнинг айбашмоқда. Уларнинг фикрича, бу жониворлар ҳаётлари давомида атмосфера учун зарарли бўлган метан газини ишлаб чиқарар эмиш. Метан газининг кўп миқдорда ишлаб чиқарилиши оқибатида парник эффекти пайдо бўлиб, ҳавонинг исби кетишига олиб келади.



Бугунги кунда ҳароратнинг кўтарилиб кетиши Австралини ҳам четлаб ўтмаган. Балки бу мамлакатда қорамолларнинг керагидан ҳам кўпайиб кетиши олимларни шундай ўйлашга мажбур қилгандир.

Яна олимларнинг айтишича, метан газини қанчалик ишлаб чиқариш мақсадида сигирлар учун махсус вакцина яратилиш арафасида эмиш.

Йирик автоҳалокат

Франциянинг Пуате шаҳрининг гарбиди йирик автоҳалокат содир бўлди. Белгиядан Марокашга йўл олган 50 йўловчиси бўлган автобус ағдарилиб кетган.

Оқибатда 11 йўловчи ҳалок бўлиб,



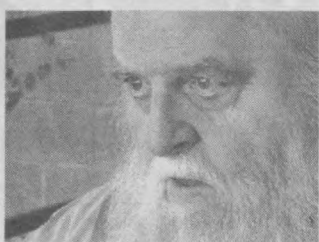
39 киши тан жароҳати олган. Ўтган йилнинг май ойидан буюн Францияда бундай автоҳалокат содир бўлмаган эди. 2003 йилнинг майида худди шу трассада 28 нафар немис сайёҳлари жойлашган автобус ҳам юқоридаги каби ағдарилиб кетиб, барча йўловчилар ҳалок бўлган эди. Айни дамда кўпчилик ҳайдовчиларни айбашса, аксарияти трассани ёмонлашмоқда. Уларнинг фикрича, ёмғир ёққандан сўнг бу трассалар сирпанчиқ бўлиб қолар эмиш.

INTERNET хабарлари асосида Ш.САНАЕВ тайёрлади.

Ядровий қуроли ёмон кўрган олим

АҚШдаги таниқли астрофизик олим Чарлз Хайдер 74 ёшида оламдан ўтди. Қизик томони шундаки, касби унга буюклик келтирмаган. У 218 кун очлик эълон қилиб туз тотмаган. Буни Чарлз рекордлар китобига кириш ёки омманинг эътиборини тортиш учун қилмаган. Айтганча, унинг номи ҳозирга қадар узоқ вақт оч юриш бўйича Гиннеснинг рекордлар китобидан жой олган.

Чарлз Хайдер астрофизик олимлиги туфайли ядровий қуроллар келажаги қандай бўлишини яхши билар эди. Шу сабаб 1986 йил Оқ уй олдида Чарлз Хайдер ядровий қуроллар мусобақаларига қарши кетма-кет норозилик намойишлари уюштириб кўрди. Лекин унинг интилишлари бекор кетарди. Ўша даврларда ядро бомбаларининг марафонлари авж олган вақт эди. Бунга Чарлз бефарқ қарай олмади. Ва яна Оқ уй томон йўл олди. АҚШ ҳукумати уйи олдида у очлик эълон қилди. Дастлаб унга кўпчилик эътибор қилмади. Орадан 20 кун ўтгач қуруқ сув билан Оқ уй остонасида кун ўтказётган олим бутун дунё оммавий ахборот воситаларидан ўрин ола бошлади. Оқ уй вакиллари доктор Чарлз кўпга қийай олмади ва очликни бекор қилади, деб ўйлашганди. Очлик муддати бир ойдан ўтгач Оқ уй расмийлари ҳақиқатан ҳам тахликкага тушиб қолишди. Чунки бутун дунё назари АҚШда эди. Режалар барбод бўлиши турган гап. Ахир айна ракета асри даврида ядровий қуроллардан воз кечиб бўлар экани? Энди доктор Чарлз Хайдерга барча истакларини бажаришга ваъда беришди ва юқори лавозимларни тақлиф этишди. Лекин ўжар олим бутун дунё ОАВ олдида ядровий қуроллар



мусобақасини тўхтатилиши тўғрисида расмий баёнотнома талаб эта бошлади. Доктор Чарлзнинг бу фикри айрим давлатлар учун айна мудоаа бўлди.

Хуллас, ядровий қуролланиш борасида кўп томонлама музокаралар бошланди. Ва маълум маънода натижалар қўлга киритилди. Бунда доктор Чарлз Хайдернинг ҳиссаси катта бўлди.

Чарлзнинг очлик эълон қилганига 200 кун тўлганда фазодаги космонавтлар унга мурожаат этиб, намоийшини бас қилишни илтимос қилишди. Бу вақтга келиб унинг вазни 45 кг қамайган эди.

1987 йил баҳорида доктор Хайдер очликни бекор қилди. Энди у президентлик сайловларида қатнашиб ниятларини шу йўл билан амалга оширишга уриниб кўрди. Лекин у чигирикдан ташқаридаги одамга айланиб унгуриганини билмас эди. Ҳар қандай расмий доираларда ундан четроқда бўлишга уринишар эди.

Хатто хотини ва фарзандлари ундан юз ўгиришди. Фуқаролик, мукофот ва амалларни ваъда қилган чет эл давлатлари ҳам доктор Чарлзни "эслай олишмади". Ва жорий йилнинг 23 июнида доктор Хайдер танҳоликда жон берди.

Вертолёт берасизми?

"Сирдарё ҳақиқати" газетасида ишлаб юрганларимда бир кун масъул котиб фотомухбирга топшириқ бераётганлигининг гувоҳи бўлдим.

- Эртага иходий сафарга жўнаган, - деди у. - Биринчи автобусда Пахтабодга бориб, гўза парваришидан иккита, пилла топиришдан иккита сурат олинг. Кейин тезда Сардобага ўтинг. Илгор сигир соғувчининг сурати керак. Айтинг, говмушини ўшлаб, қулиб турсин. Илож бўлса, беда ўримини ҳам туширинг, саҳифага берамиз.

- Яхши, - деди фотомухбир. Масъул котиб сўзида давом этди:

- Кейин кир этиб Ховосга ўтинг. Депони кўлдан бери ёритмадик. Кўпроқ иш жараёнини

туширинг. Айтгандай, Янгиер қурилиш материаллари комбинатига кириб ўтишни ҳам унутманг.

- Сўнгра кир этиб Учтомга бординг. Ўша ерда қайсидир хўжалик даласида ҳалиги машҳур бўлдозерчи бор-ку? - масъул котиб ўйланиб қолди.

- Дробишеви?
- Йўқ, бошқаси!

БИР КУНИ...

- Ронми? - деди фотомухбир.

- Ҳа, Александр Рон. Ўша йигит кўнига икки норма иш бажарипти экан. Эртага биринчи бетга Роннинг катта суратини берамиз. "Окно"дан жой кўяман. Менга суратни соат



Иброҳим НОРМАТОВ

учга етказиб келишингиз шарт.

- Улгураманикан?

- Улгурсиз, автобуслар кир-гир катнаб турибди.

Масъул котиб шундай деб гапга нуқта қўймоқчи бўлди:

- Саволлар борми?

- Бор.

- Қандай савол?

- Вертолёт берасизми?

- Бу нима деганингиз?

- Автобусда кир-гир этиб юргунча вертолётда пир-пир этиб бориб кела қоламанд.

опа, деб илтимос қилишди-ку!

- Опа, айта қолинг, майли, пулини икки ҳисса тўлайман, - дедим тоқатим тоқ бўлиб.

- "СПИД" газетаси-да, - деди у уялмай-нетмай.

Ўзимни жуда ноқулай сездим ва юзига тик қараб дедим:

- Мени шу газетани ўқийди, деб ўйлабсизми?

- Тонсангиз ўқийсиз-да, ука, - деди опа ёшига ярашмаган кино билан, - мен бўлса сизни ўқиймизи, маданиятчи одам деб юрибман.

Кейин билсам, "СПИД"ни сотиш учун дўкдор билан муо-мала қилаётган киши опага фой-дадан чойкача бериб тураркан.

Дунёда энг улкан газета АҚШда нашр этилган. Бу 1859 йили Нью-Йоркда мустақиллик кўни шарафига чиқарилган "Иллюминейтед гэдрапп кон-стеллейшн" газетаси эди. Бил-лиард столини эслатуви бу га-зетанинг бўйи 2,6 метр, эни 1,82 метр бўлиб, ҳар бири 30 устунга бўлинган 8 саҳифадан иборат эди.

МАТБААЧИЛИК ТАРИХИДАН

У 28 минг нусхада махсус пишиқ қоғозга босилган. Газетани чиқариш учун 8 ҳафта мобайнида 40 нафар ҳарф терувчи ишлаган.

Жаҳонда энг кичик газета Мексикада нашр қилинган "Телепрограмма"-дир. Унинг икки юз нусхасини улкан газетанинг бир нусхасига жо этиш мумкин.

Тинч океанидаги Вануату мамлака-тида чиқадиган "Там-там" ("Нюгора") газетаси ҳар икки ҳафтада бир марта чоп этилади. Матбуотнинг ана шу нус-халари кемаларда мамлакатнинг 66 оролига етказиб берилади. Газета ин-глиз тилининг маҳаллий шеваларида, француз ва соф инглиз тилларида бо-силади.

Францияда ойда бир маротаба чи-қадиган газета бор. У "Ишсизлар бюл-летени" деб аталади. Уни кескин иқти-содий танглик шароитида меҳнат қилиш ҳуқуқидан маҳрум бўлган иш-сизлар нашр этилади.

Ақбар АЛИЕВ тайёрлади.

«Ҳалигидан олиб қўйдим»

Саксонинчи йиллар охири. Радиода ишлаб-ман. Ҳар кун эрталаб яқин атрофдаги дўконлар-нинг биридан газета ха-рид қиламан. Катта ёш-даги бир опанинг дўкони-да ҳар доим истаган га-зетанинг топилди.

Бир кун одатдагидек газета олгани дўконга бордин. Керакли газеталарни олганимдан кейин сотувчи опа менга:

- Ҳалигидан олиб қўйдим, -

деди.

- Қайсидан? - дедим.

- Ҳалигидан-чи!..

- Қайси ҳалиги, - ҳайрон бўлдим.

- Ҳамма сўраб олиб ўқийди-ган бор-ку!..

- "Известия"ми?

- Йўқ.

- Э, Ҳа, "Аргументы и фак-ты"ни айтаянми?

- Ука, буна содда бўлмасан-гиз, - деди опа энсаси қотиб, -

Ахир сиз тенгилар олиб қўйинг,



Ўйлаб газеталар, хусусан «Қишлоқ ҳаёти»-нинг ўз вақтида, сифатли чоп этилишида «Шарқ» НМАК газета цехи заҳматкаш ходим-ларининг ҳам ҳиссалари катта.

СУРАТЛАРДА: цехда иш жараёни қизгин. Б.АКРАМОВ олган суратлар.



Эфирда "Газеталар шарҳи"

Ассалому алайкум!
Эфирда "Газеталар шарҳи"

- Тайёрланинг! Ҳозир эфирда реклама кутаяпти... Бир дақиқадан сўнг бошлай-миз!

Режиссёрнинг юқори қаватда ту-риб пулт орқали айтган таъбири хамиша студиядагиларни хушёр тоғтиради, бесаранжомлик бошла-нади. Операторлар нишонни куза-тайтган кема капитанлари сингари дарҳол ўз жойларига ҳозир бўлиша-ди. Осонмас, албатта - жонли эфир. Йилгирма дақиқа мобайнида мамла-катимиз матбуоти, асосий наشرлар-нинг шу кунги сонини шарҳлаш ва яна бу қўрсатувнинг тўғридан-тўғри Ўзбекистон каналлари орқали эфирга узатилиши ҳар қандай телебошлов-чиға масъулият юклайди. Бундай пайтда бошловчиға асосан икки кўч-далда беради. Биринчи - режиссёр, бирин-чи - телеоператор.

Газеталарнинг мазмун-моҳияти билан газетанинг қисқача таниши-ришга мўлжалланган фақат шу қўрса-тув ТВда айни вақтнинг ўзига жонли эфирга узатилади. Қўриққичи, қўрса-тув республика матбуотининг, ҳам-касбларимиз меҳнатининг тарбиячи-си.

Қўрсатувнинг бекаму кўст эфир-га узатилишида эрталабдан студия-га етиб келиб, фикри-заҳирани бир



нуқтага тўлаб хушёр турган киши-лар бор. Маҳкам Мухаммедов, Ҳай-бат Алиев сингари ус-тоз режиссёрлар қаторида шу соҳа фи-доийси Абдумажид Холмиров ҳамда те-леоператор Эркин Мухаммедовнинг ҳам номини таъкидлашни истай-ман.

Хуллас, биз журналистлар меҳна-тининг "Газеталар шарҳи"да телеос-ран орқали оммага ташвиқ қилишда шу икки инсоннинг ҳам ҳиссаси бор.

Абдумажид ака 35 йилдан бери ТВда ишлайди. Шу давр мобайнида турли хил сийёсий-иқтисодий, маъри-фий руҳдаги қўрсатувларга ре-жиссёрлик қилди.

ТВнинг яна бир заҳматкаш вази-

ли, телеоператор Эркин Мухамме-дов ҳақида ҳам талай илқ фикрлар-ни билдирсак арзий-ди. Эркин ака 45 йил-дан бери телеопера-тор. У меҳнат фао-лиятини дастлаб фо-томухбирликдан бошлади.

Оператор сифатида "Гирдоб", "Ба-хор қайтмайди", "Дунёнинг ишлари", "Нодирабегим" сингари видео-фильмларни тасвирга туширган.

Бир пайтлар тасвирга олиш ка-мераси ҳозиргидай ихчам ва қулай эмасди. КПН-450 деб номланган тас-вир ускунасининг оғирлиги 450 ки-лограмм эди. Ўнда туртпа объектив жойлашган эди. Эркин ака мажбур те-леускунани муқаммал ағдирган эди. Энг муҳими, у кишиларни тасвирга

олиш жараёнида инсоннинг ҳолати-га жудий эътибор қаратади.

- Инсоннинг қўзи унинг ички дунёсини аниқ-тиниқ кўрсатиб тура-ди. Камеранинг "нигоҳи" ана шу ички кўйфани очиб бериши керак, - дейди Эркин ака.

Ҳар бир касбнинг ўз сир-синоати бор. Кимки ўша синоатлар қўлига қалит сола билса, у ҳеч қачон қам бўлмайди. Эркин ака ҳам шундай-лар тоифасидан. Устозлари Карим Мақсуджонов, Нобил Сатдуллаев, Тўлқун Қўрбонюллардан олган сабоғи ҳамда ўз иш тажрибаси қўл келган операторнинг ўзи бутун ёшларга ус-тозлик қилаётти.

ТВда экраннинг заҳмати торт-тиб, ўз ҳаётини эфирга боғлаб яша-са-да, ўзлари экранда кўринмайди-ган соҳа ходимлари талайгина. Ре-жиссёр ва оператор ҳам шулар му-қамасидан.

Режиссёр Абдумажид Холмиров-ев бу йил 50 ёшга қарашли, опе-ратор Эркин Мухаммедов эса ум-рининг 60-чи доғавига етди. Уларнинг ҳар иккиси ҳам бутун айни иход чо-лиди. Ҳар тўнғ эфирга узатилаёт-ган "Газеталар шарҳи"нинг муваффа-қияти ўлиши учун хушёр ва сержас. Бошловчининг "Ассалому алайкум, "Газеталар шарҳи" қўрсатуви яна эфирда!" дея экранда пайдо бўлиши ҳамон 20 дақиқа мобайнида улар қўрсатув дунёсига яшайдилар. Бу-нинг заҳмати эса фақат шу олам-да маълум дақиқаларда бутун вуқуд билан ишга берилувчи ТВ ходим-лари яқин ағдирайдилар.

Қўқор НОҚОБИЛ

СЎЗ-ҲАМКАСБЛАРИМИЗГА

Қаламни ҳаётнинг ўзи чархлайди

Абдусамад Йўлдошев, Ўзбе-кистон Республикасида хизмат кўрсатган Журналист:

1966 йил 26 апрелдаги маш-ум Тошкент зил-зиласи рўй бер-ган кезлар эди. Тошкент шаҳар қурилиш бош бош қармаси қошида "Тош-кент бинокори" газетаси очил-лаётган эмиш, деган гап тарқалди. Ўша таҳририятга бордин. Бош муҳаррир Шўҳрат Қоси-мов (у кишининг охиратлари обод бўлсин) очик чехра билан қарши олди. Бундан дадиллашиб, Тошкент Давлат университети филология факультети кечки журналистика бўлимининг бирин-чи курсини битираётганим, агар кор-ректорликка қабул қилишса, ўқиш бил-ан бирга иш ўрганиб бормоқчи экан-лигимни айтдим. У киши улкан қури-лиш майдонига айланган Тошкент шаҳ-рининг турли объектларини айланиб, мақолалар ёзиб келишни тавсия қил-ди. Кўнглим кўтарилди, қурилиш майдонларини кезиб, учта мақола ёздим. Мақолаларим газетанда бирин-кетин босилди.

Мана шу гапларга ҳам салкам қирқ йил бўлибди. Бу даврда мен шу нар-сага ишонч ҳосил қилдимки, журна-листлик касбини танлаганлар ҳеч қачон хонанишин бўлмасликлари, одамлар орасига интилишлари, оддий меҳнат-кашу мутахассис, раҳбарлар билан ба-равар мулоқотда бўлиши, ҳаёт атал-миш улкан уммон қўйида бўлишлари лозим. Журналист меҳнатининг машақ-қатли, аиникса, масъулиятли жиҳати шунда.

Оммавий ахборот воситалари ходим-лари орасида шундай нақл бор: "Жур-налистни қадами билан қалами боқа-ди". Мана шундай заҳматли ва шараф-ли жабҳада ҳормай-толмай қадам таш-лаб, қалам тебратаятган барча ҳам-касбларимни касб байрамимиз билан табриклайман.

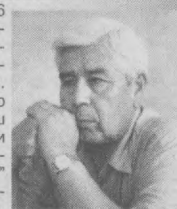
Жамиятнинг тирик кўзи

Юсуф ЖҲРАЕВ, "Туркистон" га-зетаси бош муҳаррири ўринбосари:

- Ҳар бир касбнинг ўз ани-аналари, ўз бай-рамлари бор. Касбнинг қадр топади, эътироф этилган кун байрамларга йўл очади.

Жамиятнинг тирик кўзига, ай-тар сўзига айланиши кўпайётган жур-налистлик касби - машаққатли касб-лардан бири ҳисобланади. Барчага ба-робар ҳолис хизмат кўрсатадиган рес-публика наشرлари жамиятда қонун ус-туворлигини таъминлашда муҳим вос-итадир. Қолаверса, соҳаларнинг ютуқ ва камчиликларини ёритишда, элнинг дардида малҳам бўлишда газеталар алоҳида ўрин тутайди. Газеталарни бе-жиз қўндалик ҳаёт, дейишмайди. Са-баби оддий, жамиятда кечаётган воқеа, ҳодисаларни ўз вақтида ўқувчиға ет-кази олишдек вазифани уйдлашди шарт. Ана шундай машаққатли касбини тан-лаб, журналистика соҳасида фидоко-рона фаолият юритиб келаётган ҳам-касблар оммавий ахборот воситалари кўнини муносиб нишонлашга ҳақлидир-лар.

Азиз ҳамкасблар, республика ёшлар-нинг ягона газетаси бўлган "Турки-стон" иходий жамоаси барчангизни касб байрами билан самимий муборак-бод этади. Осмонда қўш орпаёт-ган, заминда гиёҳ унаётган Ўзбеки-стонда қамол топиб, зағу ниятларингиз-ға етишингизни талаб қоламиз.



Матбуот билан болаликда, мактаб ўқувчиси эканлигимда яқиндан танишганман. Бу танишлик кейинчалик дўстликка, бора-бора умрим мазмунига айланишни ўша пайтда ким ҳам ўйлабди, дейсиз. 6-синфда ўқиб юрган пайтимизда синф раҳбаримиз Роза Ахмадова деворий газета чиқаришни таклиф қилди. Мен муҳаррир бўладиган бўлдим.

Газетада шеърлар, турли мавзудаги мақолалар, ҳатто фелетонлар чиқарганимиз яхши эсимда. Фелетонларимиз учун чеккан дастлабки азиятларни ҳам унутмайман. Одатда безори, қарта, ошқ ва бошқа хар хил қимор ўйини ўйнайдиган синфдошларимизни "уриб" чиқардик. Бундай материаллар

учун раҳмат эшитилмаслиги ўз-ўзидан маълум. Иш ҳатто ким ҳаку ким ноҳақлигини муштлар воситасида исбот қилишгача бориб етарди. Бир синфдошим танқид учун кўргошин билан мангалаймга ургани ҳам эсимда. Бора-бора деворий газетамизнинг обрўси ошди, биз билан ҳатто энг ашаддий безорилар ҳам ҳисоблашадиган бўлганликлари илк галабамиз эди.

Шундай қилиб, матбуот мактабининг бошланғич синфларини деворий газетада "битказганман".

Ўрта мактабни битказётган пайтларимизда, 1965 йил эди, туман газеталари чиқа бошлади. Бизнинг Урганч туманимизда ҳам газета чоп қилинадиган бўлди. Унинг муҳаррири журналист Қодир Матжон эди. Мен муҳтарам Қодир ака билан аввалдан ҳам таниш эдим. Қодир Матжон раҳматлик отам ҳамда унинг болалиқдан ҳамсабоқ дўсти Янгйўл ота Қурбониев (шoir Оруз) билан қадрдон эди. Шу боисдан хонадонимизга тез-тез меҳмон бўлиб тургувчи эди. Дастлабки шеърларим ана шу газетада чиқиб, илк дафъа босма сўз таъмини, ҳақиқий муаллифлик завқини ана шунда тогганман.

Мавриди келганда шунини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, Қодир аканинг ўша пайтлардаги муҳаррир сифатида ёш ижодкорларга эътибор катта самаралар берди. Ҳозир журналистикамиз, адабиётимиз соҳасида фаолият кўрсатган кўплаб мутахассис қаламкашлар ана шу туман газетаси мактабидан чиққанлар. Талабалик йилларимда туман газетаси менга сезиларли моддий ёрдам ҳам кўрсатиб турди. Ўшлон қилинадиган яхши-ёмон шеърларим учун қўлимга тегадиган қалам ҳақларим сал кам бир стипендия миқдориди бўларди.

Ўзингиздан қолар гап йўқ, бу ўша пайтда

бир талабанинг тирикчилигини таъминлайдиган даражадаги маблаг эди. Зеро, туман газеталари ёш ижодкор профессионал ёрдамга, руҳий далдага энг муҳтож пайтларида уларга мадд кўрсатиш имконига эгадирлар. Туман нашрлари қайноқ ижод мактабидир. Марказий матбуот нашрлари эса ўз моҳият-этиборига кўра, мамлакат мезонларидаги савия билан чиқишлари лозим бўлганликлари боис, бундай имконга эга эмаслар. Менимча, таниқли ижодкорларимизнинг 60-, 70-йилларда адабиёт қириб келган вакиллари билан туман матбуоти

газетаси қанча ва қандай бадий асарларни ўз саҳифаларида эълон қилаётганлиги билан қизиқ. Ўйлаيمانки, бошқа ихтисосдаги одамлар учун ҳам шундай, яъни туман газетаси деҳқон учун деҳқончасига, тadbиркор учун тadbиркорчасига, олим учун илмийчасига ва ҳ.к. ва ҳ.к. тарзда мароқли. Бу эса шунини аққол кўрсатадики, туман газеталари халқимизнинг ўзига хос бир дорифунунидир.

Туман газетасидан миннатдорчилигининг яна бир сабаби, тахририятда маълум муддат адабий ходим, қишлоқ хўжалиги бўлимининг мудир бўлиб ишлагандаги орттирган ҳаёт тажрибаларимдир. Чунки "Юқоридан" хизмат сафарига келиб, ҳаётни бу қадар ички ва батафсил ўрганиб бўлмайдим.

...Бугун ҳам, мана, "Хива тонги" тахририятга кирдим.

Бир мухлис, бир газетхон сифатида Шержон Машарипов билан газета ташвишлари тўрисида суҳбатлашдим, фикрларимни ўртоқлашдим, шoir дўстим Отабек Исмоилов билан бадий ижод хусусида, дегаддек... Босмаҳонага ҳам кириб чиқдим, ақинлаётган байрамлари билан матбачи дўстларимни кўтладим. Бир ҳолат эътиборимни жалб этмай қолмади. Матбачилигимиз компьютерлашиб борапти. Сифатлар яхшиланмоқда. Салмоқдор линотипларга эса гафим боқаман. Турғи, қадар меҳнат қилиш оғир эди. Хусусан, кўргошин хидининг соғлиққа зарари сабабли матбачиларимиз барвақт нафақага чиқиш кетардилар. Энди аввалги асбобларнинг ўзлари ҳам секин-охира меҳнат нафақасига ҳозирланмоқдалар. Босмаҳоналарни кўргошин хиди тарқ этаётир. Бироқ, сўзининг кўргошиндек оғир масъулияти юрагимни сўнгги нафасгача тарқ этмайди. Ҳаётимда хар хил қаламкашларни кўрдим. Битган сўзини олтиндан қўйсанг арзийдиган азизлару, ёзган харфлари кўргошинни эритиб оғизга қўйсанг ҳам бўлаверадиган муттаҳамлар ҳаёт йўлида дуч келди. Яхшилардан ибрат олдим. Ёмонларга нафрат бўлдим. Бундай пайтларда сўзининг ҳам, ўқининг ҳам кўргошиндай қуйилиши мени жуда оғир бир ҳаёлларга толдирди. Кўргошин хиди захарли бўлса ҳам меннинг учун қадрдонлигича қолди. Чунки умрим мана шу хидни димогимда сақлаб, соғиниб эъзозлаб ўтаётир. Шу боисдан ҳам у мен учун атиргул бўйи янглиг муаттар. Мен бу бахтга қаттиқ ишонаман. Кўргошин хиди нафақага чиқса ҳам, сўзининг кўргошиндек оғир масъулияти нафақага чиқмайди. Оданим одам, халқни халқ, Ватаним Ватан тарзида қамол топтириб, мағрур жиринглайверади.

Матназар АБДУЛҲАКИМ

Кўргошин ҳиди

ҳақида дилдан суҳбатлашсангиз, улар сизга бу нашрлар ҳақида тўлқинланиб сўзлаб беришлари мумкин.

Хивага келсак, академиядаги вақтимдан чегириб албатта "Хива тонги" қандай "отаётганлигини" кузатиб тураман. Имкониятим даражасида ҳамкорлик қилиш пайида бўламан. Ҳазораспга борсам ҳам аҳвол шу. "Ҳазорасп-нома"даги дўстларим, хусусан, давримиз бошларининг иқтидорли шoirи Рустам Назар би-



лан, майли бир соат, ярим соат бўлсин, суҳбатлашиб ўтсам, ижод аҳлига, жумладан ўз қаламимга ҳам ҳурмат ортади. Истеъдод соҳиб, софдил инсон Жуманазар Юсуповнинг уч сочлари туман газетаси, деб қув оқарди. Шундай ижодкорлар ўзларини катта олмасдан, бир қарашда бундай камтарин бўлиб туоладиган даргоҳларда меҳнат қилаётганлари сабабли туман газеталари учун хурсанд бўлиб кетаман.

Ўзим адабиётчи бўлганим учун, туман газеталарига бўлган ихлосим ҳам, ҳамкорлик туйғуларим ҳам абадийдир. Мен учун туман

СЎЗ - ҲАМКАСБЛАРИМИЗГА

АЁЛ УЧУН ОҒИР, АММО...

Ҳатирани НУРБАЕВА, "Нурлы жол" газетаси масъул котиби:



Журналист бўлиш аёл учун оғир, аммо бунинг уддасидан чиқилса, шарафдир. Гоҳида оилмага етарлича эътибор бера олмаган қолган дамларим бўлганда ёхуд оила ташвишларига ўралашиб, ишдан бироз узоқлашган кезларимда бу касби танлаганим учун ўзимни қойган пайтларим ҳам бўлган. Лекин бу қойишлар лаҳза-ли эди. Сабр, чидам, меҳнат билан аёл ишни-да, оилани-да эплай олиши мумкинлигини ҳаётимда кўп кузатдим.

Шуқри, ҳозир журналистларимиз орасида аёллар, қизлар тобора кўпаяпти. Қалами ўткир, мушоадалари теран журналист қизларимиз бармоқ билан сангулик эмас.

Истардимки, уларнинг сафи янада кенгайсин. Умуман, фидойи, эркин сўз учун кураша оладиган ҳамкасбларимиз сони ошиб бора-син, дея тилак билдираман.

Ўқувчилар замонвийликка интиладилар

Алла РОМАШКО, "Правда Востока" газетаси масъул котиби:



XXI асрда информацион алоқалар ривожини юқори чўққига чиқди. Эндилликда биз исталган хабарни наинки юртимизнинг, балки дунёнинг исталган нуқтасига тезкор етказиш имконига эгамиз. Бу ўз навбатида журналистан компьютер технологиясини, цифрли апаратураларни мукаммал библиши ва амалиётда қўлай олишни талаб қилапти. Жаҳон тажрибалари билан танишиб бориш ҳам тақозо этиляпти.

Яқинда Франция элчихонаси билан ҳамкорликда жаҳон журналистикаси мактабидан ном қозongan профессорлар иштирокида республикамиз оммавий ахборот воситаларида хизмат қилаётган ҳамкасблар учун бўлиб ўтган ўқув семинари давомида ҳам ана шу масалага алоҳида ургу берилиб, газетани замонвий қиёфада, замонвий ўқувчи талабига мос равишда чиқариш юзасидан билим ва тажрибалар алмашилди. Шунини қувонарлики, сўнгги пайтларда журналистларимиз учун бу каби ўқув семинарлар тез-тез ўтказилиб турилаётгани натижасида матбуотимизда ўзига хос янгилиниш ҳам сезилапти.

Бугунги ўқувчи сезимли газетасини замонвий қиёфада кўршини истайди. Биз-журналистлар эса мана шу истакка амал қилмоғимиз шарт.

Бу борада ҳамкасбларимга қўч, ишларига ривож ҳамда соғлиқ ва шодлик тилайман.

Сиз уларни танийсиз



ХАБАР

Шу йилнинг 24 июнидан бошлаб Самарқанд халқаро аэропортидан парвоз қиладиган самолётлар йўналишлари сони яна биттага кўпайди. Аниқроғи, бундан 11 йил бурун турли сабабларга кўра, қатнови тўхтаб қолган Самарқанд-Ленинград йўналиши ўрнида "Санкт-Петербург-Самарқанд-Санкт-Петербург" йўналишида самолёт қатнови йўлга қўйилди.

Самарқанд осмонида янги парвоз

Яъни хар пайшанба кўни кечаси соат бир яримда Санкт-Петербурдан Самарқандга 154 ўринли ТУ-154 самолёти келиб қўнади ва шу самолёт яна бир ярим соатдан сўнг соат 3 да Санкт-Петербургнинг Пулково аэропортига қараб ўчади.

— Бу йўналишни очиш осон бўлмади, бир ярим йил елиб-юғурдик, — дейди Самарқанд халқаро аэропортининг ташишни ташкил қилиш бўлими бошлиғи Зоҳир Божонов. — Мана самолёт Самарқанддан Санкт-Петербургга ўчадиган биринчи кўнда деярли барча чипталар — 150 дана сотилди. Энг қувончлиси, йўловчиларнинг узоғи яқин, оғиринг бўлди.

Шу кўни янги йўналиш очилиши муносабати билан матбуот анжумани ўтказилди.

Мамадиёр ЗИЁДИНОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.



ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЭНГ ЙИРИК ВА УНИВЕРСАЛ БАНКЛАРИДАН ХАЛҚ БАНКИ

Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларини касб байрами билан самимий муборакбод этиб, матбуот ва ахборот асрининг барча жонкуярларига тинчлик-хотир-жамлик, фаровонлик, оилавий бахт ва ижодий ишларингизда муваффақиятлар тилайди ҳамда янги

“Меҳр” —

**қисқа муддатли омонат турини
ТАКЛИФ ЭТАДИ.**

Омонатга пул маблағлари миқозлардан 3 ой муддатга, камиди 5000 сўм миқдориди Халқ банкининг барча муассасаларида қабул қилинади.

ХАЛҚ БАНКИ

— АХОЛИ ОМОНАТЛАРИНИНГ САҚЛАНИШИ ДАВЛАТ
ТОМОНИДАН КАФОЛАТЛАНГАН ЯҒОНА БАНКДИР!

**Қишлоқ хўжалиги корхоналари ва фермер
хўжаликлари раҳбарлари диққатига!**

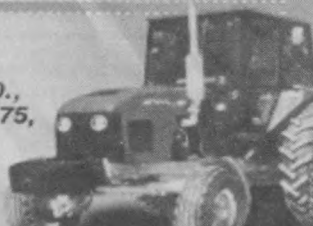
«АГРОТЕХХИЗМАТ-ММТП» МЧЖ

Сотилади:

ТТЗ-80.11., ТТЗ-80.10., МТЗ-80Х, Т-28х4,
ДТ-75, Т-4А русумли тракторлар ва уларга
эҳтиёт қисмлар.

Сотиб оламиз:

Янги ва таъмирталаб
ТТЗ-80.11., ТТЗ-80.10.,
МТЗ-80Х, Т-28х4, ДТ-75,
Т-4А русумли
тракторларни
ва уларнинг эҳтиёт
қисмларини.



*Ўзловлар — пул ўтказиш йўли билан.
Маҳсулот сифати кафолатланган.*

Тел.: 144-90-47, 144-05-42. Факс: 144-16-46.

Вниманию ирригаторов,
руководителей ширкатных,
фермерских хозяйств,
предпринимателей!



ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ

“ЭНЕРГОМАШ”

ПРОИЗВОДИТ И РЕАЛИЗУЕТ НАСОСЫ:

Тип “К”, тип “Х”, тип “АХ”, тип
“СМ”, тип “ЦНС”, тип
“ЦНСГ”, тип “АХП”, тип
“ХП”, тип “ТХИ”

Выпускаемая продукция
испытывается на испытательном
стенде и обеспечивается гарантийным
обязательством сроком на 2 года, с предос-
тавлением сертификата качества и паспорт.

Возможна поставка комплектующих зап.частей,
а также гарантийное и послегарантийное сервис-
ное обслуживание.

Продукция сертифицирована.

Чирчик, ул.Хайдары Максудова, 3-а
Тел.: 188-38-38; 188-91-83; 175-81-83; Факс:
8(37171) 5-59-04



ДЕХҚОН ВА ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИ СОҲИБЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН! ПУРКАГИЧЛАР КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!

Боғлар, сабзавот пайкаллари, узумзорлар, иссиқхоналар ва шахсий ҳовли-
жойлардаги дов-дарахтлар ҳосилини турли зараркунанда ва ҳашаротлардан
ишончли ҳимоя қилмоқчи бўлсангиз, энгил ва қулай қилиб ишлаб чиқарилган



пуркагичлардан фойдаланинг. Улардан
дезинфекция қилишда, йўл ёқаларидаги ўт-
ўланларни йўқотишда ҳам фойдаланиш
мумкин. “Ўзқишлоқхўжаликмаишхолдинг”
компанияси таркибидаги “Агрехим” Ўзбеки-
стон-Италия қўшма корхонасида тайёрла-
наётган бундай пуркагичлар “Ўзстандарт”
агентлиги томонидан сертификатлаб



берилган ва 6 йилдан бери муваффақиятли фойдаланиб келиняпти. Пуркагичлар-
ни маблағ ўтказиш ва нақд пул тўлаш йўли билан сотиб олиш мумкин.

Қўл билан ишлатиладиган уч хил пуркагичлар 2004 йил 1 сентябрга қадар
мавсумий чегирма билан сотилмоқда.

Қўшма корхона шундай пуркагичларни тузатиб, таъмирлаб ҳам беради.

Манзил: Тошкент, С.Машҳадий кўчаси, 210-уй.

Мўлжал — Шампань винолари заводи.

Автобуслар: 16, 21, 30.

Тел: (098-71) 169-35-46, 169-49-33 факс: 169-49-44

**Пуркагичлар соҳасида
янгилик!**



Яқиндан бошлаб ишлаб чиқа-
риш йўлга қўйилган ОДК
“Кориола” С-100 русумидаги
двигателли пуркагич аравачага
ўрнатилган бўлиб, сифими 100
литр суюқликка мўлжалланган.



Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштирувчи ширкат
ва фермер хўжаликлари “Ўзкимёсаноат” ДАК тизимидаги
диққатига!

ОЛМАЛИҚ «АММОФОС»

ОЧИК
АКЦИЯДОРЛИК
ЖАМИАТИ

Республика мол-хомашё биржасининг
барча вилоятлар филиаллари орқали

АММОФОС МИНЕРАЛ ЎҒИТИ

сотишини маълум қилади.

Харидорларга энгилликлар яратиш
мақсадида барча вилоятлар ҳудудларида
«Аммофос» ОАЖ ваколатли омборлари ташкил қилинган.
Савдога қўйилган минерал ўғитлар 50 кг. қопларга
қадоқланган бўлиб, шартнома тузиш жараёнида
минерал ўғитларни ташиш, сақлаш ва вагонларни
жиҳозлаш харажатлари қўшиб ҳисобланади.

АММОФОС
50 кг.

Маълумот учун маҳсулот сотиш
ва маркетинг бўлимига мурожаат қилишингиз мумкин.
Телефонлар: (8-37161) 3-72-93, 3-39-10, факс: 3-62-92.

ВНИМАНИЮ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ШИРКАТНЫХ, ФЕРМЕРСКИХ ХОЗЯЙСТВ, ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ!

Товар сертифицирован	Организация продает со склада в Ташкенте	По ценам ниже рыночных
АВТОШИНЫ 165х13, 175х13, 185х15, 8,40х15, 5,90х13, 6,40х13, 205х70Р, 220х508, 240х508, 260х508, 280х508, 290х508, 300х508, 320х457, 320х508, 370х508, 530х610, 610х655, 695х16, 8,25х15, 240х508М-149, 1025х420х457, 1200х500х508, 1200х530х533, 1300х530х533, 2100х28, 2100х33, 1600х24, 1800х25	АККУМУЛЯТОРЫ от 55 до 200, производство КНР СЕЛЬХОЗШИНЫ 9,00х16, 15,5х38, 6,50х16, 9,5х42, 11,3х30, 11,2х20 ПРОКЛАДКИ для а/м “МОСКВИЧ” ПРОДАЮ ХОДОВУЮ ЧАСТЬ для ГАЗ-53 в комплекте: пе- редняя и задняя рессоры, пе- редний и задний мосты, руле- вая колонка.	

Тел.: (3712)66-32-52, 65-80-48, 182-42-91, (067)88-29

Утеранный гос.ордер № 10-
01/13315 от 1.03.1993 г. права
собственности Мирзахидовой
Мияссар Артыковны на кварти-
ру, считать недействительным.

Тошкент халқ хўжалиги инсти-
тути томонидан 1985 йили Бе-
ғов Султанбай Кўтлимуратович-
га берилган КВ № 840730 (рўйхат № 1610) рақамли дип-
лом йўқолганлиги сабабли бе-
кор қилинади.

Тошкент шаҳар Юнусовод ту-
манидаги 246-ўрта мактаб томо-
нидан 2003 йили Розметов ИБ-
рагим Базарбаевич номига бе-
рилган О'Р-В № 0118073 рақам-
ли аттестат йўқолганлиги сабаб-
ли бекор қилинади.

Жиззах вилояти Фаллаорол ту-
манидаги “OSIYO TRADING
CORPORATION” шўъба корхона-
си тугатилмоқда. Давволар
эълон чоп этилган санадан бош-
лаб икки ой мобайнида қуйда-
ги манзилда қабул қилинади:
Жиззах вилояти Фаллаорол ту-
мани Мустақиллик кўчаси 6-уй.

ФЕРМЕРЛАР, ИССИҚХОНА ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Минерал ўғит — кальций нитрати (кальций селитраси) арзон
нархда сотилади. Тошкентдаги телефон: 134-69-13

Жиззах вилояти Фаллаорол туманидаги “APOLLO BIZNES” масъулияти чекланган
жамияти тугатилмоқда. Давволар эълон чоп этилган санадан бошлаб икки ой мобай-
нида қуйдаги манзилда қабул қилинади: Жиззах вилояти Фаллаорол тумани Қўйтош
кўргони, Мактаб кўчаси 35- уй.

Қимиз ичиб турунг

Маълумотларга қараганда, 1858 йили Н.В.Постников Россияда дастлабки қимиз билан даволаш муассасасини очган. У қимизнинг киши аъзоларига нечоғлиқ шифо эканлигини кузатиб, "Қимиз одамни бақувват қилади, семиртиради ва табиатни янгилайди", дея эътироф этган.



Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бир қатор таникли давлат арбоблари, таникли кишилар ҳам қимиз ичиб, ўз саломатликларини ўнглаб олганлар. Жумладан, 1870 йилларда Самара гу-

бурнияси чўлларига буюк ёзувчи Лев Толстой қимиз билан даволанганлиги ва шу сабабдан ҳам унинг узок умр кўрганлиги маълум. Ёзувчининг ўлиби ҳақда шундай хўжа қилади: "Қимиз дадамнинг саломатлигига катта фойда берди. У бошқирлар жонадониди Робинсон каби кечирган кунларини катта қувонч билан сўзлаб берди".

Қимиз ҳақида гап кетганда ёзувчининг Ойбек домлани ҳам эслаб ўтишимиз жоиз. Домла қимизни ҳақиқатан ҳам хуш кўради.

В.Даль қимизнинг хосияти устида тўхталиб, шундай деган эди: "У салқинлик беради, айна пайтда ҳам чанқок босади, ҳамда очликдан сақлайди, киши организмга алоҳида тетиклик бағишлайди. Бунда ошқозон ҳаддан ташқари тўлиб кетмайди, қорин шиймайди. Қимиз ича бошлаган киши бир ҳафтадан кейин ўзини тетик сеза бошлайди, нафас олиши оsonлашади, юзига ёқили ва чиройли ранг югуради".

Қимизнинг шифобахшлигига қўйилган таъриф берилади. У ўз таркибидан инсон аъзоларига енгил сингдирилган оқсилларни сақлайди. Агар 1 литр микдоридан бия қимизидан ичиладиган бўлса, киши организмда 20 грамм енгил ҳазм бўлувчи оқсил билан таъминланади. Бошқача қилиб айтганда, бу 100 грамм лаҳм мол гўштнинг оқсилгига тенг микдор.

Қимиз ўз таркибидан дармондори ҳисобланувчи А, С ва В гуруҳидаги витаминларни сақлайди. Маълумки, мазкур моддалар кишининг асаб тизимини мустаҳкамлайди, иштаҳа очади, организмда модда алмасишувига ижобий таъсир кўрсатади, камқонлик ва меъда касалликларини даволашда самара беради. Қимиз ичилганда, у меъда ва ичак йўлларида ўтар экан, силлик мушакларнинг қисқаришини уйғунлаштиради, асаб тизимини сокинлаштириб, уйқуга мойиллик яратади.

Мамбаларда келтирилишича, овқатланишдан олдин 200-500 грамм микдорда қимиз ичилишдан бўлса, у иштаҳани очиб билан биргаликда овқатнинг ҳазм бўлишини ҳам оsonлаштиради. Шу боис меъда шираси кам бўлганларда овқатланишдан олдин 1-2 пийла микдорда қимиз ичиш тавсия қилинади.

Муттасил меҳнат билан озиб кетишда, нотўғри овқатланишда (яъни овқат таомномасида оқсил ҳамда дармондориларнинг етишмаслигида), дармонсизликда, шунингдек, жароҳатланишда, кўп қон йўқотилганда ҳам микдорда қимиз ичилиши фойдалидир.

Буйрак, жигар шомоллаши билан боғлиқ бўлган касалликларда, семирб кетишда, нигриз (подагра) ва диабет касаллигида эса қимизни шифокор маслаҳати билан ичиш лозим.

МАННОН НАБИЕВ,
доришунос олим.

Дунё бўйича ҳар ўн дақиқада бир киши тамаки чекиш сабабли юзага келаётган оғир оқибатлардан вафот этади. Тамаки дунё бўйича ҳар йили уч миллионга яқин кишининг умрига зомин бўлаётган. Агар чекувчилар сони шундай давом этадиган бўлса, сўнгги ўттиз-қирқ йил ичида бу кўрсаткич ўн миллионга етади.

Тамаки таркибидан организмни захарловчи жуда кўп моддалар мавжуд. Никотин энг захфли захарли модда ҳисобланади. Унга ботирилган чўпни қўшиниғ тўшмуғига теккизилса, қуш шу захоти ўлади. Шу ўринда нахотки қўшни ўлдирган бу

Кардиология маркази бош шифокори Рефат Мамутов: "Тамаки тутуни сурункали қон-томир касалликлари, рақ, ўпка касалликлари ва бошқа кўп қўп дардларни келтириб чиқаради. Чекиш стажи ва кўнига неча сигарета чекилишига кўра, чекувчилар орасида ўлим келмайдиган кишиларга нисбатан 1,5-2,5 марта кўп учрайди.

Кардиологларнинг кузатишлари-ча, ёш кашандаларда миокард инфаркти айниқса кучли таъсир ўтказиб, кўпинча бунинг оқибати ўлим билан тугайди. Никотин ис гази билан биргаликда (бу газ тамаки чекиш жараёнида ҳосил бўлади) оёқ томирлари деворини зарарлайди. Бу



какларнинг 80 фоизи ҳозир бу фикрдан қайтишган.

Чекадиган аёлнинг овози дағаллашиб, териси бўймайди, тез қарийди ёки бир сўз билан айтганда, уларнинг жозибаси тамаки тутунидек тарқаб кетади. Аёллар кашандаликка тез ўрганиб, чекишни ташлашда жуда қийналади. Айниқса уларнинг ички ва жинсий аъзоларида сурункали касалликлар хуруж қилади. Кашанда аёлларда кўрақ беи раки кўп учрайди. Улар инфаркт оқибатидан келмайдиганларга нисбатан икки мартаба кўп нобуд бўлади.

Кашандалар ўз атрофдагиларни ҳам беихтиёр пассив чекувчиларга айлантиради. Ҳавони никотин ва канцероген моддалар билан тўлдирди. Доимо тамаки тутуни билан тўла хонада ишлаб ўтирадиган киши кўнига 5 та сигарета кечканаллик захарланади. Айниқса аллергия касаллиги билан оғрийдиган кишиларга қийин, астмаси бор болаларда нафас қисқиш ҳолати 50 фоизга кучаяди.

Америкалик олимларнинг ҳисоб-китобига кўра, эри кешадиган аёлларнинг умри 4 йилга қисқарар экан. Ота-оналарнинг чекиши фарзандлар учун ҳам зарар. Болалар тамаки тутунидан безовта бўлиб, уйқуси бузилади, иштаҳаси пасаяди. Ёнг ёмон томони шундаки, бола ўлғайган отаси ёки онасига тақдир қилиб барвақт чека бошлайди. Кўриниб турибдики, бировлар олдида чекиш йўл қилиб бўлмайдиган ҳолат ва бунга жамоат тартибини бузиш, деб қараш керак. Кашандалик умрни ўртача 6-8 йилга қисқартирар экан. Масалан, кўнига 20 та сигарета кечилганда 5-6 йил, 40 та кечилганда 8,3 йилга умр қисқаради. Бу йўқотилган йиллар ортида қўпган юрак-томир ва рақ касалликлари азоби ни айтмаймизми?

Ҳар бир киши кашандалик нақадар зарарли эканлигини яна бир бор хис этилишни истар эдик. Ҳаётни ҳавф остига қўйишнинг ҳолати бормикин? Ундан кўра бу зарарли одатни ташлаб, ўзингиз ва атрофдагиларга зарар етказмаслик маъқул эмасми?

АЛОУДДИН ҒАФФОРОВ

Кашандалик — қонни зарар

модда инсонга таъсир қилмайди, деган савол туғилиши табиий. Инсон учун ўлдирувчи доза 2-3 томчи, айнан шундай доза ҳар кўни чекувчи қонига тушади. Лекин, одам мазкур дозани бирданга эмас, аста-секин қабул қилганлиги тўғрйли ўлмайди. Ўттиз йил давомида чекувчи тахминан 20 минг донга сигаретани чекиб, 850-900 грамм никотин ютаркан.

Биз зериккан, чарчаган ёки сиқилган пайтимизда ёрдам беради, деб айталаик сигаретанинг 20 донасини чекканимизда организмга 0,032 грамм аммиак, 370 миллиграмм оксигенга газли тушаркан. Бу захарли моддалар қоннинг органларга қислород етказишига ҳалақат беради. Шунингдек, турли радиактив моддалар смоласи (катрони)дан ташқил топган тамаки қорамойи очик жойга сўрилганда, унинг хиди зўра 8-10 йилдан кейин йўқоларкан. Бу радиактив моддага эга қорамойи одам организмни нима аҳволга келтиришини бир тасавур қилиб кўринг-а!

Мазкур зарарли моддалар оқибатида келиб чиқадиган касалликлар хусусида шифокорлар билан суҳбатлашдик.

Чекиш кейинги вақтларда оммавий тўш олиб бораётган энг зарарли одатлардан биридиган, - деди Республика ихтисослаштирилган

дардга йўлққан кишилар юриб келатиб оёқнинг болдир қисмидаги кучли оғриқдан тўхтаб қоладилар. Касаллик узок вақт меҳнат қилишга, йўқотиш, баъзан ҳатто ногирон

ОГОХ БЎЛИНГ

бўлиб қолишга олиб келади. Унинг оғир кўринишларидан бири эса томирлар бутунлай бекилиб қолади ва натижада қорасон бошланади. Бундай оғир ҳолларда оёқни кесиб ташлашдан ўзга чора қолмайди.

Табий статистикага кўра, кашандалар келмайдиган кишиларга нисбатан 30 марта кўпроқ ўпка раки билан оғир экан ёки ўпка ракига йўлққанларнинг 80-96 фоизи ашаддий чекувчилар экан. Ўпка ракидан ўлиш ҳоллари кашанданинг қанчалик кўп ва узок вақт чекиб келганига боғлиқ. Айниқса 15 ёшдан бошлаб чекишни бошлаганлар ўз ҳаётининг ҳавф остида эканлигини бахтирармикан? Аммо ёшлик чоғлардаёқ чекиш ташлаб юборган кишилар таоман соғлом бўлиб кетадилар.

Илгари чекиш ҳақида гап борганда фақат эркаклар назарда тутилган. Афсуски, аёллар орасида ҳам чекувчилар кўпайди. Бир пайлар оғзи-га сигарета қўстирган аёлларни замонавий ва гўзал деб қарайдиган эр-

“Оқ доғлардан халос бўлдим!”

Кейинги йилларда Қашқадарё вилояти Китоб туманидаги Қуш тили кишлоғини узок-яқиндан сўроқлаб келувчилар кўпайиб қолди. Сайёранинг Самарқанд тиббиёт институтини педиатрия факультетини тугатганига йигирма йилдан ошди. Шунча пайтдан бери кишлоқ врачлик амбулаториясида болалар шифокори бўлиб ишлаб келмоқда. Ўз касбини севиши, яхши мутахассислиги ва бошқа фазилатлари билан кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозонган. Инсон баданига тушадиган оқ доғларни даволаб, хаста дилларни нурафшон этаётганлиги тўғрйли Сайёранинг номи кишлоғи доирасидан чиқиб, Самарқанд, Жиззах ва бошқа вилоятларга танилди.

— Бу касалликни даволаш билан шуғулланишимга ўн саккиз йил муқаддам оиламизда айнаи шу муаммага дуч келганлигимиз сабаб бўлган, — дейди С.Шерқубилова. — Ўшанда дастлабга саросимага тушиб қолдим. Шифокор бўлганим учун тезда ўзимни қўлга олдим. Тиббиётга доир кўп адабиётларни тўплаб, пес касаллигига тааллуқли жойларини синчиклаб ўқиб чиқдим. Бизга институтда сабоқ берган устозлар, хусусан, профессор Шодиевга учрашиб, йўл-йўриқлар, маслаҳатлар олдим. Шу тариқа бу касаллик ҳақидаги билимим ва тасавури омиш бори. Унинг юзага келишига турли салбий омиллар сабаб бўлишини билиб олдим. Чўнончи, техникани таъмирлаш, бўёқ, бензин билан ишловчилар-



ши орди. Баъзилар Сайёрага мурожаат этишиб, ёрдам беришини сўрашди. Шифокор бу соҳа бўйича ма-

лакали мутахассис эмаслигини айтиб, билими етганича қўмак беришини билдирди. Шу касаллик табиатиға, келиб чиқиш сабабига муносоиб равишда даволаш йўналишини танилаш асқотди. Бир неча бемор дардига даво топди.

Бунинг зийнат қўшни қишлоқдаги шу касалликка чалинган айрим кишилар ҳам нахот излаб келишди. Уларнинг аксарияти шифо топишди. Инсон ўзининг сийхат-саломатлиги учун ҳеч қачон

ўша ерга боришга интилади. Кўп йиллардан бери қанча-қанча инсонлар Сайёранинг олдида нахот излаб келишди. Фикр ва мулоҳазалар дафтаридиға ёзувлар билан танишсангиз, уларнинг кўпчилиги шифо топишганига амин бўласиз. Мана, уларнинг айримлари: Дилором Назонова: "Самарқандданман, 14 ёшданман, баданимга тўқсон фоиз оқ доғлар тушганди. Ҳозир атиги йигирма фоизи қолди. Шифо топаётганимдан хурсандман". Анвар Раҳматов: "Жиззах шаҳриданман. Бу касаллик тўрт йил илгари бошланганди. Кўп жойларга бордим. Лекин аниқ бўлмади. Бу ерда эса даво топаётганимни аниқ-равшан хис этаёяман". М.Жўлаев: "Шаҳрисабз ва бошқа жойларда тўққиз йилдан бери даволанардим. Бу ерда атиги тўрт ойда оқ доғларнинг тўқсон фоизидан халос бўлдим".

— Шу йўналишдаги кўп йиллик саёхат-ҳаракатларим давомида бир қатор хулосалар чиқариб, ишимни замонавий асосга қўйишим керак, деган фикрга келдим, — дейди Сайёра. — Чўнон чора истаб келган беморга тўғри тахсис қўйиш ва унинг касалига мос равишда даволаш учун анализлар олиш, уларни таҳлил қилиш ва шундан кейингига бир тўхтамга келиш зарур. Менда эса бундай имконият

ТАБОБАТ

йўқ эди. Доимо беморларнинг ўзидан таҳлил натижаларини олиб келишни сўрайдим. Инсонларга кўпроқ нафим тегиши, беморларга зарур шарт-шароитлар яратиб бериш учун тиббий лабораторияси бўлган замонавий шифохона очганим зарурлигини ҳис этдим. Шу ниятда тегишли идораларга мурожаат қилдим. 2002 йили Китоб тумани ҳокимлиги шифохона учун ярим гектардан зиёд ер ажратди, "Пахта Банк" бўлимидан 6 миллион сўм кредит берилди. Бир қатор ташкилотлар бизни қўллаб-қувватлашмоқда. Масалан, Қашқадарё вилояти йўл қўрилиш бирлашмаси раҳбари, Олий Махлис депутати Қўрбон Панжеев қурилиш учун етти тонна цемент ажратилишига қўмаклашди. У келгусида ҳам ёрдам қўлини чўзишни мўлжаллаган. Китоб тумани ҳокимияти турли техника воситалари, бинокорлик материаллари масаласида доимий равишда қўмаклашаётганлиги тўғрйли кўзда тутилган қурилиш ишларининг қарийб ярми низоҳасига етди. Ҳомийлар ва туман ҳокимиятининг мададига таянган ҳолда шифохонани тезроқ ишга тушириб, одамлар дардига малҳам бўлишни ўз олдимиға ният қилиб қўйганимиз.

Эзгу ниятингиз ижобат бўлсин, Сайёра, дегимиз келади.

МИРОБИТ
МИРСОДИКОВ

Республикамизда олиб борилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотлар мамлакат банк тизимини ҳам кенг қўламда қамраб олиб, шу орқали иқтисодиётнинг реал сектори ҳамда инфратузилманинг тубдан тараққий топишига имконият яратмоқда. Юртимиздаги энг йirik акциядорлик тижорат банкларида бири саналган "Пахта Банк"нинг Навоий вилояти бошқармаси ҳам шу нуқтаи назардан олиб қараганда, аграр соҳадаги ислохотларни янада жадаллаштиришга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Мазкур банк мулкчиликнинг барча шаклларидаги қишлоқ ҳўжалик, саноат, таъминот, тарқатиш, тайёрлов, савдо, қурилиш, транспорт ва бошқа корхоналарни кредитлаш юзасидан фаол ишбасари амалга ошириб бораётир.

Кредит ҳисобига янги иш ўринлари

Ушбу бошқарма бўйича кредит портфелининг умумий миқдори 2004 йилнинг 1 июн ҳолатига 3368,8 миллион сўмини ташкил қилиб, бу кўрсаткич жорий йилнинг 1 январь ҳолатига нисбатан 714,8 миллион сўмга ошган. Берилган кредитларнинг 1334,6 миллион сўми қисқа муддатли, 1905,9 миллион сўми ўрта муддатли, 128,3 миллион сўми узоқ муддатли-дир. Банкнинг иқтисодий кўрсаткичларида иқобий натижалар қўлга киритилмоқда ва бу жараён изчил давом этаётир. Ҳўш, банк ана шу кредит маблағларини кўпроқ қайси соҳа ривожига йўналтирмоқда?

Кредит қўйилмаларининг умумий миқдоридан 1843,6 миллион сўми қишлоқ ҳўжалигига, 153,3 миллион сўми қурилишга, 270,4 миллион сўми савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасига, 584,4 миллион сўми моддий-техника таъминотига, 270 миллион сўми саноатга, 247,1 миллион сўми бошқа тармоқларга тўғри келади.

Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 30 октябрдаги 476-сонли қарорига асосан, шу йилнинг 1 июн ҳолатига қадар мазкур банк филиаллари томонидан жамғарма ҳисобидан пахта учун 736 фермер ҳўжалигига 527,2 миллион сўм, ғалла учун 178 фермер ҳўжалигига 38,5 миллион сўм миқдоридан жами 565,7 миллион сўмлик имтиёзли кредитлар ажратилиб, тартибда белгиланган йўналишлар бўйича сарфланмоқда. Шу ўринда яна бир рақамни келтириб ўтасак. 2004 йилнинг 1 июнча кичик бизнес субъектларига ажратилган кредитлар қолдиги 1032 миллион сўмини ташкил этиб, шундан 525,8 миллион сўми ўз маблағи, қолгани бюджетдан ташқари фондлар ҳисобига тўғри келади.

Кичик ва ўрта бизнес субъектларига яратиб берилаётган шарт-шароитлар, имтиёзлар туфайли янги ишчи ўринлари яратилмоқда. Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 10 сентябрдаги 366-сонли қарорига асосан, жорий йилнинг 1 июн ҳолатига бошқарма бўйича 96 та кичик бизнес субъектларига бюджетдан ташқари жамғармалар ҳисобидан бошланғич сармоя шаклида 114 миллион сўм миқдорда кредитлар ажратилди. Унинг туман бўлимлари томонидан фойданинг 25 фоизига миқдорини ажратиш йўли билан имтиёзли кредитлаш жамғармаси шакллантирилиб боришмоқда. Ўтган даврда ушбу жамғармага 133 миллион сўм маблағ шакллантирилиб, 102 миллион сўм халқ истеъмол молларини ишлаб чиқаришга қаратилган лойиҳаларни имтиёзли кредитлашга йўналтирилган. Берилган кредитлар ҳисобидан 111 та янги иш ўринлари яратилди. Ўтган беш ой мобайнида 48 та оилавий тадбиркорларга 40 миллион сўм миқдордаги кредит ажратилди.

Бугунги кунда ҳар бир киши замон талабидан келиб чиққан ҳолда иш юритиши зарур. Эскича услуб, эскича технология асосида фаолият олиб бориш, айтиш мумкин, тезда ўзининг салбий оқибатларини келтириб чиқаради. Бозорнинг талабига асосан фаолият кўрсатган ишлаб чиқарувчи субъектларнинг ишида иқобий ўзгаришлар бўлиши шубҳасиз. Шуни ҳисобга олган ҳолда мазкур бошқарма кичик бизнес субъектларига, жумладан, фермер ҳўжаликларига замонавий минн-технологиялар ва қишлоқ ҳўжалик техникаларини олиш учун молиявий лизинг хизматлари кўрсатишни кенгайтирмоқда. Уларга шу асосда 48,6 миллион сўмга қишлоқ ҳўжалик техникаси олиб берилгани ҳам бунга мисол. Банк қурилиш харажатларини молиялаштириш ва кредитлашга ҳам алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Мазкур йўналиш бўйича шу йилнинг 1 июн ҳолатига қурилиш ташкилотларининг асосий фаолиятига йўналтирилган кредитлар миқдори 186 миллион сўмини ташкил этиб. Бундан ташқари, банк томонидан капитал қўйилмаларни кредитлаш бўйича ҳам маълум миқдорда ишлар олиб боришмоқда. Масалан, ушбу йўналиш бўйича Навоҳор туманида амалга оширилаётган "Пахта тозалаш" заводи қурилиши учун банк томонидан икки йил муддатга 270 миллион сўмлик кредит маблағи ажратилди. Буюртмачи – "Пахтаасаноатсотиш" ташкилоти томонидан берилган кредитга ҳисобланган фоизлар ўз вақтида тўлаб боришмоқда.

Қишлоқ ҳўжалик корхоналари ва фермерларга молиявий лизинг асосида банкнинг ўз маблағи ҳисобидан 128,6 миллион сўмлик 10 та ТТЗ-80-10 ва ТТЗ-80-11 маркадаги тракторлар берилди. Бу соҳадаги ишларни янада ривожлантириш шу соҳага йўналтирилган маблағчи янада ошириш учун доимий равишда амалий қаратилар олиб боришмоқда.

Нигора САЛИМОВА,
Тошкент Давлат молия институти магистранти.

"ДУНЁ-М" очик акциядорлик жамиятида

2004 йил 24 майда бўлиб ўтган акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилишида қабул қилинган қарор эълони

1. Жамиятнинг янги устав фонди 398000 минг сўм, 398000 дона акция ҳар бирининг номинал баҳоси 1000 сўмдан иборат бўлиши тасдиқланган;
2. "Дунё-М" акционерлик жамиятининг эгасининг номи ёзилган 218683 дона, суммаси 218683 минг сўмлик қўшимча акция чиқарилсин.

Қўшимча акциялар нақдсиз формада қуйидагича чиқарилсин:

Жами			Давлат улуши			Меҳнат жамоаси			Чет эл инвестори			Эркин савдо		
сумма	дона	%	сумма	дона	%	сумма	дона	%	сумма	дона	%	сумма	дона	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Акциядорлик жамияти Устав фондининг эмиссия рисоласи бўйича ҳозирги жойлашуви

179317	179317	100	44829	44829	25	17932	17932	10	44829	44829	25	71727	71727	40
--------	--------	-----	-------	-------	----	-------	-------	----	-------	-------	----	-------	-------	----

Қўшимча чиқариладиган акциялар

Жами			Давлат улуши			Эркин савдога (эълон қилинган акция)		
218683	218683	100	54671	54671	25	164012 минг сўм	164012 дона	75%

"Дунё-М" акционерлик жамияти давлат улуши учун чиқарилган акциялар давлатга ҳисобланган 54671 минг сўм миқдоридан дивиденди ҳисобига чиқарилиши тўғрисида Давлат Мулки қўмитасига таклиф киритилсин.

Қўшимча чиқариладиган акциялар

Жами			Давлат улуши			Давлат улушига ҳисобланган дивиденд ҳисобига		
сумма минг сўм	дона	%	сумма минг сўм	дона	%	дивиденд минг сўм	жами сумма минг сўм	
218683,0	218683	100	54671,0	54671	25	54671,0	54671,0	

3. Жамиятга чет эл инвестициясини олиб кириш, тегирион цехини замонавий чет эл технологик ускуналари билан қайта жиҳозлаш учун қўшимча чиқарилаётган 164012 дона эълон қилинган акциялар чет эл инвестори АКШнинг "STELZ MARKET Corp" компаниясига технологик ускуналар киритиш ҳисобига тўғридан-тўғри сотилсин.

4. Жамият Уставининг 3.6, 5.4, 5.12 бандлари қуйидаги тахрирда ўзгартрилсин:

3.6. Устав фондининг миқдори 398000000 (уч юз тўқсон саккиз миллион) сўмини ташкил этиб, 398000 дона акцияга бўлинган.

Жумладан:

- давлатнинг улуши 99500000 сўм, 99500 дона акцияга бўлинган, устав фондининг 25 фоизини ташкил қилади;
- меҳнат жамоасининг улуши 17932000 сўм, 17932 дона акцияга бўлинган, устав фондининг 4,5 фоизини ташкил қилади;

- эркин савдо улуши 280568000 сўм, 280568 дона акцияга бўлинган, устав фондининг 70,5 фоизини ташкил қилади (жумладан, 164012 дона акция чет эл инвесторига сотилади)

Ҳар бир акциянинг номинал қиймати 1000 сўмни ташкил қилади.

5.4. Жамият акцияларнинг қуйидаги турларини чиқаради:

- 1000 сўмлик номинал қийматга эга бўлган, 396787 дона, жами 396787000 сўмлик эгаси ёзилган оддий акция;

- 1000 сўмлик номинал қийматга эга бўлган, 1213 дона, жами 1213000 сўмлик эгаси ёзилган имтиёзли акция.

5.12. Янги чиқарилаётган акцияларни тақсимлаш акциядорлар умумий йиғилиши қарорига асосан амалга оширилади. Бунда акциялар (давлат улушидан ташқари) биринчи навбатда жамиятга чет эл инвестицияларини олиб кириш, жамиятни замонавий ускуналар билан қайта жиҳозлаш мақсадида чет эл инвесторларига ажратилиши мумкин. Агар чет эллик инвесторлар томонидан белгиланган муддатда акциялар сотиб олинмаган ҳолатда, акциялар фонд биржалари ва биржадан ташқари савдода сотилиши мумкин.

5. Қашқадарё вилояти Давлат Мулки бошқармасидан жамият Устав фондини қўшимча акция чиқаришга доир ишларни амалга оширишга амалий ёрдам бериш сўралсин.

6. Қарши шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциясига Уставнинг 3.6, 5.4, 5.12 бандларига киритилган ўзгартiriшни рўйхатга олиш сўралсин.

7. Қўшимча чиқарилаётган акцияларнинг 60 фоизи жойлаштирилмаган деб тан олинганда ушбу чиқарилув амалга ошмаган деб ҳисобланади ва акциялар учун тўлов сифатида эмитент томонидан олинган маблағлар тўлов шаклига қараб бир ой муддатда қайтарилади.

Кузатув кенгаши

Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш МАРКАЗИ томонидан 2004 йил 11 июнда РО380-2 сонли рақам билан "Дунё-М" очик акциядорлик жамияти томонидан чиқарилаётган 218683 дона нақдсиз эгаси ёзилган оддий акциялар чиқарилуви ЭМИССИЯ РИСОЛАСИ Давлат рўйхатидан ўтказилди ва Қимматли қоғозларни идентификациялаш Миллий рақамли тизимининг

R U 1 0 2 P O 3 8 0 T 2

сонли идентификация рақами берилди.

- Эмитентнинг тўлиқ ва қисқартирилган номи "Дунё-М" очик акциядорлик жамияти; "Дунё-М" ОАЖ
- Тармоқ "Саноат"
- Юқори ташкилоти "Ўздонмахсулот" ДАК
- Эмитент раҳбарининг Ф.И.Ш. - Ёқубов Абдулло Очирович
- Бош ҳисобчининг Ф.И.Ш. - Набиев Азим
- Эмитентнинг ташкилий-ҳуқуқий шакли "очик акциядорлик жамияти"
- Манзили ва банк реквизитлари;
- Тўлиқ почта манзили: индекс 730000, Қашқадарё вилояти, Қарши шаҳри, Шайх-Али қўрғони, Олтин Бошоқ кўчаси.
- Хизмат кўрсатуви банкнинг номи ва унинг манзили: АТ "Ғаллабанк" Қарши шаҳар бўлими, Қарши шаҳри, Ўзбекистон кўчаси. Банкдаги ҳисоб рақами 2021000800206194001, МФО рақами 00155
- Солиқ органининг номи ва СТИР коди: Қарши шаҳар давлат солиқ инспекцияси, 201007054
- Акцияларни жойлаштириш усули - Биржадан ташқари савдода;
- Акцияларни жойлаштириш тартиби ва муддатлари

(минг сўмда)

Давлат улуши			Меҳнат жамоаси улуши			Эркин савдо улуши		
сумма	дона	%	сумма	дона	%	сумма	дона	%
54671,0	54671	25	0,00	0,00	0,0	164012,0	164012	75

- Ушбу акциялар, эмиссия рисоласи рўйхатга олинган санадан бошлаб бир йил муддат ичида жойлаштирилади.
- Акциялар жойлаштиришнинг тахминий баҳоси - номинал қийматидан, яъни 1000 сўмдан кам бўлмаган баҳода;
- Ушбу чиқариладиган акциялар учун тўлов технологик асбоб-ускуналар билан тўланади;
- Акциялар чиқарилуви тўғрисида қарор қабул қилган эмитентнинг органи ва қарор қабул қилинган сана - акциядорлар умумий йиғилишининг 2004 йил 24 майдаги умумий йиғилишининг қарори билан;
- Эмитент Низомида белгиланган акциялар чиқарилуви бўлган турли чеклашлар, жойлаштирилаётган акцияларни сотиб олиши мумкин бўлганларга нисбатан чеклашлар;
- Чиқариладиган акциялар АКШнинг "STELZ-MARKET Corp" компаниясига технологик ускуналар киритиш шарти билан жойлаштирилади.

Кузатув кенгаши

Полипропилен қошлар, сеткалар сотилади



"Ўзбекбирлашув" ҳузуридаги GL - Ўзбекистон-Россия қўшма корхонасида биуропилен асосида турли ҳажмдаги полипропилен қошлар ҳамда сабзавот сеткалари (оқ, қизил) ишлаб чиқарилади ва сотилади.
Айни пайтда 55x105 см ҳажми тайёр махсулот корхона омборларида бор.
Мурожаат учун телефонлар: 144-85-92, 144-85-93, 189-13-35.

"ЎЗПАХТАСАНОАТ" УЮШМАСИ

маъмурияти 2004 йил пахта хом ашёсини йиғиштириб олиш учун керак бўладиган

ПАХТА ТЕРИШ ЭТАКЛАРИ

учун талаб эълон қилади

Ушбу масала бўйича "Ўзпахтасаноат" уюшмасининг тендер Комиссиясига мурожаат қилишнингиз мумкин.

Уюшма маъмурияти.

Манзил: Тошкент шаҳри, Усмон Носир кўчаси, 8-уй.

"Ўзпахтасаноат" уюшмаси. Тел: 120-42-42, 120-42-11, 120-42-22

СЎЗ - ҲАМКАСБЛАРИМИЗГА

Кўнгил кўчкиси —
янги асар

Саида САЙХУН, "Ўзбекистон овози" мухбири:



Назаримда, бугун худди муюлишда турган меҳмондай, ортга, келган йўлимга қарайман. Чорраҳада қолган йўловчига ўхшайман. "Адашмабман, бари таниш чехралар, бири дўстим, бири ағғерим, майли; уям бир бойлигим, оркамдаги синч суянчигим — болам..." Эрта кетиб, муаммолар гирдобиди айлангани, чир айлангани, йўл топамиз, неча-неча одамларнинг мушкулани осон қиламиз, кеч қайтганда уйда оддийгина иш қиламиз. "Шахсий ижод..." Сўрашсалар, мен шундай дейман: "Бариси ўткинчи, шахсий ижоддан яхшиси йўқ".

Сўкунатининг товушига қулоқ соламан, кейин одатдагидай бугунгина китоб дўконидан сотиб олган уч ҳамкасбимнинг "шахсий ижоди", янги тўпламларини қўлга оламан. Утган чилла кунлари учовиям елиб-югуриб юришувди. "Янги асаримни нашрга тайёрлашман, насиб этса келгуси байрамимизга сизга совға қиламан", дейишганди бариси. Тилакларига етишибди, ижодкор учун бундан ортик қувонч борми?!

Шодликларига шерикман... "Эссизгина, мен ҳам "Чолтўқ" айдаги қўш қабр" қиссани чоп этишга улгурганимда, балки битта ҳамкасбим ҳам мендай суюнамиди? Эзгуликнинг кечи йўқ... Умид ҳам баъзан кўнгилга таскин-да", дея ўзимни юпатаман.

Бадий ижод, янги асарлардаги ҳар бир сатр аслида ижодкорнинг юрак қаъри, тубидаги армон, орзу, қувонч, ташвишларидан кўчирма. Журналистика касбидир, виждондир, эътиқоддир. Қўшиламан шу фикрга. Аммо ҳар биримизнинг ёздан ёзгача кўнглимиздан кўчклар кўнсан, кўчирма бўлиб ёруғ дунёга янги асар тўғилсин...

Қора полвон нафақат Новқату Қўқон, балки Қорасув, Ўш ва Қонибодом музофотларидаги халқ сайилларида ҳам мана-ман деган, кураги ерга тегмаган курашчиларни доғда қолдирган. У ҳақда ҳисобчи бўлиб ишлаган Эргаш Нуриддиндан эшитганларим ҳам бор.

...Юқори идорага имзосиз хат тушибди: "Қора полвон зўр раис, лекин доимо сўкиниб гапирди, чора кўришларинингизни сўраймиз". Ўша давр туман раҳбарларидан Дадабоев чора кўриш мақсадида келибди. Навбатдан ташқари чақирилган умумий мажлисини очиб, тақлиф киритибди:

— Бу хат биринчи эмас, учинчи хат. Олдин озғани "предупредит" қилганман, кор қилмабди, энди бўшатиш керак!

Шу заҳотиёқ одамлар қий-чув кўтариб юборишди:

— Раисимизнинг "сўккани — сўк оши, ургани —

Чилвир сочи соғиниб...

Момоларимиз такрор-такрор "соч ҳам хусн", деб айтардилар. Ўшанда улар минг қарра ҳақ эдилар. Аслида, соч нафақат хусн, лафозат, малоҳат, аниқроғи, бетим-сол гўзаллиқдир.

Ногоҳон, бугун ана ўшандай сочи қиз-жувонларни кўнгил соғинадиган бўлиб қолди. Боиси, бугун аксарият сочлар кесилиб, турли шакл-шамойилга солинган. Тўғри, бундай йўл тутган кўпчилик қиз-жувонни тушуниш мумкин. Чунки улар кўпчилигининг сочи сийрак, қисқа, тўлалигича уни сақлаганда бундай соч хуснга асло хизмат қила олмасдир, балки. Афсуски, юқориди таъриф қилинган каби, лафозатли аёллар — қизу сингилларимиз ҳам бугун ана шундай Аллоҳ берган неъматини қайчиға "ем қилиб" юбораётирлар. Энг ачинарлиси, аёлларда хусн соч билан боғлиқ яна бир ёқимсиз ҳолат кузатиляпти. Соци ок, сариқ, қизил, қўқ каби нотабиий ва ажабтовур рангларга бўяш ҳоллари ҳам учраб турибди.

Шу масалалар бир йигит билан суҳбатлашганимизда, у шундай деди:

— Бўяш керак сочи. Мана, менинг аёлим 40 ёшга кириб-кирмай сочи оқариб кетди. Табиий-

ки, бўяйди у. Аммо, бугунгидай турли бўёқларга эмас, момомерос соч бўёғи бўлган хинага ёки табиий гиёҳлардан тайёрланган махсус соч бўёғига. Ҳар хил рангга солиб эмас, бир хил — ўзининг табиий сочига монанд рангга.

АТИГИ ЮЗ САТР

Биз унинг фикрига қўшилдик. Хина ва табиий гиёҳдан тайёрланган бўёқ соч толасини мустаҳкамлашга хизмат қилади. Соци табиийлигидан айириб, уни сариқ, қўқ, қизил, яна ажабтовур рангларга бўяб юрган қиз-жувонни оқлабмаймиз ҳам. Бўёқ таркибидаги кимёвий қўшилмалар таъсирида тўқилган ёки қовжираб, қуйиб қолган сочи аламида ўртаниб юрган қизу сингилларимизни ҳам қизғаноқмаймиз. Сумбулу чилвир сочлар дарё тўқинидай мавжланса-ю, бу хур Ватан хурлар тимсолида янада жозибали чарогонлашарди.



Ҳамдам ЭШОНКУЛОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

"Орага тушмайдиган бўлдим"

— Ишдан кеч қайтдим, дея гурунгини бошлади Вали. — Автобусдан тушиб, бекатда юз бераётган тўс-тўполонга дуч келдим. Беш-олти бебош йигит кексароқ бир кишини ётқизиб олиб аёвсиз калтаклашарди.

Одамлар эса уларни ажратиб қўйиш ўрнига томошабин вазифасини бажарарди. Биргина аёл дод солар: "Эримни ўлдириб қўйдиларинг, бас қилинглари!" дея қичқиради, холос.

Чидай олмадим, орага тушдим. Тўполон барҳам топгандек бўлди. Одамнинг жони тошдан, деганлари рост экан. Калтакланган киши ўрнидан турди. Бояғи бақираётган аёл унинг юз-қўзлариди қонларни рўмонла билан арта бошлади. Шунда қутилмаган воқеа содир бўлди: муштмўр



Йигитлардан бири ёнимга келдида, ёшимнинг катталигини ҳам

ХАНГОМА

инобатга олмай, сенсираб бақира кетди. "Ўзингни бос, ука, ўзингни бос", деганимни билмаган, юз-қўзим аралаш мушт тушди. Қутилмаган зарбадан гандирақлаб

кетдим. Ўзимга келиб улгурмай, яна бир неча зарбани қабул қилиб олдим. Улар мени ҳуморидан чиққанларича роса калтаклашди, қаршилик қилишга мажолим етмади. Орага тушганлигим сабаб калтакдан қутулиб қолган боғли киши эса ўз ўрнига мени "қурбонлик-ка" ташлаб жуфтани ростилади.

Бир ахволда уйга қайтдим. Ювиниб, ўзимга келдим, аммо ичимдан эзлиб кетдим. Таёқ ёб азобланганимдан эмас, бировга ёрдам бериб, ўзим қўмакка муҳтожлигимда ҳеч ким ёрдам бермаганлиги алаимини кўзгатди. Мен туфайли таёқдан қутулган кишининг номардлик қилиб қочиб қолиши эса ҳаммасидан ҳам ошиб тушди.

Шу-шу бунақа галвалардан узоқроқ юрадиган бўлдим.

Фахриддин КАЛОНОВ

Холмурод КУРБОНОВ

БУНИ ҲАЁТ ДЕЙДИЛАР

Арслон ҳар томонлама ўзига тўқ, таъминланган оилада катта бўлди. Отаси савдо соҳасида катта лавозимда ишлаганидан ҳеч нимага зориқмай ўсди. Бу ҳол уни ўзини бошқалардан катта олиш, пулга ружу қўйиш, бойлиги билан кеккайиш каби иллатга дучор қилди. Отасининг бойлиги эвазига олийгоҳни тугаллаган Арслон "ёғлиқкина" жойда иш бошлаганиди.

Ношукур банда

— Кунга фалон минг сўм пул топмаган йигит, йигит эмас, — дерди у давраларда сал кайфи ошган, киссасидаги тахлам-тахлам пулларни қўз-қўз қиларкан.

Ичкиликбозлик ўз навбатида нашабозликни келтириб чиқарди. Табиийки, энди тўпланган бойликлар ҳам, обрў-этибор ҳам қўлдан кета бошлади. Катта пулга ўрганган, айшу ишратга берилган Арслоннинг кўнгли аввалги юришларини қўмсаб, фирибгарлик йўлига ўтди. Таниш-билишларидан фойзга, банклардан эса аллақандай ҳужжатлар тўғрилаб қарзга пул олди. "Йигит"нинг қарзи тўланмас даражага борди. Кимдир унга қамалиб кетсанг, қарзларнинг ҳаммасидан бира тўла қўтуласан, дея маслаҳат берди. Шундай ҳам бўлди. Фирибгарлик қилгани учун у озодликдан маҳрум қилинди. Бориға шўқ қилмаган, бойлик қадрига етмаган Арслон буларнинг бари вақтинчалик эканлигини ўша жойда англаб етгандир.

Сигинишмас, парвариш зарур

Яқин-яқингача йўловчилар шу ерга етганларида бир зумга тўхташиб, юзларига фотиха тортишарди. Мана, кўринишидан бу ерлик бўлмаган уч-тўрт кекса яна тўхташди. Бирок...

Улар ҳадикдан донг қотиб қолишди, бир-бирларига саволмўз юзланмишди. Негаки, шохлари айқаш-уйқаш бўлиб кетган латтали дарахтлардан, чиринди, хас-хашаклар билан қопланган дўнғалақдан ном-нишон йўқ эди. Кейин маълум бўлдики, ўтган-кетганлар зиёрат қилиб кетадиган, азиз жой ҳисоблаган бу ерни Пастдарғом тумани марказий шифохонаси бош ҳакими Баҳром Сатторов текислаб, бог барпо этибди. Айни пайтда худди шу ердан касалхонанинг болалар бўлимида даволанаётганлар учун кичик ўйингоҳ қуриш ишлари ҳам бошлаб юборилган экан.

— Неча йиллардан буюн одамлар зиёрат қилиб келган касалхона яқинидаги бу жой муқаддас эмаслигини аниқладик. Шунчаки қаровсиз, ташландиқ эканлигини билдик... Бу ҳолга кўз юмиб бўлмасди. Ҳашар билан сув чиқардик, беморлар ҳордиқ оладиган "Меҳригиёх" боғини барпо қилишдик. Меним-хеч бир кўнглини диган томони

СИЗ БУНГА НИМА ДЕЙСИЗ?

бош ҳақим Баҳром Сатторов бу ҳолатга ойдинлик киритиб.

Мана шу воқеа сабаб айрим мулоҳазалар тўғилди.

Тарихини ҳеч ким билмайдиган, манбаларда бирор маълумот бўлмаган, лекин кишилар наздида муқаддас ҳисобланган бу қабри ташландиқ жойлар деярли барча ҳудудларда учрайди. Ҳеч қандай тарихий қимматга эга бўлмаган сигиндигоҳлар йўқ, деб айтолмаймиз. Иримга ишонувчилар мана шундай сигиндигоҳлардаги дарахт шохларига турли латталар боғлаб, чироқлар ёқиб кетишади. Бу эса на исломий ақидаларга, на эътиқод шартларига тўғри келади.

Агар юртимиздаги беҳуда ётган, эътибордан соқит жойлар жамланса, катта-катта гектарларни ташкил этса керак, деб уйлаб қолсан гоҳ. Қолаверса, қаровсизликдан тўқайзорга айланган, қуриган дарахтлар хунук манзара касб этаётган манзилларга ёши улугларнинг мавҳум муносабатлари ёшлар тарбиясига-да таъсир ўтказмай қолмайди.

Ернинг ҳар қаричи — ер. Демак, обод масканлар, экинзорлар бағрида доғдек бўлиб турган жойларнинг тарихини аниқлаш керак. Бордию, ҳақиқатан, азиз гўша бўлса, обод этмок, акс ҳолда эса қаровсизликдан одамлар сизина бошлаган ерларни экинзорларга қўшиб, бог яратиш зарур. Шундай эмасми?



Ўктам КУРБОНОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.



"ИХТИРОСИ ЗҮР-КУ."

ГУРУНГ

ун оши", ахир у ўзимизнинг Қора полвон-ку!

Дадабоев барибир ўз тақлифини овозга қўйган экан, бир чеккада ўтирган учта-тўртта одамдан ташқари қолганларининг бари "жойида қолсин", дея қўл кўтаришибди.

— Полвон, мана раисликда қолдингиз. Бирон бир айтидиган гапингиз борми? — деб сўрабди Дадабоев.

Қора полвон даст ўрнидан туриб, ҳалиги уч-тўрт одамга қараб айтаришди:

— Агар яна юқорига хат ёзадиган бўлсанглр оналарингни... Учқўрғондан кўрсатаман!

Залда гур этиб қулги кўтарилибди. Бундан хангу-манг қолган Дадабоев дермиш:

— Бўлди, бўлди, энди тушунидим. Ҳақиқатан ҳам раис ўзларингизнинг Қора полвонларингиз экан.

Муҳаммад ТОШБОЛТАЕВ

"Ўзимизнинг Қора полвон"

Чехия Голландияга "ёрдам берди", Италия эса "Скандинавия қалқони"га дуч келди

Португалия яшил майдонларида ўтаётган футбол бўйича Европа – 2004 бахсларининг "В", "С", "Д" гуруҳларида сўнгги 3-тур бахслари ўтказилиб, барча чорак финалчилар аниқланди. "В" гуруҳидаги терма жамоалар ўртасидаги учрашувлар кўпчиликлари муҳлис ва мутахассислар кутганидек Англия ва Франциянинг галабаси билан якунланди. Хорватия терма жамоаси билан бахс олиб борган инглизлар рақибларидан ҳар томонлама устун эканлигини бутун учрашув давомида намойиш қилишди. Дастлаб ўз дарвозасидан тўп ўтказиб юборишга қарамай, Свен Еран Эриксон шогирдлари ўйин охирида ўзларига керак бўлган натижани кўлга киритишди. Учрашувнинг тўртинчи дақиқасидек, Лиссабон шаҳридаги "Луж" ўйингоҳида тўплаган 57047 томошабин гол гувоҳига айланишди. Хорватлар томонидан уюштирилган тезкор ҳужум Нико Ковачичнинг аниқ зарбасидан сўнг Дэвид Жеймс қўриқлаётган дарвоза ишгол қилиниши билан якунланди.



Тезкор ўтказиб юборилган голдан сўнг инглизлар бутун жамоа бўлиб ҳужумга ўтишди. Лекин Игор Тудор бошчилигидаги Хорватия терма жамоаси ҳимоясини ёриб ўтиш Дэвид Бэхем жамоадолларига осон бўлмади. 40-дақиқага келиб Скоулз, Оуэн ва Руни томонидан уюштирилган тезкор ҳужум ва рақиб ҳимоячиларнинг пала-партиш ҳаракатидан "Манчестер Юнайтед" ярим ҳимоячиси унумли фойдаланди. Бу вазиятда Пол Скоулз чемпионатдаги дастлабки голини нишонлади.

44-дақиқада эса Англиянинг умидли ёш ҳужумчиси Уэйн Руни ҳисобда инглизларни олдинга олиб чиқди – 2:1. Бу ҳисоб биринчи бўлим якунига ўзгармай қолди. Иккинчи бўлим ҳам инглизлар устунлигида бошланди. Лекин хорватиялик футболчилар ҳам ўзларининг қарши ҳужумлари билан рақибларига етарлича қаршилиқ кўрсатиб туришди. 68-дақиқада яна ўша Руни ўзининг учрашувдаги дублини нишонлади – 3:1. Орадан беш дақиқа ўтар-ўтмас хорватлар иккинчи жавоб тўпини киритишди. Тудорнинг боши билан берган зарбасини қайтаришга Жеймс ҳам, ҳимоячилар ҳам охиш қилишди – 3:2.

Иккинчи жавоб тўпини киритган хорватлар анча жонланишди. Энди уюштирилган ҳужумларнинг кўпчилиги инглизлар жарима майдони яқинида ҳавфли қўрилиш ола бошлади. Лекин ҳимояда мустаҳкам ўйин намойиш этган Эшли Коул, Жон Терри, Гарри Невилл ва Соут Кэмпбелллар бошқа хато қилишмади ва аксинча, 77-дақиқада Англия ва "Челси" ярим ҳимоячиси Фрэнк Лэмпард ўзининг чемпионатдаги иккинчи учрашувда тўртинчи голини дарвозага аниқ йўллаб, хорватиялик футболчиларни кейинги босқичда тўп суриш умидларидан маҳрум қилди. Учрашув 4:2 ҳисобида футбол ватани вакиллари фойдасига ҳал бўлди.

Гуруҳдаги иккинчи учрашув Франция ва Швейцария терма жамоалари ўртасида бўлиб ўтиб, Жак Сантини шогирдлари галабаси билан якунланди. Дастлаб жамоа сардори Зайниддин Зидан ҳисобни очди. Бурчакдан Робер Пирес томонидан ошириб берилган тўпга баланд сакраган "Реал" ярим ҳимоячиси дарвозабон Штильни доғда қолдиришга муваффақ бўлди. Орадан олти дақиқа ўтгач, швейцариялик футболчилар томонидан уюштирилган тезкор ҳужум Бартез қўриқлаётган дарвозани ишгол қилиниши билан якунланди. Ҳужум шундай тез амалга оширилдики, бу вазиятда франциялик ҳимоячилар ҳам, дарвозабон ҳам тўпини дарвозага қиришга томошабинликдан бошқасига ярамади.

Бу ҳисоб учрашувнинг 76-дақиқасига қадар ўзгармай турди. Айнан шу вақтдан бошлаб олдинги икки турда ва шу учрашувда умуман майдонда борлиги билинмаган Анрини тўхтатиб қолишни, анча қарчаб қолган швейцариялик ҳимоячилар, эллай олишмади. Дастлаб эдингана захирадан майдонга тушган Луи Саа боши билан узатиб берган тўпини дарвозага аниқ йўллаган Анри 84-дақиқада тўпини майдон марказида эгаллаб олиб, бутун жамоани ва дарвозабонини ҳам хато қилишга мажбур қилди. Ҳисоб – 3:1. Франция – гуруҳ пешкадами.

Якунланган 3-тур бахсларидан сўнг "В" гуруҳи жамоалар ўйин жадвалидан қуйидагича ўрин олишди:

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
Франция	3	2	1	0	7-4	7
Англия	3	2	0	1	8-4	6
Хорватия	3	0	2	1	4-6	2
Швейцария	3	0	1	2	1-6	1

"С" гуруҳида сўнгги тур бахслари Трапаттони ва унинг шогирдлари учун мусобақанинг сўнгги манзили бўлиб қолди. Италия терма жамоаси Болгария устидан галаба қозонган бўлса-да, мусобақани мағлубиятсиз тарк этган жамоа сифатида чемпионат тарихида қайд этилган бўлди. Учрашувни устунлик билан бошлаган "Скуадра адзурра" вакиллари анча мазмунли ўйин олиб боришди. Италиялар томонидан уюштирилган ҳужумлари охирига етказишга жамоанинг олдинги чизигида тўп сурган футболчилар учун аниқлик етишмади. Бу бахсда ҳам биринчи гол киритиш мағлубиятга учраган жамоага насиб этди.



45-дақиқада жарима майдони ичида Италия терма жамоаси ҳимоячиси Марко Матераззи томонидан Дмитрий Бербатовга нисбатан ишлатилган кўпполик учрашувни бошқарган россиялик ҳакам Валентин Ивановнинг 11 метрлик жарима тўпи билан белгилаши билан якунланди. Буффон ва Петров "дуэлида" "Ювентус" посбони қанча тажрибали бўлмасин, болгар ярим ҳимоячиси ундан устун келди. Ҳисоб – 1:0. Болгария олдинда. "Мовий гвардия" эса ўз ахволини янада оғирлаштирди.

Иккинчи бўлимда эса майдонда устунлик бутунлай италияликлар томонига ўтди. Майдонга захирадан туширилган Ёвери, Ди Вайо, Оддолор ўйинга тезда киришиб кетди ва уларнинг хизматлари эвазига Италия терма жамоаси анча мазмунли футбол намойиш эта бошлади. 48-дақиқада терма жамоа устозининг энг яхши кўрган ўйинчиси Перотта

ҳисобни тенглаштирди. Голдан сўнг ҳам устунлик италияликлар томонига бўлди, лекин муҳлисларга гол кўриш 90-дақиқада насиб этди. "Рома" ва Италия терма жамоаси ёш ҳужумчиси Антонио Коссано томонидан киритилган гол ҳам италияликлар учун кейинги босқичда тўп суриш имконини тақдим этмади. Гуруҳдаги иккинчи учрашув Скандинавия минтақасининг икки жамоаси Швейцария ва Дания терма жамоалари ўртасида бўлиб ўтди. Агар бу учрашувда 2:2 натижа қайд этилса, италияликлар галабаси ҳам уларга ҳеч қандай аҳамият қасб этмасди.

Бу бахсдаги дастлабки голини Томассон Швейцария терма жамоаси дарвозасига йўллаб Данияни олдинга олиб чиқди. 29-дақиқада ўз ўрнини тарқ этган дарвозабонни илғаб қолган даниялик ҳужумчи узоқ масофадан мўлжални аниқ нишонга ола билди. 47-дақиқада эса Швейцария терма жамоаси фахрий ўйинчиси Хенрик Ларссон ҳисобни пенальтидан тенглаштирди. 67-дақиқада яна ўша Томассон жамоасини олдинга олиб чиқди. Шундан сўнг учрашув тенг курашлар остида ўтди. Лекин 89-дақиқада Йонсон томонидан киритилган гол ҳисобни тенглаштирди ва чорак финалда Дания ва Швейцария терма жамоалари тўп суришнинг аниқ қилди.

Шу ўринда, учрашувдан олдин италияликлар томонидан тарқатилган миш-мишлар ҳам ўз тасдиқини топди. Яъни, уларнинг тарқатган хабарларига кўра, Скандинавиянинг бу икки жамоаси келишиб олган ва Италияни мусобақадан чиқариб юбормоқчи бўлишган. Бир томондан қараганда бу ҳолатни учрашувни кузатишга ўйингоҳга ташриф буюрган меҳмонлар мисолида ҳам билиб олишимиз мумкин эди. Икки давлат муҳлислари бир бўлиб, ҳар икки жамоани қўллаб-қувватлашлари учрашувни кузатиб турган ҳар кишининг эътиборидан четда қолмаганлиги табиий ҳол. Бунинг ўрнига болгарияликлар дарвозасига кўпроқ тўп киритишга италияликлар ҳаракат қилишганида, ўйиндан кейин шунча "дод-вой"ларга ўрин қолдиримасди.

Сўнгги тур натижаларига кўра гуруҳ жадвали қуйидагича кўриниш олди:

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
Швейцария	3	1	2	0	8-3	5
Дания	3	1	2	0	4-2	5
Италия	3	1	2	0	3-2	5
Болгария	3	0	0	3	1-9	0

Чемпионатдаги биринчи раунд ҳам очкони кўлга киритмаган жамоа Болгария бўлди.

"Улим гуруҳи" деб эътироф этилган "Д" гуруҳи қурбонлари Германия ва Латвия терма жамоалари бўлди. Чехия ва Германия ўртасидаги учрашув чехлар учун ҳеч қандай аҳамият қасб этмаслиги боис, Карл Брюкнер етакчи шогирдларида дам беришни афзал кўрди. Яъни, олдинги учрашувларда майдонга тушган асосий таркиб ўйинчиларидан бирортаси ҳам учрашув бошидан ҳаракат қилмади. Шундай бўлса-да, иккинчи таркиб ҳам Брюкнер ишончини оқлади.

Германия устидан 2:1 ҳисобида қозонилган галаба Германиянинг худди Италиядек томошабинлар қаторидан жой олишини таъминлади. 21-дақиқада Баллак томонидан киритилган ягона гол-голларида Чехия ва Латвия терма жамоалари майдонга тушган Барош ажайиб тарзда жавоб беришди.

Голландия ва Латвия ўртасидаги бахсда "учар голландлар" 3:0 ҳисобида галаба қозонишди ва 8 та омадли жамоалар қаторидан жой олди. Кейинги босқичда тўп суриш имкониятини Дик Адвокат шогирдлари Рууд ван Нистелрой (2 та) ва Рой Макайлар тўхфа этишди.

Гуруҳ жадвали қуйидаги кўриниш олди:

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
Чехия	3	3	0	0	7-4	9
Голландия	3	1	1	1	6-4	4
Германия	3	0	2	1	2-3	2
Латвия	3	0	1	2	1-5	1

23 июн куни гуруҳ ўйинлари якунлангач, чорак финал бахсларида бир-бирга қарши майдонга тушадиган терма жамоалар аниқланди. Унга кўра:

1/8 финал	1/4 финал	1/2 финал	Финал
(A1) Португалия			
(B2) Англия		ярим финал	
(C1) Швейцария			
(D2) Голландия			
(E1) Франция			
(A2) Греция			
(D1) Чехия			
(C2) Дания			

Чемпионат тўпурарлари: Уэйн Руни (Англия) ва Рууд ван Нистелрой (Голландия)да 4 тадан; Зайниддин Зидан (Франция), Хенрик Ларссон (Швейцария), Йон Даль Томассон (Дания), Милан Барош (Чехия) 3 тадан. Бундан ташқари, Фрэнк Лэмпард (Англия), Златан Ибрагимович (Швейцария), Тьерри Анри (Франция), Марк Хайнц (Чехия)лар рақиб дарвозасини икки мартадан аниқ нишонга олишган. Худди шунча тўп Италия ҳужумчиси Антонио Кассано ҳисобида ҳам бор эди. Лекин энди у чемпионатда бошқа гол ура олмайди. Фазилидин АБИЛОВ тайёрлади.



"СЎҒДИЁНА"НИНГ ЖАСОРАТИ

Жиззах вилоятида футбол бўйича Ўзбекистон Кубоги чорак финал беллашувларининг "Сўғдиёна" – "Пахтакор" жамоалари ўртасидаги биринчи учрашув ўтказилди.

Кубок бахслари доимо муросасиз курашларга бой кечиши ушбу ўйинда ҳам яна бир бор ўз исботини топди. Дастлаб 0:2 ҳисобида олдинда бораётган "Пахтакор"чилар сўнгги дақиқаларда майдон эгалари томонидан кетма-кет уюштирилган ҳужумлар оқибатида ўз дарвозасидан икки тўп ўтказиб юборди. Учрашув 2:2 ҳисобида якунланди.

УЛЬЯНА – ОСИЁ ЧЕМПИОНИ

Хитойда бадий гимнастика бўйича уюштирилган Осиё чемпионати бахсларида мамлакатимиз вакиллари совриндорлар қаторидан жой олишди.

Катталар ўртасида ўтказилган булава машғулотида Алёса Ашова бронза медали билан тақдирланган бўлса, ўсмирлар ўртасидаги киткок машқарида қатнашган Ульяна Трофимова олтин медали кўлга киритиб, ўзига билирилган ишончини муносиб оқлади.

МАЛАЙЗИЯДАН ХУШХАБАР

Малайзиянинг Пенанг шаҳрида енгил атлетика бўйича ўсмирлар ўртасида Осиё биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди.

Қўтанинг 36 мамлакатли спортчилари иштирокида ташкил этилган ушбу нуфузли турнир Ўзбекистон терма жамоаси аъзоларига ҳам омад келтирди. Енгил атлетиканинг еттикураш йўналиши бахсларида Юлия Тарасовага биринчи ўрин насиб этиб, у Осиё чемпионлигини кўлга киритган бўлса, баландликка сакраш йўналишида Светлана Раузиловага иккинчи, 800 метрга югуришда Ирина Зудихинага иккинчи, ядро улоқтиришда Василина Козарскаяга иккинчи, уч бора сакрашда Артём Лобановга иккинчи ўринлар насиб этди.

Дарвоқе, уч бора сакраш мусобақаларида қатнашган яна бир спортчиларик Диана Плумуни учинчи ўрин билан қийофаниб, бронза нишонини кўлга киритди. Умумжамоа ҳисобида 1 та олтин, 4 та кумуш ва битта бронза медаллари сазовор бўлган ёш енгил атлетикачиларимиз қўтё чемпионатини муваффақиятли якунлашди.

"КИКБОКСИНГ – ГИЁҲВАНДИЛИК ВА ТЕРРОРИЗМГА ҚАРШИ"

"Жар" спорт-соғломлаштириш мажмуасида кикбоксинг бўйича ташкил этилган Ўзбекистон чемпионати мусобақалари "Кикбоксинг – гиёҳвандлик ва терроризмга қарши" деб номланди.

"Меҳр ва муруват йили" муносабати билан ўтказилган ушбу мусобақаларда Тошкент шаҳри ҳамда мамлакатимизнинг барча вилоятларидан келган спортчилар голиблик учун кураш олиб боришди. Кичикроқ ва муросасиз курашлар остида ўтган бахсларда ўз вазнлари тоифасида Н.Нуритдинов, М.Июлдошев, А.Мусаев, Б.Ортиқбоев, А.Алимов, Д.Мамажонов, Д.Иноғомов, А.Абдуллаев, Б.Дадаҳужаев, М.Ражабов ҳамда Д.Николлаевлар тенг келадиган рақиб топилмади. 64 килограммга ваъзада қатнашган, унга жангчи мударатидан аввал, яъни биринчи раунднинг ўзидек тугаллаб, биринчи ўринни кўлга киритган Н.Нуритдинов чемпионатнинг энг яхши спортчиси деб эътироф этилди.

Имомали УЛФАТОВ тайёрлади.

(Давоми. Боши газетамизнинг 18 июн сониди).

Граф В.А.Соллогуб (1813-1882) бу бемисл гўзал ҳақида шундай ёзган: «Умрим давомида кўп чиройли аёлларни кўрдим, улар орасида Пушкина хонимдан жозибалилари ҳам талайгина эди. Бироқ бунақа хусн ва қомат уйғунлигида бусбутун ва мумтоз асарга айланган гўзални ҳеч қачон учратганим йўқ. Сарвқомат, новдадай хилча бел, елка ва кўкси тақинчокдай. Окбадан, кўзлари, тишлари, қулоқчалари... Мен илк кўрганимдайёқ ақлимдан ажраганман... Петербургда у билан нотаниш, мутлоқ кўрмаган йигитлар ҳам ушторлигини биланман».

Ёш граф Соллогубнинг битган бу эътирофи Пушкиннинг нафсониятига тегиб кетди ва 1836 йилнинг бошларида бу ушторни дўзлга чақирди. Аммо кўпни кўрган Петербург боёнлари ўртага тушдилар, бўлғуси отишманинг олди олинди.

Дантес Пушкиннинг хотини билан 1834 йили ё қишда, ё кузда танишган, деб ёзилади тадқиқотчилар. Пушкиннинг ўз эътирофича, хиёнат ҳақида имзосиз хат олгач, хотини ўз енгилтаклигини, Дантеснинг бегўтов хушомадларига бефарқ бўлмаганини тан олган. Демак... Келинг, воқеалар ривожини шоширмайлик ва хонимчанинг номига маломатни ортиқча юклаб қўймайлик.

Наталья эрининг феёлини биларди. Дастлабки гап-сўзлардан сўнг ўзини кўлга олиши, енгилтакликини йиғиштириши мумкин эди. Дантеснинг хушомадлари унга мойдай ёқар, ана шу хис олдида эридан кўркиш ва миш-мишлардан уялиш ҳам эсидан чиққан. Хатто Пушкин ўзи эътироф этадики, хотини Дантесни кўрса, ўзини қўйгани жой тополмай юраги уйнаб қоларди. Эҳтимол, Дантес унинг кўнглидаги идеал бўлганлар. Икковининг ёшида фарқ йўқ, интилишлари ўзаро яқин. Дантес Наталья Николаевнага ёққан, кўнглини топган, десак тўхмат бўлмас. Шундай факт бор: княгиня В. Ф. Вяземская бу ишқ ўйинлари яхшиликка олиб бормаслигидан сўз очганда, Пушкина хоним дейди:

«Менга у билан кўнглили-да. У менга шунчалар ёқадики, икки йилдан буён бўлган можаролар давом этса эга қолсин.

Шундай қилиб деймизки, Дантес ва Наталья Николаевна Пушкиннинг орақлари бир хилда тегиб, икков бир-бирларига интилардилар. Бу ошшқ-маъшуқлик бутун шаҳарда латиға бўлиб кетганди. Бу шоирнинг қулоғига етмайдиган юраги жароҳатланмайдиган дейсизми? Улар эса учрашишда давом этишди: зиёфатларда, меҳмондорчиликларда, кўча-кўйда, князь Вяземский, Карамзин ва Идалия Полетика хонадониди... шуни ҳам борки, Идалия хоним қўшмачилик қилиб, бу «муҳаббат»га лампамой сепарди. Энг ёмони шундаки, бу учрашувлар Натальянинг ўзи учун ширин ва лаззатли эди-да.

1836 йил 4 ноябр кўни эрталаб почтачи Пушкинга хат келтириб беради. Унда Наталья Николаевнанинг «хунар»лариға ишора бўлиб, бундай аёлнинг эри бўлиши шоирнинг нафсониятига ҳақорат қилинади. Ушбу маломатда шундоқ ҳам қўйиб турган Пушкиннинг газаби алағна олди ва 5 ноябр кўни Дантесни дўзлга чақириб, хат берди. Бу мактуб Бош қабзоти К.О.Россет орқали жўнатилди. Жуковский, Геккерн ва бошқалар ўртага тушибди, Пушкин аҳиддан қайтмади. Кўп савий-ҳаракатлар билан воситачилар отишуви 15 кун орта сурниша муваффақ бўлишди. Демак, барибир дуэль бўлади! Петербургда кўпчиликнинг мақсади уни умуман

тўхтатиш. Шунда Дантес ва Екатерина Николаевна (Пушкиннинг қайинсинглисининг «муҳаббатлари», бўлажак тўйлари ҳақида гап чиқди. Эмишки, Дантес қаллигининг олдиға борган, Пушкин эса қайинсинглисининг ошиғидан, яъни бўлғуси божа-



сидан хавфсираб юрибди. Яна гап борки, Дантесга бу уйла-

ДУЭЛЬ:

Сабаб ва оқибат

(Пушкин ва унинг фожиаси хусусида)

нишни императорнинг ўзи буюрган, шу билан дуэлни йўқотган, бу вариантнинг яна бир изоҳи шундай: шохнинг ўзи Наталья Николаевнага бефарқ эмасди ва шу нукта назардан аёлнинг шаъниға қандайдиги Дантес номининг аралашувиға йўл қўймаслик учун буюрганди, дейдилар. Тагин бир тахмин бўйича эса юқоридаги гапларнинг бари бекор: Дантес ва Екатеринанинг тўйлари ҳақидаги келишув, гап-сўзлари анча илғари ҳам бўлган.

Келин ва кўевнинг қўққисдан пайдо бўлаётган тўй воқеасига муносабатлари турлича, розиликда, гоҳ бефарқликда тасвирланган. Екатерина Николаевна эса синглисининг уштори бўлиши француз йигитни зимдан севиб юрганини таъкидлов-



А.С.Пушкин музейи.

чи битиклар бор. Хар ҳолда у ана шу кўнларда 27 ёшдан 28 га қадам қўйган қари киз эдики, бахти очилди, дуэль бўлди. Хуллас, Дантес ва Екатерина 1837 йил 10 январ кўни никоҳдан ўтдилар. Дантеснинг рафиқасига ёзган мактубларидан у Екатерина Николаевнани севгани билиниб туради. Келинчақ ҳам норози эмасди, улар бахтли яшардилар.

Аммо тўйдан сўнг ҳам бўлғуси фожиа қаҳрамонлари муносабатларида жиддий ўзгариш содир бўлгани йўқ. Билъакс, энди қариндош бўлиб олган Дантеснинг сабаб-бесабаб қатновлари Пушкинни тагин ҳам тўтоткира бошлади. Жазманлар аввалгидай яна бир-бирларига талпиниб турардилар. Эмишки, Пушкин уйига қайтганда уларнинг қучоқлашиб тургани устидан чиққан. Бошқа бир манбада, ҳатто чироқ ўчиб қолганда

ёнима-ён ўтирган «ошиқ-маъшуқлар» томонидан ўпич овози эшитилган ва ҳоказо. Нима бўлганда ҳам Дантеснинг ушторлиги бор гап эди.

Пушкин ярашув тилаги изхори битилган икки мактуб олади ва ҳақорат қилиб қайтариб беради. Наталья Николаевнага «инсоф бериб», Дантесдан ўзини тортди. Дантес эса учрашув талаб қилиб хат ёзади. Кўрқитадики, аёл учрашувға келмаса, ўзини ҳақоратланган хис қилади ва ҳатто бу сабабдан икки кишининг қалласи кетиши мумкин.

«Бу учрашув шунчалар қисқа ва бегараз эдики, худойим шохид».

Бу Наталья Николаевнанинг ўз иккори эди. Демак, улар учрашди: Идалия Полетиканинг хонадониди. Аммо кейинчалик Дантес кўп бор қўйиб рад қиладики, Пушкиннинг аёли билан унинг орасида ҳеч гап

лан рию этишини таъминлайди».

Соат 16 дан 30 дақиқа ўтганда рақиблар ўз жойларини эгаллашди. Пушкин айик терисидан тикилган почта пўстини, Дантес эса сюртук кийган эди. Данзас шляпасини силкитиб, отишмани бошлаш мумкинлигиға ишора қилди.

Биринчи бўлиб тепкини босган Дантес нишондан янглишмади ва ярадор шоир Данзаснинг шинелиға йиқилди, боши қорға тушди. Қўлидаги пистолетнинг нили қорға тўлганди. Бир неча сония ҳаракатсиз қолган Пушкин чап қўлиға таяниб ярим тикланди ва ёрдамлашмоқчи бўлаётганларға деди: «Ошиқманг, ҳали мен ота оламан».

Дантес жойига қайтди, ёнлаб туриб, ўнг қўли билан чап қўсини пана қилди. Данзас Пушкиннинг қор тўлган тўппончасини алмаштириб бер-

ди. Унинг ўқидан Дантес бир қалқиди ва йиқилди. Пушкин ҳайқирди:

«Браво!»

Шоирнинг жароҳати оғир бўлиб, лахта-лахта қон оқмоқда эди.

Уни кеч соат олтиларда уйига олиб кириб, ўз кабинетига ётқиздилар.

Ярим тунда фалокатдан император ҳам бохабар қилинди.

Доктор Арендт аълоҳазрат шоирға ўз қўли билан ёзган мактубни олиб келди ва ўқиб берди: «Агар Парвардигор бизға қайта қўришмоқчи насиб қилмаса, алвидо. Шу билан бирга маслаҳатим шундоқ: ҳаётнинг христианчасига яқунлангани маъкул. Рафиқанг ва фарзандларингдан хотиржам бўл, мен уларни ўз қарамомимға оламан».

Пушкин 27 январ кўни кечки пайт Дантес ўқидан оғир жароҳатланганича, икки кун қаттиқ азоб чекиди. Мана шу икки кун ҳақида ҳам жуда кўп хотиралар, тафсилотлар, ҳужжатлар мавжуд. У 29 январ кўни тушдан сўнг (соат 14.45 да) вафот этди. 1 феврал кўни дафн қилинди.

Шундай қилиб Пушкин ўлди. Аммо унинг уйдан бор-йўғи 300 рублгина пул чиқди. Бир манбада Наталья Николаевнанинг қариндоши бўлиши граф Строганов дафн ва мотам ҳажажатларини ўз зиммасига олди, пулни аямади, дабдабали ўтказди дейилди. Аксарият эса бу маблағ давлат хазинасидан сарфланганини ёзади. Лекин бу масалада Николай 1 чеккада турмагани ҳақиқат. Таъкидланган микдор ва рақамларда ўзаро тафовут бўлса-да, давлат ҳисобидан Пушкиннинг мотамзада оиласи ва фарзандларига жиддий ғамхўрлик қўрсатилди.

Чунончи, С. Н. Карамзин шоирнинг 70 минг рублга яқин қарзи подшо томонидан тўланганини ёзади. Я. Левкович эса бу суммани 138 минг 988 рубл деб қўрсатган. Шох Пушкиннинг Псков губерниясидаги қарздорлик туфайли гаровға олинган қорбоғининг ҳам бошини очиб қўйди ва жабрланган оилаға ҳадя қилди. Хазинадан бир йўла 10 минг рубл берилди, Наталья Николаевнаға 5 минг рубл ва тўрт етимнинг ҳар бириға 1,5 минг рублдан йиллик нафақа тайинланди. Иккала ўғли пажлар корпуси рўйхатиға қону-

ний тиркаб қўйилдики, келажакда уларни ҳарбийға истикбол қутади. Шунингдек, фармони олий бўлдики, Пушкиннинг асарлари ўн йилда давлат ҳисобидан чоп этилсин ва қалам ҳақи ворисларига берилсин. Бу тахминан 200 минг рубл бўлади.

Худо кўриб-билиб турган ҳақиқатни бандадан бекитиб бўлмайди. Алқисса, тарихни ҳаспўлаб, бор гапни яшириб нима қиламизки, император Николай Павлович ниҳоятда келишган, барваста, бақувват бўлиб, гўзал хонимларға ўлғудай ўч эди. Унинг ҳарамии йўқ эди, албатта, лекин теварағида айланишган офатихонлар талайгина бўлган. Уларни чиройли қилиб «Фрейлена» деб аташган. Бу фрейленаларни хонимча деимизми, қанзак деимизми- ишқилиб саройнинг маиший ҳаёти, зиёфатлари, баллари, маскаралари шу бекорчи жононлар билан обод бўлган. Фрейленалар шарқона ҳарамдаги хотин-қизлар каби тутқун эмас, худди маошли хизматға боргандай саройға қатнайдилар. Н. А. Добролюбовнинг ёзишича, ишратпараст император аъзамнинг «марҳамати»дан ўша фрейленаларнинг бирортаси (ҳеч истисносиз) бебаҳра қолмаган. Ва тарихан аниқки, Наталья Николаевна Пушкина хоним ўша «шарафли» хонимчалар жамоасида ёниб турган юлдуз эди. Шох унга мафтун бўлиб, давраларда ёниға чорлар, бирга рақс тушишни ниҳоятда яхши кўрарди...



А.С.Пушкиннинг қабри.

Бу хусусида ҳеч ким сўз очишға журъат этолмасди, албатта. Лекин шивир-шивирлар шоирнинг қулоғиға тушган, бундан у кўп марта воқиф бўлган. Хатто бир мактубда у ўйноқлиги авжига чиққан Наташа хонимға пўписа қилади:

«Подшо билан хиринглашвермагин!»

Хўш, дуэлдан сўнг нима бўлди, воқеалар ривожии қандай кечди?

Пушкин отган ўқ Дантеснинг сюртуктидаги тутмаға тегди, сакраб ўнг қўлини жароҳатлади. Тақикланган дуэлни ташкил этиш, Пушкиндай буюқ шоирнинг қотили бўлиш кичкина жиноят эмасди. Табиийки, ярадор Дантес хибсға олинди ва Петропавлоск қалъасида авахтаға солинди. Тергов қилинди, гувоҳлар эшитилди, Дантес устидан суд бўлди, унвоҳлар олиб ташланди. Жазо оғир бўлиши мумкин эди, аммо император уни авф этди ва 1837 йил мартнинг охири кўнларида Россия худудидан бадарга қилинди. Ортидан аёли - Екатерина Николаевна ҳам йўлга тушди ва Берлинда эриға етиб олди.

Хориж матбуоти ва тарихий материаллар асосида
Рустамжон УММАТОВ
тайёрлади.

Мунажжимлар башорати

(28 июн — 4 июл)

КҮЙ
21.3-20.4
Хафта сиз учун кўнглидагидек бошланади. Анчадан буюн дилингизга тугиб юрган режаларингизни амалга ошириш учун кулай фурсат. Иҳодкорлар учун шанба ва якшанба кунлари анча омадли келиши кутилмоқда.

Эгизаклар
21.5-21.6
Ишбилармон ва тадбиркор кишилар учун омад эшиклари очилмоқда. Арзimas-дек кўринган ишдан ҳам анча-мунча даромад эгасига айланасиз. Бунинг учун фақатгина етти ўлачаб, бир кессангиз бас.

Арслон
23.7-23.8
Севги-мухабат бобида омадли хафта. Янги турмуш қураётганлар учун шириндан-шакар дамлар бошланади. Юлдузларнинг билдиришича, "асал оyi" ҳаётингизнинг охирига қадар давом этаркан.

Тарози
24.9-23.10
Хафта тўла-тўқис сиз учун аталган, десак муболаға бўлмайди. Ҳар қандай соҳада омадингиз юришиб, "овингиз" бароридан келади. Иқтисодий жиҳатдан шу даражада таъминланасизки, бу оилангизда осойишталик пайдо бўлиши учун беминнат хизмат кўрсатади. Фақат, "ҳазина тоднингми" дейдиганларга "узумини енгү боғини суриштирманг" дейишни унутиб қўйманг.

Ўқотар
23.11-21.12
Сизни анчадан буюн қийнаб келаётган муаммо ва таъвишлар келгуси хафтада барҳам топиб, елкангиздан тоғ ағдарилади. Шартномалар тўзиш, янги иш бошлашга тўғри келса, иккиланмасдан ҳаракат қилаверинг. Молиявий соҳада бироқ тежамкорроқ бўлишни маслаҳат берамиз.

Қозғ
21.1-19.2
Соғлигингизга алоҳида эътибор қаратинг. Чарқоқларингизни ёзиш учун дам олиш, спорт билан шуғулланишга ҳаракат қилинг. Асабларингиз қаттиқ чарчаганлигини ўзингиз ҳам сезиб юрган бўлсангиз керак, ахир.

Бузоқ
21.4-20.5
"Ёз - ўтса соз" деганларидек, дам олиш ва ҳордиқ чиқариш палласи келди. Ҳар қандай ишни четга суриб, хафта давомида мириқиб ҳордиқ чиқаришга ҳаракат қилинг. Зеро, "яхши дам - меҳнатга ҳамдам" бўлгусидир.

Қисқичбақа
22.6-22.7
Янги ҳафтани кўнглили ўтказасиз. Майда муаммоларингиз ният барҳам топиб, ишларингиз жой-жойига тушади. Шунингдек, юлдузлар келаётган хафтада чўнтагингиз қаппайиб, қарзларингиздан қутулиб олишингизни ҳам башорат қилишмоқда.

Паризод
24.8-23.9
Сафарга чиқиш, янги дўстлар ортириш учун хафта анча кулай келади. Уфатчилик, гап-гаштак, дегандай, мириқиб ҳордиқ чиқарасиз. Бировга асло қарз бера қўрман, йўқсиз, қўлингиз билан бериб, оёғингизга жабр қиласиз.

Чаён
24.10-22.11
Асабингизни эҳтиёт қилинг, арзimas муаммолар олдида ҳам ҳиссиётларингизни жиловлашга ўрганинг. Оила аъзоларингиз ва яқин кишиларингиз билан муносабатларда эҳтиёткор юзага келиши мумкин. Бировни ранжитиб қўйишдан эҳтиёт бўлинг.

Тоғ эчкиси
22.12-20.1
Мазкур хафта сиз учун омадсизликни ваъда қилмоқда. Руҳингизни туширмай, режалаштирган ишларингизни ўз вақтида якунлашга интилинг. "Бўлса бўлар, бўлмаса ғовлаб кетар", деган фикрдан йироқ бўлинг. Баъзи таввақалчиликлар яхши натижаларни олиб келиши мумкин.

Балиқ
20.2-20.3
Раҳбарлар билан муносабатда самимий бўлишга интилинг. Агар танқид қилинса, айбингизни тан олиш фойдадан ҳоли бўлмайди. Жиззакилик, баджаҳллик қилсангиз, билингки, ўз бошингизга ўзингиз таъвиш сотиб олган бўласиз.

НИХОЛ

Кутиш

Йўллар ўзилмади қадаминг тегиб,
Кўзим деразага қоришиб кетди.
Сохта йўловчилар кириб кўзимга
Зулмат чўмган дилим ёришиб кетди.

Сендан висолингни қилмайман талаб,
Сендан руҳсизингни қилмайман таъма.
Аммо шунинг фақат тушунтириб кет -
Сенинг қиёфатига кирганим ҳамма?

Биз ўйноқлаб юрган шу ерни,
Шу заминни кўтариб турган -
Бир каттақон тошбақа ҳамда
елкасида уч бука улкан.

Туравериб шу ҳолатида,
Бўйни оғриб мадори тинса,
ер юзини кўлар эзилса,
гар уч бука сал-пал силкинса.

Мен буларни уйлаб топмадим,
бу бир кўҳна, эски асотиб.
Аммо ҳар гал эслаганимда
мени турфа ўйлар босади.

Тўғри, бир оз жинчилигим бор,
ха, бир озорқ телбаман балким.
Аммо сенинг тафаккурингга
минг бор таъзим этаман ҳалқим.

Асотибми, ривоятингми
ҳақиқатга келавармас мос.
Бироқ баъзи эрларнинг ўзин
шу ҳўқиз деб ўйлашмаса бас...

Бахтиёр

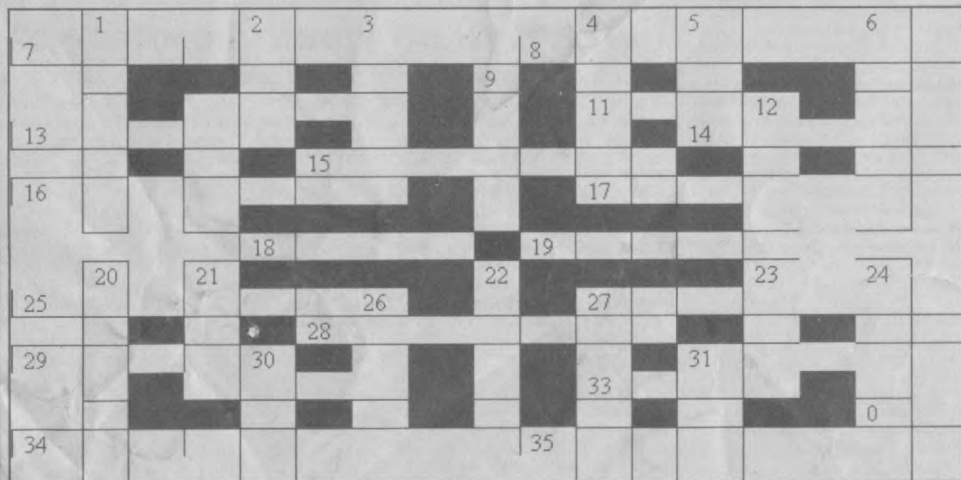
Шу тўрт девор хона менинг ватаним,
Ташқарида не бор, бари муҳожир.
Кеча усти юпун чиқиб кетган бахт
Келиб эшигини қокди. Мен очдим.
Ховлиқанча ўзин турга отди бахт,
Тура олмай қолди битта жойда тек.
Бахт бечора жуда бахтиёр эди,
Худди ватанига қайтган одамдек.

У далани деди,
пахтани деди,
Пешона терини
шу ерга тўкди.
Тақдир эса унинг
охир бошига
Оппоқ қилиб оппоқ
пахталар экди.

Ўзига қарашга
тегмади қўли,
Умр эса олғир,
вақт эса дилгир.
Оппоқ даласини
бошда кўтариб,
Ана келаётган
Аҳмад бригадир.

Муҳиддин АБДУЛСАМАД

Кроссворд



Бўйига: 1. Тинчлик, хотиржамлик. 2. Дўст, улфат. 3. Бобурнинг ватани. 4. Қўл, оёқ, умуртқа поғоналарининг нотўғри ўсишини ўрганувчи мутахассис. 5. Астарбоп мато. 6. Саждагоҳ. 9. Сафар юлдузи. 10. Полиэтилен. 12. Уруш қуроли. 20. Ҳайвонлар мажмуи. 21. Миллий газлама. 22. Шилвидашлар оиласига мансуб бута. 23. Юсак, қатта. 24. Фикрни исботловчи далил. 26. Бош оғриғини қолдирадиган дори. 27. Кенгаш, йиғилиш. 30. Томон. 31. Буюм нусхаси.

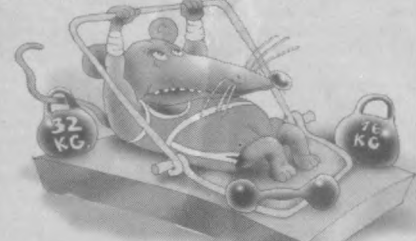
Энига: 7. Илмий даражага тайёрланаётган киши. 8. Валюта қарз берувчи шахс ёки муассаса. 11. Тиббий

қазилма. 13. Ҳижрон, айрилиқ. 15. Аниқ, равшан. 16. Номини уй ҳайвони ва унинг аъзоси бирикмасидан иборат ўсимлик. 17. Қоришма таркибини ўлчайдиган мослама. 18. Эркин. 19. Геометрик шакл. 25. Шодидёна, маросим. 27. Гулхўр хашарот. 28. Радиомангит тўлқинларини ўтказувчи, қабул қилувчи ўтказгич. 29. Динимизда тананинг беркитиб юриши шарт бўлган қисми. 32. Тунги намоз. 33. Нодир кимёвий элемент. 34. Қишга сақланадиган хушбўй олма нави. 35. Балетраққосаси.

Тўзувчи: Р.ЗОИРОВ

РАССОМ ХАНДАСИ

Изоҳга ҳолат йўқ.



Бош муҳаррир

Ўтқир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
САИД АҲМАД, Ағитай
АДИЛОВ, Қомилжон
МАМАЖОНОВ, Суннат
САЙДАЛИЕВ (Бош муҳаррир
ўринбосари), Ҳабиб
ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир
биринчи ўринбосари), Ғафур
ШЕРМУХАММАД (масъул
қотиб), Озод
ШАРОФИДДИНОВ.

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон
Республикаси
Агрисаноат
комплекс
таркибидagi ҳамда
шу тармоқда
даҳлдор
вазирликлар ва
идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР:

Кабулхона - 136-58-83
(факс): 133-09-93
(факс): 133-40-87. бош
муҳаррир
ўринбосарлари - 133-16-27,
133-44-43, қотибнат - 136-56-
30. Ижодий гуруҳлар:
136-54-44, 136-56-21, 136-56-
25, 136-54-42.

ВИЛОЯТ МУҲБИРЛАРИ:

Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-
58-512-17; Андижон - 8-374-22-234-08; Бухоро
- 8-365-22-322-25; Жиззах - 8-372-22-648-72;
Навоий - 8-436-22-60-525; Наманган - 8-369-
43-311-81; Фарғона - 8-373-61-221-97;
Самарқанд - 8-366-33-70-57; Сурхондарё - 8-
376-46-526-61; Сирдарё - 8-367-37-23-813;
Тошкент - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-
22-623-50; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

Реклама ва

эълонлар

бўлими

телефони:

133-44-43,
136-58-83.

МАНЗИЛИМИЗ:

700083,

Тошкент,

Матбуотчилар

кўчаси, 32-уй

Реклама ва

эълонлар

матни учун

буюртмачи

жавобгар
Навбатчи:
Д.УЛУМУРДОВ,
С.РАҲМОНОВ.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлиги томонидан 2003 йил 20
ноябрда № 050 - рақам билан
рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба,
пайшанба, жума
кунлари чиқади.

Буюртма Г-720,
ҳажми 2 босма
табоқ.

Офсет усулида
босилди, қоғоз
бичими А-3.

Босишга топшириш вақти:
21.00.
Босишга топширилиши: 21.00
Адади - 10440

Газета таҳририятнинг
компьютерига
терилиди ва
саҳифаланди.

"Шарк" нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида босилди.
Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

123 56

E-mail: kishlokhayoti@yahoo.com